ANÀLISI DEL TRACTAMENT DE LA CANDIDATURA D'UNITAT POPULAR (CUP)

Anàlisi del diari *El Mundo*, *El País*, *La Vanguardia*, l'*Ara* i *El Punt Avui*

Pere Martín i Sànchez
Narcis Iglesias Franch
Facultat de Lletres
Universitat de Girona
Juny 2018

“Stereotypes lose their power when the world is found to be more complex than the stereotype would suggest. When we learn that individuals do not fit the group stereotype, then it begins to fall apart”

Ed Koch

Agraïments

M’agradaria donar les gràcies a en Narcís Iglesias, el meu tutor i un professional en l’àmbit de l’Anàlisi Crítica del Discurs, ja que va ser a través de la seva assignatura impartida en el grau de Comunicació Cultural, com vaig interessar-me en aquest àmbit. I per descomptat, també donar-li les gràcies per la paciència, la dedicació i els consells que m’ha aportat al llarg de la realització del treball.

També dono les gràcies a la meva família, que és i ha estat sempre present —i de la qual me’n sento orgullós— així com als meus amics que m’han ajudat a ser qui sóc avui.

Espero que amb la lectura gaudiu o reflexioneu —de la mateixa manera o més— que ho he fet jo amb la realització.

Índex

1. Introducció.....1
1.2 Metodologia.....3
2. Importància social i política de la comunicació 4
2.1 Orígens.....4
3. Anàlisi Crítica del Discurs (ACD).....10
5. Història del procés independentista català 14
6. Política catalana actual 18
7. Candidatura d'Unitat Popular (CUP) 25
7.1 Què és?.....25
7.2 D'on prové? 26
7.3 Com s'estructura? 28
7.4 Com s'autodefineix?.....30
7.5 Com la defineixen els partits polítics?.....31
8. Mitjans de comunicació tractats en l'anàlisi 34
8.1 El Mundo 35
8.2 El País 36
8.3 Diari Ara 38
8.4 El Punt Avui+.....39
8.5 La Vanguardia.....40
9. Anàlisi dels mitjans 41
9.1 El Mundo 42
9.2 El País 51
9.3 Diari Ara 58
9.4 El Punt Avui+.....66
9.5 La Vanguardia.....74
11. Conclusions 86

1. Introducció

L'ésser humà, des de la seva aparició, ha tingut la necessitat i l'afany de comunicar-se. El que no podia arribar-se a imaginar era el fet que en l'actualitat la societat girés al voltant d'aquesta comunicació. Vivim en una societat on la comunicació és el centre de tot -o gairebé tot- amb infinits canals i espais des d'on ens arriba una quantitat incommensurable d'informació. Aquesta informació, en molts casos, està carregada de contingut molt transcendent que afecta les persones sense adonar-se. Les paraules, cada dia més, han anat guanyant importància i se'ls ha de tenir molt de respecte perquè no són innocents, sinó que al seu darrere porten càrrega ideològica, racial, etc. Ja ho va anunciar Demòcrit quan va afirmar que la retòrica havia de ser l'instrument de la democràcia a on els conflictes socials no s'havien de resoldre per la via de la violència sinó a través de la paraula.

És per això, doncs, que cal fer una anàlisi d'aquestes paraules i d'aquests discursos que veiem cada dia i que afecten en nosaltres d'una manera concreta. Tal com deia Antonio López Eire, avui dia la paraula "comunicació" està a la boca de tots, però en molts casos, sense una idea precisa de les dimensions que ha adquirit en la societat de masses.

Els mitjans de comunicació s'han convertit avui en el centre de debat dels assumptes públics, al fòrum on es visualitza el diàleg continu que suposa l'actualitat política. És imprescindible fer un seguiment del que diuen els mitjans de comunicació per, immediatament, respondre a aquest escenari permanent que suposen la ràdio, la premsa i la televisió. Els mitjans informatius són, per tant, el lloc on es representa diàriament el contrast d'opinions sobre l'actualitat. Els periodistes han passat de ser testimonis de l'activitat política per donar fe del que passa, a convertir-se en actors principals en una societat participativa. Els comunicadors polítics utilitzen tècniques de comunicació persuasiva dirigides als periodistes, perquè aquests descodifiquen un missatge que no doni lloc a diferents interpretacions.

D'aquesta manera, el periodista es converteix en l'eina que utilitzen els polítics per transmetre el seu missatge. Però els mitjans de comunicació no són uns simples transmissors. Informen, però també

analitzen, comenten, és a dir, opinen en el centre d'aquest debat. Donsbach [1] afirma que en l'actualitat el periodista ha passat de ser un simple comunicador a exercir un paper polític propi sense atendre necessàriament a les necessitats de comunicació d'altres. El polític i el periodista formen una unió de conveniència, l'un necessita l'altre i viceversa. D'alguna manera, la política és una activitat dirigida a la gestió dels assumptes públics i per aconseguir que aquests arribin a la societat, els polítics han de donar la confiança amb un missatge persuasiu que passa sí o sí pels periodistes. I aquests, al seu torn, necessiten aquells per comunicar a la gent el que li interessa a la gent, com es reflecteix en la coneguda definició de l'activitat periodística. És una relació necessària que imposa la nostra societat de la informació. Tots dos estan condemnats a conviure estretament, els agradi o no.

Dit això, aquest treball -titulat *Anàlisi del tractament de la CUP pels mitjans de comunicació: diari El País, El Mundo, La Vanguardia, El Punt Avui i l'Ara*- pretén mostrar les paraules que utilitzen els diaris i evidenciar les càrregues que porten al seu darrere. Unes paraules que esdevenen molt importants dins el llenguatge i que fet d'utilitzar-ne una o una altra, afecta en la comunicació i la recepció del lector. D'alguna manera, doncs, el treball pretén -partint d'aquesta anàlisi- validar o refutar la següent hipòtesi: "Els diaris constitucionalistes tenen una opinió negativa envers la CUP i tots els partits independentistes, mentre que els diaris independentistes miren amb simpatia totes les formacions polítiques a favor de la independència".

En aquest sentit, i sobretot tenint en compte el discurs polític, el treball vol fer, primerament, un marc teòric que situï el lector en el món de la comunicació política -d'on prové i quina ha estat la seva evolució- el discurs polític i la seva anàlisi i la situació de la política catalana actual. Un cop el lector estigui situat, el treball pretén profunditzar concretament en el cas de la CUP (Candidatura d'Unitat Popular), què és i com funciona?, i després analitzar-la a través de cinc diaris —concretament *El Mundo*, *El País*, *El PuntAvui+* i el *Diari Ara*— durant el famós #pressingCUP. Un període on la CUP va negar-se a investir Artur Mas com a 131è president de la Generalitat forçant, en aquell moment, al partit de Junts pel Sí a proposar com a candidat Carles Puigdemont. El període va succeir entre el 28 de setembre de 2015 fins al 10 de gener de 2016 i aquest treball pretén fer una

[1]Donsbach, W. (1991). *Exposure to political content in newspapers: the impact of cognitive dissonance on readers' selectivity.*

anàlisi exhaustiva del discurs i de les paraules concretes que van ser utilitzades per definir la CUP.

1.2 Metodologia

El treball va partir, primerament, d'una pluja d'idees sobre diferents temes que m'hagués interessat fer-ne un estudi. Segurament el fet que finalment escollís la política, amb els temps que vivim avui dia, no és una casualitat, sinó que el procés d'independència de Catalunya -que tant de ressò està fent arreu del món- ha fet que la població catalana es polititzés en gran mesura, inclòs jo.

Per què la CUP? Perquè creia —i de fet, encara crec— que és la formació política que s'ha definit de més maneres i que, en conseqüència, més estigmatitzada ha estat pels mitjans de comunicació. Ho hem vist al llarg de Twitter on la gent ha definit a la CUP —en molts casos no simpàticament— partint d'allò que veuen, escolten o llegeixen als mitjans de comunicació sense, en molts casos, disposar d'una concepció o idea pròpia. Un altre fet pel qual m'ha mogut a fer una anàlisi de la Candidatura d'Unitat Popular és perquè em considero una persona progressista i d'esquerres. Vaig creure que el fenomen que va comprendre des del 30 de setembre —després de les eleccions plebiscitàries— fins al 10 de gener —quan Artur Mas va fer un pas al costat per deixa pas a Carles Puigdemont— era un espai temporal d'on es podia treure molt de suc a escala d'anàlisi crític del discurs.

L'anàlisi del treball -després de situar al lector cronològicament i entendre d'on venim- analitza cinc diaris: *El País* i *El Mundo* —dos diaris constitucionalistes i en contra de la independència de Catalunya— El *Diari Ara* i *El Punt Avui+* —dos diaris independentistes i favor de la independència de Catalunya — i *La Vanguardia* un diari que després de diferents canvis ideològics, no s'ha posicionat a favor o no de la independència de Catalunya. La intenció inicial era tractar més mitjans de comunicació però per manca de temps, ha esdevingut una tasca molt complexa.

Dit això, doncs, el treball vol ser un estudi qualitatiu i no quantitatiu. L'anàlisi analitza a fons tres notícies escollides de cada un dels mitjans treballats. Tanmateix, però, no només s'ha centrat en aquestes sinó que se n'han utilitzat més d'una cinquantena. Les tres peces informatives de cada

mitjà s'han utilitzat per tal de ressaltar i remarcar la línia del diari cap al tractament de la CUP. D'alguna manera, aquestes tres notícies, analitzades en detall, són les que són més representatives i a on es pot entendre de millor manera allò que el treball vol mostrar i remarcar. Al llarg d'aquestes notícies en negreta hi ha ressaltades les paraules que un servidor considera importants per l'anàlisi i a continuació hi ha la possible interpretació. Totes les notícies, excepte una, van acompanyades de la fotografia que les acompanya i d'un enllaç que t'hi dirigeix directament perquè puguin ser consultades si es troba oportú.

Un cop vaig tenir escollit el tema, a mesura que anava pensant a desenvolupar-lo se'm van acudir aquestes preguntes que al llarg del treball procuraré de respondre:

I. Quins són els inicis de la comunicació i quina ha estat la seva evolució fins a l'actualitat?
II. Què és la comunicació política? I quina és la seva importància en la nostra societat?
III. L'anàlisi crítica del discurs (ACD) necessària en el nostre dia a dia?
IV. Com ha arribat el *procés* fins aquí? Què va fer esclatar la metxa?
V. D'on prové la CUP? Com ha arribat fins aquí? És la formació política més estigmatitzada?
VI. Quins és el paper dels mitjans de comunicació pro independència? I els que estan en contra?
VII. I el fenomen Twitter #PressingCUP?

2. Importància social i política de la comunicació

2.1 Orígens

Avui dia, per remuntar-nos als orígens de la comunicació actual hem de viatjar fins a Atenes a començaments del segle V a.C quan l'art de la retòrica —segons Ciceró a la seva obra *Bruto*— va arribar provinent de Siracusa. En aquest moment es va començar a ensenyar l'art de l'eloqüència en un moment de floració de la democràcia després d'un llarg període de tirania (*Geló I* i *Hieró I* [2]). En aquest context —i després que molts terratinents perdessin les seves terres— Còrax i el seu deixeble Tísies va escriure el seu llibre de preceptes o *Art* per tal d'ajudar a recuperar les terres als propietaris a partir d'una bona expressió oral. Va ser d'aquesta manera, com Còrax i Tísies es van

[2] Van ser dos germans militars i tirans de Gela i Siracusa durant el segle V a.C primers de la dinastía deinoménida

convertir en els fundadors de la retòrica. Si bé és cert que entre els anys 329-323 a.C Aristòtil havia parlat de retòrica no serà fins al segle V quan aquesta aparegui en potència.

Fins al moment, el que s'havia fet eren reculls de consells de com parlar en públic però, en aquesta època van començar a néixer el *rètor*, els retòrics que, en el context judicial, eren persones que assessoraven la ciutadania com parlar als jutges en públic. La retòrica, en els seus inicis, era una tècnica de parlar en públic però Aristòtil canviarà la disciplina perquè no li interessarà les tècniques de parlar en públic sinó que es plantejarà el discurs des d'un punt de vista teòric. Aristòtil va anar més enllà i es plantejava què és el que feia possible que un discurs funcionés o no; no li interessava tant l'orador davant d'una assemblea sinó pensar què és allò que fa un discurs bo o dolent. Aristòtil busca què és allò que fa canviar l'opinió de la gent i la persuasió d'aquests envers una idea, és a dir, com emocionar, commoure o convèncer al públic oient.

Amb la instauració de la democràcia, i la conseqüent llibertat de la paraula i acceptació de la força del *logos* com arma d'acció política, l'aprenentatge i l'ensenyament de l'art de l'eloqüència es converteixen en actes lícits i en molts casos, persuasius [3].

Aristòtil creia que el discurs no només havia d'agradar —tal com hagueren fet els sofistes o molts dels polítics actuals— sinó que també havia de complir altres aspectes. L'autor va afirmar que no tots els discursos eren iguals, sinó que hi havia diferents gèneres retòrics. Els discursos els havíem de valorar segons els diferents tipus d'arguments i la seva qualitat i a on l'orador també tindrà un paper important. En el discurs també hi ha una posada en escena, una disposició i un estil diferenciat. Un orador i un públic ja tenen un univers compartit, és a dir, tots els humans comparteixen unes estructures abstractes de pensament. D'aquesta manera, doncs, compartir una llengua implica que tots els seus parlants tinguin un arsenal o unes maneres de veure el món que la mateixa llengua ja els dóna (exemple: totes les llengües tenen proverbis: "en el pot petit hi ha la bona confitura"). El llenguatge té una enciclopèdia comuna, un substrat cultural que li ve donada per la mateixa llengua.

---

[3] López, A., Guervós, J. (2000). *Retórica y comunicación política.*

Tots aquells actes que requereixen la parla —tenint en compte que el discurs polític ho és— implica l'al·lusió a un destinatari, és a dir, la retòrica - tal com hem dit amb anterioritat- és l'art de persuadir i ser, al mateix temps, interlocutor. Aquest fet evidencia que el que fa el discurs i el que el rep comparteixen una mateixa *competència comunicativa*[4]. Si l'orador no aconsegueix, independentment del discurs que realitzi, que els oients s'enganxin és que no està realitzant un bon discurs. Tanmateix, és cert que realitzar un bon discurs no és quelcom senzill, innat i que s'aprengui a les escoltes sinó que requereix "una llarga convivència ciutadana on s'intercanvien actes de parla que van dipositant en la nostra consciència un conjunt de coneixements, judicis i valors que compartim amb la resta de membres de la comunitat" [5].

D'aquesta manera, i a través dels grecs, va ser com va aparèixer el concepte de política (*politikós)* que englobava tot allò que tenia a veure amb el govern d'un país però també amb la relació amb la vida pública i civil d'un país; motiu pel qual Aristòtil va definir l'home com un ésser polític i social. Els éssers humans utilitzen el llenguatge per tal de poder realitzar una interacció social, és a dir, no ho solen fer a títol individual. En canvi, la retòrica és aquella que ensenya a realitzar aquesta interacció perquè es converteixin en actes persuasius cap als ciutadans on, per descomptat, la política hi té un gran pes. Segons Protarc la paraula ha de servir per defensar el model de societat més justa i perquè els homes siguin moralment bons. Retòrica, *polis* i *eu zen* (viure bé). Segons Aristòtil: el motiu pel qual l'home és un ésser polític és perquè vivim en grup. La societat que fa un bon ús de la paraula serà aquella que tindrà més opcions de ser una societat justa.

La comunicació i la política han estat elements clau per al desenvolupament de l'ésser humà, ja que totes dues han ajudat l'organització de l'Estat i al desenvolupament de les seves fortaleses polítiques, econòmiques i socials. D'aquesta manera, l'home ha anat desenvolupant la política a través de la comunicació amb l'objectiu de convèncer i influir en els ciutadans per a l'acceptació d'un model econòmic, polític i social, en el qual se seguissin certes normes i principis del sistema polític del moment. D'aquesta manera, l'origen de la relació entre comunicació i poder es troba a partir dels inicis de l'home i els seus processos d'organització social. Heròdot, en el seu moment, ja parlava d'*ulls de rei*, uns informadors que per a la bona organització de l'imperi recorrien el territori

---

[4] López, A., Guervós, J. (2000). *Retórica y comunicación política.*

[5] López, A., Guervós, J. (2000). *Retórica y comunicación política.*

per tal de conèixer les notícies i les informacions que succeïen i/o es generaven [6]. Un fet que evidencia la gran importància de la comunicació ja en aquells temps per al bon funcionament d'un govern, no gaire diferent en l'actualitat amb els mitjans de comunicació.

L'home és, com dèiem, un ésser polític perquè viu en comunitat i alhora també és polític perquè respecta les normes i els principis de la societat per esdevenir uns éssers d'Estat per persuadir als seus conciutadans en l'Assemblea. Aristòtil considera que la persuasió és un recurs per comunicar les nostres conviccions i fer-ho de forma honesta. Segons l'autor, no és un mitjà per trobar la veritat, però sí per transmetre-la amb eficàcia. Encara que la persuasió contingui una estratègia deliberada de convenciment, no es pot confondre amb la manipulació. La persuasió és útil i necessària, i sense ella no és possible entendre el debat polític.[7]

Si l'ésser humà és polític per naturalesa, la comunicació que s'estableix al seu voltant és un acte públic i d'ordre polític. Segons Rafael Yales "comunicar és un acte de naturalesa política". En relació a la comunicació política cal afirmar que les seves definicions, des dels seus inicis, han estat diverses i han generat importants debats entre els diferents investigadors. No obstant això, sembla existir un consens en considerar-la una comunicació que compleix un paper fonamental en la convivència social. Es tracta, doncs, de l'intercanvi de missatges entre els components del sistema polític, és a dir, entre tots els membres d'una societat. Si l'ésser humà és polític per naturalesa, a tots ens hauria d'incumbir la comunicació política.

La retòrica, segons Aristòtil és "una mena de part o còpia de la dialèctica, perquè cap de les dues és una ciència que tingui a veure amb la natura d'un objecte definit, sinó que totes dues són només facultats de proveir raonaments". És doncs, per aquest motiu, que la retòrica es va convertir en un art que participava alhora de la dialèctica i la política. Tanmateix, la retòrica per tal d'acabar de persuadir a l'oient i evidenciar el bon caràcter de l'orador —"a les bones persones se les creu més i més ràpid" [8]— necessitava introduir un concepte que es trobava dins la política: l'ètica.

---

[6] Reyes, Mª., O'Quin, J A., Morales, J M., Rodríguez, E. (2011). *Reflexiones sobre la comunicación política.*

[7] Yanes, R. (2009). *Comunicación política y periodismo.*

[8] Artistótil. (2004). *Retórica.*

Ruth Amossy (2010) centrant-se en les aportacions de la retòrica aristotèlica va establir quatre bases a tenir en compte per a la construcció d'un bon discurs.

1. El discurs no existeix fora del procés de comunicació. L'orador ha de tenir en compte a qui parla. Parlar és comunicar.
2. El discurs pretén incidir en l'auditori i en la realitat: dir és fer**.** Parlar implica fer i prendre decisions.
3. El discurs es basa en la raó i l'auditori ha de ser capaç de raonar: el *logos*, que en grec és paraula i raó.
4. El discurs està construït a partir de tècniques i estratègies per arribar a persuadir: parlar equival a utilitzar recursos verbals dins un tot organitzat i coherent.

Aristòtil quan defineix la retòrica comença a partir de l'estructura de la *inventio* —la cerca d'arguments de cara a l'exposició d'un discurs— dintre de la qual trobem les proves tècniques (aquelles que l'orador ha de trobar, és el mètode) o les extra tècniques (que són alienes a la preparació de l'orador: documents, testimonis, etc.). Aristòtil afirma que perquè es produeixi un discurs hi ha d'haver per una banda un orador o *ethos* —on trobem el caràcter moral de l'orador— per altra banda l'auditori o *pathos* —on trobem a l'oient, objecte del discurs— i finalment el discurs o *logos* —que tracta pròpiament del discurs— [9]. Perquè un orador tingui credibilitat per parts dels seus oients, el seu ha d'estar estructurat en tres elements: la prudència, la virtut i la benevolència. La combinació d'aquests tres elements aconsegueixen un discurs que inspira plena confiança per part de l'auditori.

L'*inventio* —entesa com l'objecte del discurs i la cerca d'arguments— és una de les parts o procés d'un discurs però tanmateix no és l'única sinó que n'hi ha quatre més. La *dispositio* —entesa com l'ordre més eficaç en la presentació dels arguments— esdevindria la segona; l'*elocutio* —entesa com el procés que consisteix a mesurar bé les paraules escollides— seria la tercera; l'a*ctio* —concebuda com els aspectes relatius a la recitació efectiva de l'oració: la posada en escena (pronúncia, recitació, gestos, etc.)— suposaria la quarta part i finalment la m*emoria* —entesa com la

[9] Aristótil. (2004). *Retórica*.

part que se centra en les tècniques mnemotècniques adequades per aprendre de memòria el discurs que s'ha de pronunciar— que esdevé la cinquena i darrera part del discurs. [10]

En la segona fase del discurs, concretament en la *dispositio*, el discurs és organitzat en quatre parts: l'*exordio* —entesa com la introducció— és la part inicial del discurs que mai pot faltar, l'orador ha d'aconseguir enganxar els oients i produir un impacte; la *narratio* s'ocupa de l'exposició dels fets tractats amb la finalitat de comunicar a l'audiència la informació bàsica sobre l'assumpte perquè aquesta tingui coneixement i pugui adoptar una actitud al respecte; l'*argumentatio* està constituïda per una sèrie d'idees que serveixen per justificar les tesis que ha exposat l'orador, sol ser subdividida almenys en dues parts que són exposades en un ordre temporal —en el cas de les narracions— espacial —en les descripcions— o lògic —en les argumentacions—; i la *peroratio,* la darrera, que és la conclusió del discurs.

El concepte de comunicació política no agafarà personalitat pròpia fins a la segona meitat del segle XX a causa del desenvolupament produït als Estats Units i a Europa després de la Segona Guerra Mundial. Tanmateix, no serà fins a l'any 1973 quan apareixerà el primer reconeixement per part de l'Associació Internacional de Comunicació en crear una divisió amb el nom de comunicació política. D'ençà de llavors, el concepte va anar creixent exponencialment fins a arribar avui dia. La seva presència —en una societat desenvolupada— va anar adquirint un protagonisme rellevant en el dia a dia de la classe política. Per a aquesta classe social, la comunicació política anava més enllà de l'interès acadèmic del seu estudi. La comunicació política també havia d'aconseguir tractar un conjunt de tècniques dirigides a traslladar amb fiabilitat el missatge persuasiu propi d'un comunicador polític.

Si bé és cert que no va ser fins a l'any 1973 quan l'AIC va crear una divisió amb el nom de comunicació política, aquesta ja era present uns anys abans. De fet, els primers estudis de comunicació es van començar a realitzar en un moment on els mitjans massius de comunicació van començar a aflorar (la irrupció de la ràdio l'any 1924, el cinema o la premsa de masses) i la seva influència i manipulació cap a la població anava en augment. La primera Guerra Mundial va suposar un punt d'inflexió per part de la comunicació i el fet que hi hagués l'auguri d'una possible

[10] Gill, Ann M., Whedbee, K. (2003). *Retórica.*

segona va fer la comunicació, encara es desenvolupés més. Per exemple Lasswell [11] va elaborar una estratègia comunicativa per combatre la guerra psicològica contra Alemanya l'any 1927. Amb l'esclat de la Segona Guerra Mundial —tot i que amb la posterior Guerra Freda entre la Unió Soviètica i els Estats Units també va succeir— hi va haver un gran desenvolupament de la propaganda i l'adoctrinament polític. Un cop acabada la guerra es van començar a fer els primers estudis en referència a les audiències, la publicitat i la propaganda. Així mateix, durant les dècades de 1970 i 1980 també es van incloure en els estudis de comunicació política els que se centraven en el discurs polític, la relació dels mitjans, l'opinió pública i les institucions governamentals.

3. Anàlisi Crítica del Discurs (ACD)

La comunicació, com dèiem és quelcom molt important dins la nostra societat, des del seu naixement fins a l'actualitat. És doncs, per aquest motiu que la seva anàlisi és tant o més important. Concretament, en centrarem en la comunicació política que és la que ens incumbeix amb la realització d'aquest treball i la branca que s'encarrega d'aquesta anàlisi és l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD), que d'alguna forma s'encarrega de l'estudi de les formes de reproducció del poder polític, el domini o l'abús de poder. El discurs polític no és només allò que els polítics diuen sinó que també hi entren altres actors com el poble, els ciutadans i les masses.

Segons Teun A. van Dijk "L'Anàlisi Crítica del Discurs és un tipus d'investigació analítica sobre el discurs que estudia primàriament la manera en què l'abús del poder social, el domini i la desigualtat són practicats, reproduïts, i ocasionalment combatuts, pels textos i la parla en el context social i polític" [12]. L'ACD pren partit i pretén contribuir de manera efectiva contra la desigualtat social.

Aquesta manera de reflexionar sobre la problemàtica té el seu fil conductor -de manera crítica- en l'investigador. Aquest té com a propòsit i deure fer visible la desigualtat social —en molts casos— present en els discursos que promouen i difonen els membres d'una societat en fer ús d'expressions

[11] Va ser un sociòleg estatunidenc, considerat un dels pares i pioners de la investigació sobre la comunicació de masses. Es va especialitzar en temes de psicologia política i la seva metodologia ha esdevingut una de les pautes fonamentals dels estudis dels mitjans de comunicació de massa.

[12] Teun A, V D. (2003). *Ideología y discurso.*

i recursos concrets. El discurs és capaç d'influir i orientar el pensament d'un col·lectiu cap uns interessos concrets o uns altres. Al mateix temps, però, és necessari afirmar la infinitat de formes discursives que es poden trobar en l'anàlisi. Van Dijk (2011) afirma que tota acció humana social és discursiva a on es produeixen determinades interaccions. Les investigacions en relació a l'ACD es focalitzen en els problemes estructurals de la societat i en assumptes d'interès social [13]. Per van Dijk (2011) l'ACD té com a objectiu la investigació de les interaccions que afecten els models de context i que d'alguna manera contribueixen al control il·legítim de la ment. A través de recursos i estratègies discursives aconsegueixen modificar les formes de comprendre la realitat. Aquesta espècie de poder prové de les formes i els usos que fan aquells que tenen accés als mitjans de comunicació i a les tecnologies per la reproducció i distribució discursiva i que al mateix temps exerceixen com a eina de control social.

Els temes, les estructures semàntiques, l'estil o els recursos retòrics que trobem en els discursos no són escollits a l'atzar sinó que estan molt ben pensats i estructurals perquè arribin de manera clara als ciutadans.

Teun A. Van Dijk, es va dedicar especialment als estudis sociocognitius. L'autor pressuposa que les ideologies formen part del raonament humà i que aquestes influeixen en el discurs. No obstant això, i a diferència d'altres autors de l'ACD, afirma que entre les estructures del discurs i les estructures socials no es pot establir una relació directa sinó que és necessari també incloure un nivell cognitiu: "la cognició social i personal actua sempre com una interfície mediadora" [14]; d'alguna manera, ens ve a dir que cada individu té la manera diferent de percebre, entendre i interpretar la realitat.

L'ACD no és tant una escola o una especialització, sinó més aviat un mode o perspectiva d'anàlisi de la nova realitat. Els analistes del discurs formen part de l'estructura social i al mateix temps són producte d'aquesta. La teoria, la descripció i l'explicació en l'anàlisi del discurs estan situades socio-políticament, ens agradi més o menys, interrelacionats, és a dir, els termes ACD i política estan en constant contacte en l'anàlisi del discurs.

---

[13] Pardo, N. (2012). *Análisis crítico del discurso: Conceptualización y desarrollo.*

[14] Teun A, V D. (2003). *Ideología y discurso.*

Segons Fairclough i Wodak (1997) resumeix en set punts els principis bàsics de l'ACD[15] :

1. El ACD tracta de problemes i matisos socials.
2. Les relacions de poder són discursives. Tot i que avui dia són més mediàtiques
3. El discurs constitueix la societat i la cultura.
4. El discurs respon a una tasca ideològica.
5. El discurs és històric.
6. L'enllaç entre el text i la societat és mediàtic (indirecta i complexa), ja que avui dia no es pot entendre l'anàlisi sense els mitjans de comunicació.
7. L'anàlisi del discurs és interpretatiu i explicatiu.
8. El discurs és una forma d'acció social. Té, d'alguna manera, una voluntat d'intervenció.

L'ACD va anar evolucionant cada vegada més cap a l'ADP (Anàlisi del Discurs Polític). La política, en un sentit ampli, es podria definir com tota activitat relacionada amb l'exercici del poder, per tant podríem afirmar que el discurs polític és un instrument del poder. Tenint en compte que el discurs -a trets generals- pot esdevenir qualsevol ús del llenguatge amb la finalitat de comunicar un missatge, el discurs polític no només pot ser això sinó que ha de fer valdre un discurs d'autoritat. És a dir, el discurs polític ha d'imposar unes idees als oients per tal de convèncer'ls i que aquests en conseqüència actuïn d'acord amb aquestes idees, allò que en paraules tècniques definiríem com persuadir.

4. Llenguatge i debat polític

Per tal de fer una anàlisi exhaustiva del vocabulari emprat en el tractament de la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) és imprescindible conèixer els marcs conceptuals i en conseqüència el seu autor i ideòleg, George Lakoff. El mateix defineix els marcs esmentats com "estructures mentals que donen forma a la manera com veiem el món. En conseqüència, modelen els objectius que perseguim, els plans que fem, la manera com actuem i allò que considerem que és un bon o un mal

[15] Fairlough, N., Wodak, R. (1997) . *Critical discourse analysis*

resultat de les nostres accions" [16]. D'alguna manera, aquests marcs ens ajuden a saber com afrontar el món. De fet, Walter Lippmann en altres paraules afirmava que "ens veiem en la necessitat de reconstruir l'entorn real en models més assequibles per poder moure'ns-hi. Podria dir-se que aquests models són com mapes que ens guien a través del món" [17].

Aquests marcs, en l'àmbit polític, són molt forts dins la nostra societat i enderrocar-los o canviar-los implica, segons Lakoff, "un canvi social" i un canvi en la manera que té la gent de veure el món. En aquest context, cal ser conscients que avui dia —i des de sempre— les paraules han tingut i tenen un pes i una càrrega molt important dins la nostra societat. Les paraules i també la manera en què aquestes s'utilitzen tenen un implícit i un significat connotatiu que conformen els marcs conceptuals que defineix Lakoff. L'autor, al llarg de l'obra *No pensis en un elefant,* descriu diversos exemples que permeten veure la presència d'aquests marcs dins la nostra societat. Un dels exemples és el terme "alleujament fiscal" que va utilitzar G.W. Bush durant la seva presidència a la Casa Blanca "Perquè hi hagi un alleujament hi ha d'haver una xacra, algú que la pateixi i algú amb la capacitat d'alleujar-la, cosa que el converteix en un heroi, serà facinerós perquè intentarà evitar que s'alleugi el malestar. Quan la paraula *alleujament* s'afegeix a l'adjectiu *fiscal*, en resulta la metàfora *els impostos són una xacra*" [18]. D'alguna manera, els marcs a poc a poc han anat introduint-se, de manera quasi inconscient, dins el nostre dia a dia a través d'aquest tipus de metàfores. Aquests marcs han estat capaços de generar i condicionar els valors que tenim avui dia, la nostra manera de raonar i la concepció d'allò que considerem sentit comú.

Aquest treball, doncs, pretén fer una anàlisi d'alguns marcs conceptuals que s'utilitzaven per definir els diputats de la CUP i els seus votants. Així com analitzar, de manera exhaustiva, els conceptes polítics generats dins del període que comprèn l'anàlisi (28 de setembre 2015 - 10 de gener 2016) i què van aconseguir i provocar en la ciutadania.

---

[16] Lakoff, G. (2008). *No pensis en un elefant.*

[17] Lippmann, W. (2003). *La opinion pública*.

[18] Lakoff, G. (2008). *No pensis en un elefant: llenguatge i debat polític.*

5. Història del *procés* independentista català

Per tal de poder comprendre, i al mateix temps posar-nos en context, l'anàlisi que pretén realitzar aquest treball és necessària l'explicació del perquè Catalunya ha arribat on és ara.

Cal remuntar-nos a l'any 2003 quan —en aquell moment— el President José Luís Rodríguez Zapatero va prometre -en plena campanya del PSC- davant un Palau de Sant Jordi ple de gom a gom que recolzaria la reforma de l'Estatut que realitzés el Parlament. "Apoyaré el Estatuto que apruebe el Parlament de Catalunya" va ser les paraules de Zapataero davant 20.000 persones. Aquell mateix any, a les eleccions del Parlament de Catalunya, Convergència i Unió no va aconseguir la majoria necessària per formar govern i d'aquesta manera es va produir un pacte, anomenat Pacte del Tinell, per formar un Govern Catalanista i d'Esquerres amb la unió del Partit Socialista Català-Ciutadans pel Canvi (PSC-CpC), Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa (ICV-EUiA). Un dels objectius primordials d'aquest pacte era la reforma de l'Estatut.

L'any 2005, concretament el 30 de setembre, finalment es va dur a votació la proposta de reforma de l'Estatut d'Autonomia al Parlament de Catalunya. La proposta de reforma va ser aprovada amb 120 vots, que en aquell moment suposava un 89% del Parlament. L'11% restant eren els 15 vots del Partit Popular Català (PPC) que hi va votar en contra. El 2 de novembre d'aquell mateix any es va dur la proposta de reforma de l'Estatut- ja aprovada pel Parlament de Catalunya- al Congrés dels Diputats per part de tres representants del govern català —Artur Mas (CiU), Manuela de Madre (PSC) i Josep-Lluís Carod-Rovira (ERC)— qui van ser els encarregats d'explicar la gran importància de la modificació de l'Estatut pel poble català. A partir d'aquell moment es va crear una comissió per tal de negociar el contingut de la proposta de reforma. El PSOE -en aquells moments el part que governava a Espanya- va presentar una proposta on es modificaven la majoria d'articles -entre ells la definició de Catalunya com a nació o els relacionats amb el finançament- argumentant que els canvis era per tal garantir la constitucionalitat de l'Estatut.

El 21 de gener del 2006 després d'una reunió entre Artur Mas i Zapatero van arribar a un acord sobre la modificació de l'Estatut. Les esmenes que havia realitzat el govern espanyol a l'Estatut

aprovat pel Parlament de Catalunya el feien assemblar més al de 1979. Suposava el canvi de més del 50% dels articles per part del govern espanyol. A causa d'aquest fet, el mes següent (febrer) la Plataforma pel Dret a Decidir (PDD) va convocar una manifestació arran del pacte Mas-Zapatero sota el lema "Som una nació i tenim el dret a decidir" que va tenir el suport únicament d'Esquerra Republicana. Al març la proposta de la reforma de l'Estatut va ser aprovada a les Corts Generals d'Espanya amb majoria absoluta i al maig també ho va fer al Senat d'Espanya.

El juny del 2006 es va celebrar tal com s'afirmava a l'Estatut del 1979 un referèndum on els ciutadans de Catalunya ratifiquessin el nou Estatut. Els resultats van ser favorables al Sí amb un 73,9% mentre que al No hi va haver un 20,76%. L'any següent, el 2007, la Plataforma pel Dret a Decidir (PDD) va començar la campanya de recollida de signatura per tal de reclamar al govern espanyol que la reforma que s'havia realitzat a l'Estatut era insuficients després de les esmenes introduïdes per les Corts Espanyoles.

L'any 2010 va tenir lloc una altra retallada de l'Estatut. El Partit Popular (PP) va presentar un recurs davant el Tribunal Constitucional qualificant-lo com un document inconstitucional, que va fer públic el dia 9 de juliol de 2010. Aquesta segona retallada de l'*Estatut* és la que es correspon amb la sentència del TC del 10 de Juliol, i que va desencadenar la primera manifestació multitudinària amb més d'un milió de persones amb el lema "Som una nació, nosaltres decidim" i organitzada per Òmnium Cultural. Uns quants mesos més tard, concretament el 28 de novembre del mateix any, a Catalunya es va celebrar les eleccions al parlament i CiU —liderada per Artur Mas i amb l'objectiu primordial d'aconseguir un millor pacte fiscal per Catalunya— obté la presidència de la Generalitat. Tanmateix, un any més tard, arran de les eleccions generals a Espanya, Zapatero (PSOE) va perdre les eleccions i les va guanyar el Partit Popular (PP), liderat per Mariano Rajoy, amb majoria absoluta. En conseqüència de la seva victòria, Rajoy es va negar rotundament a parlar del tema sobiranista català.

El 25 de juliol de 2012, el Parlament de Catalunya va aprovar, per una àmplia majoria, la proposta de negociar un pacte fiscal més just per Catalunya amb l'Estat Espanyol. Dos mesos més tard, l'onze de setembre, el poble va sortir al carrer per manifestar-se a favor de la independència. Una manifestació que marcarà un abans i un després en el procés sobiranista, ja que per primera vegada

els ciutadans de Catalunya demanaran un referèndum d'autodeterminació l'any 2014. Per tal d'incentivar aquest procés neix l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) que esdevindrà amb el temps un moviment clau dins l'independentisme. Pocs dies després de la manifestació, Artur Mas es reuneix a la Moncloa amb Mariano Rajoy per tal de negociar el pacte fiscal. Tanmateix Rajoy no accepta la proposta econòmica que Mas li va proposar. Un fet que va propiciar que Artur Mas convoqués eleccions anticipades per saber què era el que volia el poble de Catalunya. El 25 de setembre de 2012 es va celebrar aquestes eleccions i CiU va perdre 12 diputats i necessitava el suport d'ERC, liderat per Oriol Junqueras per governar [19].

A inicis de 2013, concretament el 23 de gener, CiU i ERC van firmar un pacte de govern amb un objectiu comú: la sobirania de Catalunya. En aquest context, uns mesos després, van aprovar la *Declaració de Sobirania* i la *Declaració del Dret a decidir del poble de Catalunya*. El 2013, doncs, va esdevenir un any important pel sobiranisme, ja que en el mateix any es va celebrar, durant la diada de l'onze de setembre, la cadena humana —també anomenada Via Catalana— que va recórrer tot Catalunya de nord a sud (uns 400 km) amb la participació d'un milió i mig de persones.

El 16 de gener de 2014 el govern d'Artur Mas va seguir avançant per tal d'aconseguir una consulta sobre l'autodeterminació de Catalunya. D'aquesta manera, va fer una petició al govern d'Espanya per tal de poder convocar un referèndum però aquests, uns dies després -concretament el 20 de gener- responen amb una nova negativa. El mateix any —i després de l'esgotament de les vides legals pel Parlament de Catalunya per aconseguir un referèndum— l'onze de setembre es va convertir en el més multitudinari fins al moment amb la V —de victòria— catalana amb unes 1.800.000 persones entre la Gran Via i la Diagonal de Barcelona. Arran de la gran manifestació el govern de la Generalitat, el 19 de setembre, va elaborar i aprovar la *llei de consultes* amb més d'un 80% dels vots a favor per tal de poder realitzar una consulta legal sobre l'autodeterminació de Catalunya. El 27 de setembre es va convocar el referèndum del 9 de novembre per part del govern de la Generalitat però dos dies més tard va ser tombat pel Tribunal Constitucional.

Després del bloqueig del TC el govern va suspendre els preparatius del 9-N i el va reconvertir en un procés participatiu no vinculant. Tanmateix, el govern de la Moncloa el 30 d'octubre del 2014 va

[19] Bassets, L. (2017). *Lecciones Españolas*.

sol·licitar la suspensió per complet del 9-N i aquesta va ser acceptada. D'aquesta manera, el 9-N va ser impugnat pel Tribunal Constitucional invalidant, d'aquesta manera, totes les actuacions de la Generalitat per la realització del procés participatiu. Malgrat això, la consulta es va tirar endavant i la gent va anar a votar amb un 80,76% a favor de la independència de Catalunya amb una participació de 2.305.290 persones.

L'endemà el govern de Mariano Rajoy no va donar fiabilitat als resultats considerant-los insuficients, ja que més de la meitat de la població no havia anat a votar i aquesta, molt probablement, era contrària a la independència. El 21 de novembre Mas va ser imputat pel Tribunal Superior de Justícia per l'organització del 9N. En aquest context, Mas va proposar crear una llista única que pogués garantir la majoria absoluta formada pels partits sobiranistes, la societat civil i experts en l'àmbit per tal d'assolir la independència en un període de 18 mesos. En resposta, Mariano Rajoy, uns dies més tard, va fer unes declaracions on va afirmar que "no veo negociable la sobirania de Cataluña juntament con la unidad del conjunto de la Península".

El 14 de gener de 2015, Mas i Junqueras va convocar eleccions, el 27 de setembre de 2015, per tal de desencallar la situació amb un caràcter plebiscitari. Per aquest mateix motiu, el 30 de març de 2015, es va elaborar un full de ruta —en acord amb CiU, ERC, Òmnium Cultural i l'Assemblea Catalana— per tal d'aconseguir la independència en un període de 18 mesos, sempre que els partits sobiranistes tinguessin majoria. La branca sobiranista de CiU, en els darrers anys, va provocar l'escissió d'Unió del Govern de la Generalitat de Catalunya després de 37 anys d'història. Tanmateix, però, aquest fet no va condicionar la creació, el 20 de juliol de 2015, del partit de Junts pel sí format per Junqueras, Mas, Raül Romeva, Muriel Casals i Carme Forcadell per tal de presentar-se a les eleccions del 27-S.

L'arribada de l'onze de setembre de 2015, a les portes de les eleccions del 27 de setembre, va fer que, novament, tornés a ser multitudinari. D'aquesta manera, les eleccions del 27-S es van convertir en un fet històric, ja que van ser les més altes, en termes de participació, en unes eleccions autonòmiques (7 punts més que l'any 2012) que van evidenciar la importància del moment. Pel que fa als resultats, els independentistes (Junts pel sí i la CUP) va obtenir la majoria d'escons en el Parlament de Catalunya però no van aconseguir la majoria en vots (47,8%). Tanmateix, el

percentatge a favor de la celebració d'un referèndum va augmentar a un 56,74% dels vots amb la suma de Catalunya Sí que es Pot (CSQP).

El 10 de novembre de 2015 va tenir lloc el primer intent per tal de formar govern on Artur Mas es va presentar com a únic candidat a la investidura. Tanmateix, la Candidatura d'Unitat Popular-Crida Constituent (CUP-CC) no estava d'acord a investir a Artur Mas i va dir no a la investidura. A la segona ronda d'investidura Artur Mas va decidir presentar-se com a President temporal però la CUP-CC va seguir sense donar-li el sí.

El 22 de desembre de 2015 Junts pel sí va presentar la darrera proposta d'investidura a la CUP-CC amb una presidència a quatre bandes: Artur Mas, Oriol Junqueras, Raül Romeva i Neus Munté que havien de conformar una presidència coral de transició. La CUP-CC, a causa de les circumstàncies extraordinàries, va decidir realitzar una assemblea a tota la seva militància per tal de decidir la decisió a prendre. El resultat de l'assemblea va ser un empat a 1.515 vots, fet que va propiciar una forta tensió entre els militants de la formació. Finalment, el 3 de gener de 2016, la CUP-CC va decidir no donar suport a Mas i aquest, el 9 de gener poques hores abans que s'esgotés el termini per convocar noves eleccions al Parlament de Catalunya, va decidir fer un pas al costat i retirar-se deixant pas a Carles Puigdemont com a 130è President de la Generalitat de Catalunya.

La història del procés sobiranista la finalitzo aquí —tot i que podria seguir fins al 2018— per tal de poder realitzar una anàlisi exhaustiva i detinguda d'un període de temps concret tal com he comentat a l'inici del treball. Si el treball fos fins a l'actualitat, l'anàlisi esdevindria molt complex, ja que en política cada dia passen coses noves i quedaria, de seguida, antiquat. Vivim en una societat -i més avui dia- on cada dia succeeixen coses i molt ràpidament; un concepte que Zygmunt Bauman defineix com modernitat líquida.

6. Política catalana actual

Per tal de comprendre una mica més el com hem arribat fins aquí, he agafat tres autors amb visions diferents sobre el procés sobiranista català. Per una banda, J.B Culla amb el seu llibre titulat *El*

Tsunami, com i per què el sistema de partits català ha esdevingut irreconeixible per poder veure com els partits estan situats a l'esfera política catalana i com hem arribat fins aquí, per altra banda *Do Catalans have 'the right to decide'?* un estudi de Crameri, K provinent de la Universitat de Glasgow, de l'any 2016, que ens permet veure una visió externa del procés català i finalment *La gran ilusión. Mito y realidad del proceso indepe* publicat l'any 2016 per Guillem Martínez per conèixer una visió heterodoxa dels fets succeïts els darrers anys a Catalunya.

J. B Culla sosté que el temps de les majories absolutes a Catalunya "ha passat per no tornar". L'historiador analitza —en el seu llibre "el tsunami"— el mapa polític català format després de la transició i com els partits —que durant els anys 80 i 90 van ser hegemònics— ara lluiten per sobreviure. El punt de partida de l'obra és l'hegemonia política que es repartien el Partit Socialista Català (PSC) i Convergència i Unió (CiU) des de la caiguda del franquisme. Els primers —els socialistes— guanyaven les eleccions al Congrés i als ajuntaments i els segons —els convergents— controlaven la Generalitat legislatura rere legislatura. Un fet que els va permetre teixir xarxes i que els van consolidar a les institucions. Una de les dades més reveladores que el llibre ens introdueix sobre la transformació política a Catalunya —i que ens permet entendre on som avui— és que, entre els anys 1984 i 2000, el PSC i CiU van aconseguir conjuntament concentrar més del 60% de vots en totes les eleccions i en les darreres generals de juny de 2016, van aconseguir tan sols un 30,03% entre totes dues forces.

L'autor afirma que "són moltes i variades les causes que justifiquen com partits amb grans quotes de poder ara no estan ni al Parlament, com Unió"[20] però alhora també llança un advertiment afirmant que aquest 'tsunami' va començar prèviament que aparegués el procés sobiranista. Durant els anys 90, segons Culla, ja hi havia dirigents del PSC que notaven un cert distanciament de la societat civil cap al partit i certes discrepàncies i escissions entre els mateixos membres: "Amb aquest partit no farem res bé" [21]. Un any més tard, concretament l'any 1995, l'autor considera que es trenca el "cercle virtuós" [22] de CiU a causa d'una política d'aliances en l'Estat que —on

---

[20] *Culla, J. (2017). El tsunami.*

[21] *Frase de Pasqual Maragall a Raimon Obiols l'any 1994 (Extret del llibre "El Tsunami" de J.B Culla)*

[22] *Culla, J. (2017). El Tsunami.*

s'alternaven el govern del PSOE i el PP— generava desconcert entre els seus votants i al mateix temps es produïen les primeres fugides a Esquerra Republicana (ERC).

D'alguna manera, el llibre ens permet veure la ràpida evolució ideològica de partits com a CDC, ja que Francesc Homs l'any 2008 afirmava que "a curt termini, la via de la independència és una quimera"[23] i Artur Mas l'any 2010 deia que "el país no està madur per votar sobre la independència" [24]. El cas de la CUP, segons l'autor, es mostrava sovint crítica amb CiU però també ha canviat el discurs molt amb el temps, ja que els partits antecessors dels anticapitalistes —com la CUPA, UM9 i el PSAN— consideraven en els vuitanta que les eleccions eren armes de la burgesia i contemplaven la lluita armada mentre que 30 anys més tard són decisius en el Parlament de Catalunya.

Culla, cap al final de llibre, ofereix algunes reflexions per al futur —tot i ser escrit ara fa un any, 2017— on veu a ERC com el partit amb més potencial electoral ara mateix a Catalunya i al mateix temps l'adverteix que una fam excessiva o massa visible podria truncar aquest camí. També pronostica que, en una Catalunya independent, C's es consolidaria com el partit més capacitat per assumir la defensa dels catalans d'identitat lingüística i cultural castellana, ja que els populars (PP) serien concebuts com una "sucursal" d'un partit d'un altre Estat. Culla també augura que a Catalunya serà difícil veure un tripartit d'esquerres en el Parlament entre ERC, PSC i els 'comuns', ja que els seus projectes en autogovern són irreconciliables.

L'altre peça que he utilitzat per tal de comprendre el procés sobiranista és el llibre titulat *La gran ilusión. Mito y realidad del proceso indepe* escrit per Guillem Martínez l'any 2016. L'autor —que coneix de manera propera la política catalana i concretament l'escenari polític actual— realitza al llarg del seu llibre una radiografia centrant-se especialment en el nacionalisme conservador. Un nacionalisme conservador provinent del cop d'estat de Primo Rivera l'any 1923 i que amb la posterior instauració de la República, l'any 1931, va fer aparèixer un catalanisme d'esquerres i republicà que encara avui dia és viu dins la societat catalana.

---

[23] *Culla, J. (2017). El tsunami.*

[24] *Culla, J. (2017). El tsunami.*

Aquesta de radiografia realitzada per Martínez permet fer un recorregut des dels inicis del procés i en conseqüència poder veure quin ha estat el moviment dels partits d'ençà de llavors. Martínez situa l'inici del procés sobiranista l'any 2003 quan va tenir lloc el tripartit a Catalunya i l'elaboració del nou estatut (2006) d'on, segons l'autor, neix el fill no desitjat anomenat "procés". Segons l'autor, el procés va tenir diverses fases des del seu naixement: una primera, de caràcter social, en la qual els partits polítics no van disposar de gaire protagonisme. El nacionalisme conservador —representat per Convergència Democràtica (CDC)— no va ser un actor important, ja que en aquell moment mai s'havien definit com a independentistes. D'aquesta manera, segons Guillem Martínez, el gir de CDC cap a l'independentisme és completament interessat i té com únic objectiu establir-se en el poder en un context de crisi econòmica. En un moment on el govern presidit per Artur Mas estava realitzant més retallades que l'estat espanyol, CDC va atorgar al Congrés dels Diputats el seu suport -a cost zero- durant el primer any de Rajoy al capdavant.

Segons Martínez, el resultat d'aquesta successió de fets va ser la mutació que va patir el *procés* de social a polític i posteriorment a governamental. La creació de diferents institucions com l'Assemblea Nacional de Catalunya (ANC), el Pacte Nacional pel Dret a Decidir, el Consell Assessor per la Transició Nacional (CATN) o Òmnium Cultural van esdevenir essencials perquè això es produís. Aquestes iniciatives van les encarregades d'establir una agenda amb uns objectius que el nacionalisme conservador va assumir. En aquest sentit, el 9-N de 2014 o les eleccions plebiscitàries del 27-S de 2015 va corroborar aquest nou *modus operandi*. D'aquesta manera —segons Guillem Martínez— durant aquesta etapa van aparèixer altres actors que desenvoluparan un paper essencial a l'hora de legitimar i difondre el pensament dominant: els mitjans de comunicació que subvenciona la Generalitat. Uns mitjans que segons l'autor difonen *procés* associat a la democràcia i simultàniament oculten els fracassos d'aquest en l'àmbit internacional o altres.

Finalment, la darrera lectura escollida sobre el procés sobiranista català prové de la Universitat de Glasgow (Escòcia) per part de Crameri, K amb l'article *Do Catalans have 'the right to decide'?* En aquest article científic l'autora ens planteja dos tipus de secessió. Segons Crameri, la secessió normalment havia estat vista com a quelcom legítim només com a últim recurs pels pobles oprimits. Tanmateix, però, els moviments d'independència contemporanis d'Europa estan treballant per

canviar la percepció de la legitimitat de la secessió i establir-ho com un fenomen plenament democràtic. En aquest context, segons l'autora, el recent creixement del moviment independentista a Catalunya ha donat lloc a una confrontació directa entre dues concepcions oposades de la legitimitat de la secessió en els estats-nació democràtics. Per una banda, els que estan a favor de la celebració d'un referèndum vinculant que afirmen que una votació sobre la qüestió seria completament coherent amb els principis bàsics de la democràcia i per altra banda, el govern espanyol que ha rebutjat, una vegada rere altra, la celebració d'un referèndum al·legant l'existència i autoritat legal de la Constitució espanyola que estableix que Espanya ha de romandre unida.

Aquest article detecta els dos discursos competidors de legitimitat democràtica i legal —el que podríem anomenar "el dret a decidir" davant el "deure a complir"— des d'una perspectiva diferent de les que es produeixen a Catalunya i Espanya.

L'article, doncs, estableix com des de la visió de l'estat espanyol els arguments contra la sobirania catalana s'han consolidat entorn d'una definició legalista de drets democràtics basada en la Constitució espanyola. Els poders de les comunitats autònomes es deriven d'aquesta constitució, tot i que el document "és deliberadament ambigu sobre la naturalesa i els drets preexistents de les assignatures col·lectives —denominades com nacionalitats i regions— que conformen l'estat espanyol" [25]. D'altra banda, aquesta Constitució també afirma, clarament, que la sobirania recau en el conjunt d'Espanya, que Espanya és indivisible i que el govern espanyol pot suspendre els poders d'una comunitat autònoma si actua de manera seriosa perjudicial per a l'interès general d'Espanya - tal com ha passat recentment amb l'article 155.

Segons Crameri, és sobre aquesta base que el PP ha rebutjat la noció del dret de decisió dels catalans, un dret que afirma que "només pot ser exercit per tot el poble espanyol" [26]. A més, el propi concepte de nacionalitat espanyola del PP s'ha basat fonamentalment en la idea del patriotisme constitucional, tot i que originalment ha estat la preservació de l'esquerra espanyola. El patriotisme constitucional ha proporcionat una nova manera d'enquadrar un discurs d'identitat nacional que

[25] Crameri, K, (2016). "Do Catalans have 'the right to decide'?".

[26] Paraules de Rajoy l'any 2014

evita algunes de les traves associades a la forma en què el concepte havia estat tradicionalment emprat per la dreta espanyola.

El Tribunal Constitucional va tardar quatre anys -és a dir, fins a l'any 2010- en prendre una decisió sobre l'Estatut d'Autonomia de l'any 2006. De fet, el TC va deixar intacte gran part del text, tot i que va invalidar certes disposicions clau i va "reinterpretar" una declaració al preàmbul que es referia a Catalunya com a nació, afirmant que si bé això podria ser exacte des d'una perspectiva social, històrica o cultural, no podria ser una definició legal, ja que "Espanya és l'única nació reconeguda en la constitució". [27]

A mesura que la consulta del 9N del 2014 es va anar apropant més, l'Estat va passar de considerar-la "inconstitucional" a "il·legal" com a terme preferit de mencionar-la. Aquest canvi de retòrica anava dirigit especialment als catalans, ja que l'actitud cap a la constitució s'havia tornat cada vegada més hostil malgrat haver estat una de les regions que va votar massivament a favor en el moment en què es va idear. Víctor Ferreres Comella afirma que "les forces polítiques que estan impulsant el procés de transició nacional a Catalunya consideren que la Constitució és un document mort que no els preocupa". El terme "il·legal" comporta, doncs, una major força, i també una amenaça implícita d'acció legal.

Des del punt de vista des de Catalunya, Crameri parla que tot i que les diferències polítiques dels dos partits cabdals dins el *procés* siguin notables —a causa de la seva diferència en l'espectre d'esquerra-dreta— CDC i ERC, actualment, tenen molt en comú quan es tracta dels arguments que utilitzen per justificar la independència. La identitat catalana s'ha convertit en una base complexa per poder construir un sentit de propòsit comú a causa dels orígens diversos de la població vinguts, en molts casos, arreu d'Espanya, tot i que la llengua catalana ha jugat i continua jugant un paper important en la creació d'aquest sentit grupal. Gran part de la retòrica política actual destaca en tots els factors que tenen a veure amb l'economia, citant, molt sovint, la contribució desigual dels ciutadans catalans per a reforçar les regions més pobres d'Espanya —amb un cert èmfasi amb la comunitat autònoma d'Andalusia— i la manca d'inversions estatals en infraestructures catalanes.

---

[27] Crameri, K, (2016). *"Do Catalans have 'the right to decide'?"*.

Les mesures d'austeritat preses per part del govern espanyol després de la crisi econòmica del 2008 i la percepció que els dos governs espanyols (PP i PSOE) han estat incompetents en la gestió de la crisi, han augmentat un sentiment ja existent que els catalans millorarien amb els seus propis assumptes. De fet, l'argument històric rau en el fet que Catalunya va ser —i en certa manera encara és— una entitat diferenciada durant molts segles, amb institucions pròpies. Unes institucions que es van perdre el 1714 a través de la intervenció militar (la derrota de Barcelona per part de les tropes borbòniques al final de la Guerra de Successió espanyola), i que no hi va haver la possibilitat de recuperar un nivell d'autonomia semblant i que ha estat insuficient els tres segles que l'han seguit.

Tanmateix, el raonament suggerit pel Llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya, en suport de les reivindicacions d'autodeterminació, no prioritza aquests factors històrics. Al contrari, després d'una breu revisió de les principals justificacions que permeten les teories de la secessió només per a la "solució correctiva" [28], es desenvolupa el cas específic del fracàs de tres dècades d'intent d'assolir un nivell d'autonomia acceptable dins de l'estat espanyol constituït en 1978**.**

Els arguments liberal-democràtics basats en els drets de l'individu, són evidents en el Llibre Blanc. Així, per exemple, els autors sostenen que el dret general a l'autodeterminació no es basa només en el consens col·lectiu, que confereix autoritat política legítima als representants elegits d'un territori, sinó també en l'autonomia moral de cada membre individual d'aquest col·lectiu. D'alguna manera, el dret a constituir un estat independent és un dret primari dels individus que integren el col·lectiu. Això reflecteix, per descomptat, la posició liberal clàssica que posa la llibertat individual en el cor de tots els aspectes del pensament polític. Curiosament, la tensió sobre els drets de l'individu també apareix en algunes de les consignes del moviment de la a favor de la independència civil que circulen per les xarxes socials com ara "vull decidir" o "vull ser lliure".

L'enfocament liberal en aquest tipus de retòrica té el benefici específic de contrarestar les acusacions que afirmen que el moviment independentista català neix d'un nacionalisme ètnic tradicional. Crameri ho fa en remarcar l'atenció de preguntes com qui és el grup català. Fer una frase del desig d'independència com a qüestió de l'autonomia moral dels individus reforça l'argument que cada català ha de tenir el dret democràtic a votar sobre el camí a seguir. A més a més, també dóna lloc a un doble discurs de legitimació, ja que si es rebutgen les reivindicacions

[28] C*rameri, K. (2016). "Do Catalans have 'the right to decide'?".*

d'injustícia, es pot argumentar que la independència és la voluntat de les persones i, per tant, els seus desitjos haurien de ser atesos independentment de si hi hagués injustícia o no.

Tanmateix —la institució o persona que intenta defensar argument— Artur Mas es veu atrapat en un doble vincle, ja que el govern espanyol rebutja la idea que la seva posició representa la voluntat de la majoria dels catalans i, al mateix temps, li nega l'accés a les eines —com ara un referèndum vinculant que li permetria demostrar que ho fa—. Una característica important del nacionalisme català, en el context d'aquesta insistència en els drets democràtics, és el seu compromís amb formes d'acció no violentes o, que és el mateix, pacífiques. La naturalesa pacífica de les manifestacions massives organitzades pel moviment d'independència civil juga un paper important aquí, i cada esdeveniment demostra el compromís de Catalunya amb la protesta no violenta i, per tant, la legitimitat del propi moviment.

Aquesta preocupació per demostrar la legitimitat també és en part responsable de la forma en què totes les possibles vies democràtiques han estat explorades pel govern català. Un exemple el podem trobar en la sol·licitud formal al Parlament de Madrid el gener de 2014 per poder fer un referèndum consultiu, tot i que la petició era inútil des del principi. Esgotant tots els passos possibles, el govern català està tranquil·litzant la comunitat internacional pel seu compromís amb el procés democràtic, alhora que qüestiona les credencials democràtiques d'un govern espanyol que ha rebutjat sistemàticament les ofertes catalanes per negociar.

Aquestes tres visions, molt diferents entre elles, m'han permès conèixer tres concepcions del procés d'independència de Catalunya i al mateix temps m'han facilitat l'anàlisi posterior del tractament dels mitjans de comunicació sobre la Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

7. Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

7.1 Què és?

La CUP, a diferència del que alguns pensen, no és un partit polític sinó que es tracta d'una organització política que treballa assembleariament i que té un abast nacional arreu de Catalunya i

els Països Catalans [29]. La CUP "treballa per un país independent, socialista, ecològicament sostenible, territorialment equilibrat i deslligat de les formes de dominació patriarcals."[30]. La Candidatura d'Unitat Popular pretén esdevenir un espai conciliador i inclusiu per a totes les persones i col·lectius amb una "voluntat transformadora" [31] que lluiten per la llibertat del poble. L'objectiu de la CUP passa per construir un espai de confluència dels moviments populars per tal d'aconseguir "l'alliberament nacional i social dels Països Catalans". [32]

7.2 D'on prové?

La CUP té els seus inicis a les primeres eleccions municipals després de la mort del dictador Franco l'any 1979 quan van començar a aparèixer diferents candidatures independents. A mitjans dels 80 les úniques propostes independentistes dins l'esquerra política eren les iniciatives municipalistes que governaven a Sant Pere de Ribes (Unitat Municipal 9) [33] i a Arbúcies (CUPA, Candidatura Unitària Popular d'Arbúcies). En aquest mateix context —concretament el desembre de 1986— arran de les assemblees locals del MEN (Moviment d'Esquerra Nacionalista) i el MDT (Moviment de Defensa de la Terra) es va crear l'Assemblea Municipal de l'Esquerra Independentista (AMEI) que havia de ser l'encarregada d'impulsar i incentivar les candidatures per les eleccions municipals de 1987. Durant els quatre anys següents i malgrat els constants intents per part de l'Estat i de la direcció d'ERC d'acabar amb l'Esquerra Independentista, el projecte de l'AMEI va experimentar un creixement, que es va veure manifestat en un augment dels nuclis CUP i del nombre de candidatures en què participaven persones o col·lectius que estaven vinculats a l'AMEI.

---

[29] Conjunt de territoris de llengua i cultura catalanes situats a la riba occidental de la Mediterrània. La major part dels territoris són enclavats dins de l'Estat espanyol (Catalunya, País Valencià, Illes Balears i Franja de Ponent) i una petita part és dins de l'Estat francès (Catalunya del Nord). També en formen part un petit estat independent (Andorra) i una ciutat de l'illa de Sardenya (l'Alguer).

[30] Extret de: http://cup.cat/que-es-la-cup

[31] Ídem.

[32] Ídem.

[33] La seva història es remunta en les eleccions municipals de 1979, les primeres celebrades després del franquisme. En aquestes primeres eleccions, es crea una agrupació d'electors que aglutina el Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional (BEAN), el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), Partit del Treball de Catalunya (PTC), Comissions Obreres (CCOO) i independents.

Entre els anys 91 i 92 l'esquerra independentista va patir una crisi amb la desaparició d'algunes candidatures que va afectar el seu creixement. Tanmateix, el desembre del 1998 un grup de persones vinculades a algunes candidatures del territori van col·laborar amb la unió, novament, de l'AMEI i l'elaboració d'una definició política i un pla de treball que havia de procurar augmentar les CUPs i preparar-se per les eleccions de 2003. Aquest programa, debatut a l'anomenat Procés Vinaròs, va ser l'encarregat de rellançar la Candidatura d'Unitat Popular. Aquest pla tenia com l'objectiu de dotar-se de "les eines i les estructures imprescindibles per l'assoliment de la independència política, la unitat nacional i la justícia social del poble català (de Salses a Guardamar i de Fraga fins a Maó)" [34] i a on es va explicitar el suport de totes les organitzacions de l'Esquerra Independentista (Endavant, Maulets, MDT, PSAN).

No serà fins al 23 de juny de 2002 que sortirà el número 0 del butlletí municipal de la CUP anomenat *Unitat Popular*. Durant el mateix any, concretament el 15 de desembre, en una trobada a Vilafranca del Penedès, l'assemblea aprovarà una declaració d'intencions, coneguda amb el nom de *Declaració de Vilafranca*, a on es va donar resposta al creixement de la CUP i a on es van fixar els seus objectius a mitjà termini: "Esdevenir el referent polític unitari en l'àmbit municipal del conjunt de l'esquerra independentista i de tots aquells sectors de la classe treballadora i les classes populars conscients de la necessitat d'una transformació socialista de la nostra societat i de la instauració d'un nou marc polític que garanteixi els drets socials, la democràcia i les llibertats nacionals al nostre poble." [35]

Tot aquest treball intern i extern es veurà reflectit en la creació de noves CUP i en l'entrada el 2003 als consistoris de dues capitals comarcals (Vilafranca del Penedès i Valls). Després de l'experiment de les eleccions europees —tot i obtenir un resultat minso— va provocar que la CUP arribés a ser coneguda a llocs impensables. El 10 d'abril de 2005 es van aprovar a l'Assemblea Nacional de Martorell els primers estatuts de la CUP que incloïen la creació de nous òrgans de participació interna. A les eleccions municipals del maig de 2007 la CUP es va presentar en solitari i va aconseguir doblar el nombre de llistes respecte al 2003. Amb un total de 50 candidatures la CUP va

---

[34] Carta de Joan Sales a Màrius Torres el febrer de 1937. Sales afirma que no concep la nació catalana sense València, Balears, l'Aragó Català o la Catalunya francesa. És d'aquí d'on la CUP extreurà el seu concepte de Països Catalans.

[35] Extret de la Declaració de Vilafranca.

aconseguir triplicar el nombre de regidors amb un total de vint-i-set, respecte a les eleccions anteriors. De fet, la CUP va assolir els millors resultats electorals de la seva història i representació als ajuntaments de quatre noves capitals comarcals (Berga, Mataró, Vilanova i la Geltrú i Vic). En general, en aquelles localitats on ja s'havien presentat, la CUP va augmentar o consolidar el nombre de regidors obtinguts. Malgrat que moltes de les llistes que es van presentar no van obtenir representació, aquestes van servir segons Albert Botran, "per anar madurant la CUP durant aquells anys".

El maig de 2007 —després de l'èxit a les eleccions— la CUP va prosseguir amb el seu creixement territorial i en conseqüència va començar un procés assembleari per tal de redactar uns estatuts i una línia estratègica política. D'aquesta manera, el juliol de 2008, es va aprovar els nous estatuts que van servir per reforçar el caràcter assembleari de l'organització i sis mesos més tard —concretament el gener de 2009— es va aprovar la ponència *La CUP, l'alternativa necessària*, a on es fixaven les bases per al desplegament del projecte de la CUP com una organització política nacional. D'aquesta manera la CUP s'expandeix a nivell nacional a més de ja participa a nivell municipal per tal de poder intervenir i incidir en tots àmbits de la lluita política.

La consolidació política —que ja esdevindrà com a definitiva— va arribar amb l'auge de candidatures locals durant el període de les eleccions del 2011, en les que es va obtenir 106 regidors i 4 alcaldies. A més a més, durant les eleccions autonòmiques del 2012, la CUP va aconseguir l'entrada de 3 representants al Parlament de Catalunya. D'ençà d'aquell moment, l'organització no ha tingut aturador i ha anat creixent tant a nivell local, nacional com polític. El punt àlgid de la CUP va ser durant les eleccions del 27 de setembre de 2015 que van permetre l'entrada de 10 diputades i diputats al Parlament de Catalunya.

7.3 Com s'estructura?

La CUP es diferencia de la resta de partits polítics convencionals perquè les seves decisions no les prenen els càrrecs electes sinó que la pren la militància a través de les assemblees, allò que s'anomena democràcia directa. Dins d'aquesta hi ha el Secretariat Nacional (SN) —formada per quinze militants i amb una rotació de cada quatre— que s'encarrega de gestionar el dia a dia de la CUP i no té atribucions polítiques. D'alguna manera, el SN seria l'encarregat de gestionar la CUP a

nivell nacional però tanmateix aquest està format de diverses Aseemblees Locals i/o municipals (AL) arreu del territori que funcionen de manera autònoma i que prenen les seves pròpies decisions mitjançant la seva militància. Aquestes Assemblees Locals i/o Municipals s'agrupen en tretze de Territorials (AT) —que no corresponen, estrictament, a la divisió geogràfica reglada: Alt Ter, Baix Llobregat, Barcelona, Camp de Tarragona, Catalunya Central, Maresme - Barcelonès Nord, Nord Oriental, País Valencià, Penedès. Ponent-Pirineu, Terres de l'Ebre, Vallès Occidental, Vallès Oriental - Baix Montseny— que tenen l'objectiu de coordinar-se per tal de facilitar la presa de decisions a nivell nacional. L'Assemblea Nacional (AN) és el màxim òrgan de decisió de la militància on, normalment, es prenen les decisions més importants i que requereixen més temps i reflexió.

El Consell Polític Nacional (CPN) —reunit mensualment— és l'òrgan decisori entre assemblees nacionals. Aquest està format pels representants de cada assemblea territorial i el Secretariat Nacional on debaten els diferents posicionaments proposats i s'aproven les resolucions polítiques. Hi assisteixen representants de les assemblees territorials que defensen les postures consensuades en aquests espais. El Grup d'Acció Parlamentari (GAP) és l'encarregat dels temes parlamentaris i hi tenen representació totes les Territorials de la CUP i les organitzacions que li donen suport: Arran, Poble Lliure, Corrent Roig, Crida Constituent, En Lluita, Endavant OSAN, Lluita Internacionalista (LI) i Sindicats d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC).

La CUP, al llarg d'aquests darrers anys on la crisi política ha fet acte de presència, ha tingut un pes important. El seu *modus operandi*, de caràcter assembleari —en molts casos, diferent d'altres formacions polítiques— ha fet que fos qüestionat per molts. Vivim en una societat on a cada instant succeeixen coses, sense parar i sense poder ser controlades. Alguns dirien que successos ràpids —en una societat basada en la celeritat— requereixen respostes ràpides. Tanmateix, l'òrgan decisori de la CUP requereix el seu temps i a vegades aquest fet ha estat el criticat pels altres partits polítics.

Com bé dèiem, l'any 2012 gairebé ningú coneixia les Candidatures d'Unitat Popular i en cosa de tres anys (2015) van passar de ser el focus d'atenció per molts quan aquestes van aconseguir 10 diputats al Parlament de Catalunya i tenien la suficient potestat i poder per negar-se a constituir poder amb l'Artur Mas al capdavant. En conseqüència a aquest atzucac els mitjans de comunicació

van prendre partit i van analitzar la situació des que aquesta va començar fins que es va resoldre. D'alguna manera, aquest treball pretén fer una anàlisi de la informació que es va escriure en aquell moment per veure quin és l'enfocament, el tractament i les paraules que s'utilitzen per descriure i explicar la situació.

7.4 Com s'autodefineix?

La CUP quan es tracta de dirigir-se als seus militants i votants podem observar com utilitzen, majoritàriament, el terme "CUP" sense cap altra floritura. A més a més, també utilitzen alguna vegada els termes "organització" i "grup parlamentari" per tal de ressaltar que no es tracta d'un partit polític convencional. De fet, ho podem veure a la seva pàgina web en un comunicat previ a l'assemblea que havia de decidir el futur d'Artur Mas a Manresa: "A la trobada a Manresa, l'**organització** vol valorar l'estratègia de la comissió negociadora amb Junts pel Sí i estudiar el camí a seguir. L'elevat nombre de militants inscrits, tant de la **CUP** com de les organitzacions que donen suport a la CUP-CC, demostra l'interès de les bases per participar en la presa de decisions respecte al crucial debat que fa setmanes que centra la política catalana" . Fins i tot, en alguns casos la CUP també s'ha autodefinit amb els termes "esquerra independentista "La diputada de l'**esquerra independentista** ha finalitzat la seva intervenció advertint que «no podem acceptar que se'ns digui, com ha passat durant aquests darrers dies, que la CUP-Crida Constituent no cedeix en res, que fa xantatge a Junts pel Sí. És completament fals.", uns termes que al llarg de l'anàlisi comprovarem que s'han anat associant cada vegada més a la formació política de la CUP, fins al punt de quan es parla d'"esquerra independentista" als mitjans de comunicació a tothom li ve al cap la CUP.

La CUP de cara als mitjans de comunicació també s'autodefineix, majoritàriament, amb els termes esmentats anteriorment. Tanmateix, però i de cara a les campanyes polítiques, la CUP ha buscat i busca que se'ls associïn i se'ls associïn amb els moviments socials, "la sobirania" per tal de construir la república a través de la "unilateralitat". D'alguna manera, els termes "sobirania" i "unilateralitat" són associats, en certa manera, a la formació política de la CUP i que, de fet, han estat utilitzats amb tota la intenció per part d'aquests.

7.5 Com la defineixen els partits polítics?

Per part del Partit Popular (PP) s'ha intentat des de sempre desprestigiar i desacreditar el discurs de la CUP titllant-los de radicals. De fet, després de visualitzar diversos plens al Parlament de Catalunya i declaracions als mitjans, s'observa com el PP, majoritàriament utilitza el terme **"radicals"** per definir i anomenar a la CUP. Un exemple d'aquest el podem trobar a la Sexta Notícias a on Alberto Fernàndez va afirmar "sois **radicales** però tontos no", referint-se a la CUP. En unes altres declaracions realitzades, en aquest cas per part Xavier García Albiol, podem veure com aquest torna a utilitzar el terme "radical" però també el d'"**antisitema**" per tal de definir a la CUP: "Al que era el partido más **radical** y **antisistema** lo han adelantado por la izquierda de una manera espectacular", en aquest podem veure com primerament defineix la CUP com el partit més "radical" i "antisistema" però que s'havia vist superat per part Govern de la Generalitat. El terme "**socis de la CUP**" també és un dels conceptes utilitzats per part del PP per parlar de la CUP, amb un to que denota certa ironia i menyspreu. Cal recordar, però, que aquest concepte va ser emprat quan la CUP i Junts pel Sí (CDC i ERC) estaven negociant la investidura d'Artur Mas.

Si prosseguim amb l'anàlisi del partit de Ciutadans, podem veure com aquest utilitza el terme "**golpistas**" —agreujat en l'actualitat després del 27-O de 2017— per tal de definir a la CUP però també a Junts pel Sí. És a dir, el discurs de Ciutadans va més en bloc, és a dir, que titlla i defineix als independentistes en un mateix sac. En aquest cas, el terme "golpistas" és emprat dirigint-se la CUP però també a Junts pel Sí. Una paraula que té una connotació molt agressiva, ja que extrapola la situació a l'intent, per part dels partits independentistes, de realitzar un cop d'estat. Ciutadans també empra el terme "**señores de la CUP**" per tal de definir la CUP. Una manera de fer-ho que si analitzem la definició de "senyor" per part del DIEC: "té autoritat sobre un territori, sobre una persona" podem veure com aquesta té sentit, ja que la CUP en el moment en què Ciutadans l'utilitzava tenia l'autoritat d'investir o no, Artur Mas. A més a més, també podem observar —de la mateixa manera que ho fan el PP— com Ciutadans utilitza el terme "**socios de la CUP**" per referir-se al pacte de Junts pel Sí i la CUP però que evoca un tractament despectiu envers la formació.

Ciutadans —tal com s'ha afirmat anteriorment— defineix el bloc independentista, en molts dels casos, de la mateixa manera. De fet, un altre dels termes que utilitzen per a la seva definició és el

terme "**separatistas**", un concepte que, segons els partits constitucionalistes, evoca a la divisió i al tractament de la convivència a Catalunya. Una altra manera de definició de la CUP és —tal com s'ha vist anteriorment en el cas del PP— el d'"antisistema". De fet, Inés Arrimadas —membre del partit de Ciutadans a Catalunya— va realitzar unes declaracions al Parlament de Catalunya a on definia a la CUP com "un grupo que la desobediència es su modo operandi". Unes declaracions que qualifiquen a la CUP d'"**antisistema**" sense que la pròpia formació així es defineixi.

Un altre fet rellevant a destacar és el fet que Inés Arrimadas realitzés les següents declaracions a la Sexta Notícias: "Mas ha dejado el futuro de los catalanes en manos de la CUP", i que després el diari *El Mundo* escrivís el següent titular: "La CUP o cómo los antisistema marcarán el futuro de Cataluña". Un fet, que podria començar a evidenciar que els mitjans de comunicació espanyols van agafats de la mà a l'hora de desconstruir el discurs de les forces polítiques independentistes utilitzant idees com a titulars de declaracions que han realitzat els principals membres del bloc constitucionalista, en aquest cas Inés Arrimadas.

Pel que fa al Partit Socialista Català podem veure com, majoritàriament, el seu discurs és més moderat que no pas en els casos de Partit Popular i Ciutadans. Després de realitzar diverses cerques i escoltar diferents discursos, ha estat difícil trobar definicions de la CUP per part del Partit Socialista més enllà d'utilitzar el terme "CUP" que pròpiament els defineix. Tanmateix, el que sí que s'ha pogut observar és el fet que el PSC utilitza un to més contundent que parla en castellà i es dirigeix a mitjans espanyols que no pas quan parla en català i en conseqüència es dirigeix a mitjans catalans. Un fet, doncs, que molt probablement, el podríem associar al fet que el PSC està lligat al PSOE d'Espanya —i semblant al que succeeix amb Podemos i En Comú Podem—, els primers són més progressistes que els segons. És a dir, el fet que el Partit Socialista sigui un partit arrelat a Catalunya fa que a aquest els preocupin més decisions a Catalunya perquè hi viuen. Per tant, d'alguna manera, les decisions preses per part del Partit Socialista són més moderades que no pas les preses per part del PSOE. Tanmateix, Miquel Iceta —membre del Partit Socialista Català— va utilitzar a la Sexta el terme "**revolucionarios** de la CUP" per tal de definir a la CUP. Un terme que evoca com si la formació política de la CUP estigués actuant com a revolucionaris. Segons el DIEC la revolució o revolucionari és aquell que vol un "canvi fonamental en l'organització política, en el govern o en la constitució d'un estat" potser sí que ho són de revolucionaris, els de la CUP.

Tanmateix, quan escoltem a priori el terme "revolcuionaris" aquest per part de la majoria de la població, no evoca a quelcom positiu.

El cas d'En Comú Podem és digne de ser analitzat. De fet, En Comú Podem és un partit que prové dels moviments de carrer, molt similar d'on prové, a grans trets, la CUP. D'alguna manera, aquest fet que comparteixen les dues formacions polítiques fa que es tinguin molt de respecte l'una amb l'altra. Les dues es defineixen com formacions d'esquerres que volen aconseguir un canvi en la societat establerta a través de polítiques socials. Si bé és cert que discrepen en el com, hi ha moltes semblances pel que fa al que en ambdues. Aquest fet de respecte entre una i altra ho podem comprovar en unes declaracions de Xavier Domènech —membre d'En Comú Podem— a Europa Press demostra que coneixeu de la formació política de la CUP, ja que no la defineix com a partit polític sinó com a "**organització política**". Un fet, doncs, que demostra aquesta "bona relació" entre les dues formacions i que de el propi Xavier Domènech ha reiterat que amb molts membres de la CUP "hem compartit carrers". El fet, doncs, que el partit En Comú Podem estigui lligat al partit Podemos espanyol fa que aquest tingui limitacions i que no pugui acabar de deixar-se anar en depèn de quins temes de la política Catalunya. De fet, ho hem vist recentment amb la dimissió d'Albano Dante Fachín, membre del partit En Comú Podem, que no compartia diferents idees amb el màxim dirigent del partit Pablo Iglesias.

La definició de la CUP per part de Junts pel Sí, tot i ser en aquell moment un mateix partit, les tractarem amb la divisió dels dos partits que el formaven, Convergència Democràtica per Catalunya (CDC) i Esquerra Republicana de Catalunya (ERC). La definició d'aquestes dues formacions, en aquell període que s'estava intentant convèncer a la CUP per tal que aquesta investís Artur Mas com a president la Generalitat, va ser bastant moderada i en cap dels casos va ser agressiva, si no més aviat al contrari. De fet, en unes declaracions a TV3 Oriol Junqueras —membre d'ERC— va afirmar que "No vull posar pressió a la CUP, que són els companys d'aquest viatge", rebaixant la tensió que s'estava generant envers la CUP a través dels mitjans de comunicació i les xarxes socials perquè cedissin en relació a la investidura de Mas.

I finalment, pel que fa a CDC en relació a la definició de la CUP també es va mantenir bastant continguda. Si bé és cert que abans d'aquest període en què se centra la meva anàlisi (des del 27 de

setembre de 2015 fins al gener de 2016) la relació entre CDC —amb Artur Mas com a principal líder— i la CUP —amb David Fernàndez com a principal cara visible— no era gaire bona sinó tot el contrari. Tanmateix i després que la CUP es convertís en essencial per la investidura d'Artur Mas el discurs es va rebaixar i va començar a caminar conjuntament amb la creació del partit de Junts pel Sí.

8. Mitjans de comunicació tractats en l'anàlisi

Tot i que m'agradaria que fos una anàlisi de tots els diaris no ha sigut possible perquè necessitaria molt més temps i infraestructura. Així doncs, d'aquesta manera, l'anàlisi se centrarà en cinc diaris, tres redactats a Catalunya com és el cas del *Diari Ara*, *El Punt Avui+* i *La Vanguardia* i dos redactats a Madrid, com és el cas de *El País* i *El Mundo*. A continuació per tal que coneguem els diaris i els posem en context, explicaré una mica la ideologia d'aquests, el seu naixement i la manera com tracten la política en les seves capçaleres.

Abans però, és necessari afirmar la gran importància que han anat agafant els diaris i els mitjans de comunicació en general, per a la transformació del pensament de molts dels ciutadans de Catalunya. Avui dia, l'opinió mediàtica és la que preval i té importància, i si el nostre diari habitual, el que compren cada dia al quiosc o mirem *online* des de casa, ens legitima el procés de la independència de Catalunya, farà que, a poc a poc, ens acabem convertint en independentistes i el mateix a la inversa. D'alguna manera, ens agradi o no, els mitjans de comunicació s'ha convertit en una eina de control de les persones i allò que diu TV3, Telecinco, *El País* o el *Diari Ara* som capaços de defensar-ho i donar-ho com a vàlid sense la necessitat de contrastar-ho ni comprovar si és verídic o no.

Dit això doncs, cal no oblidar que els mitjans de comunicació catalans, Tv3 n'és un cas, però en especial els diaris catalans analitzats, com és el cas del *Diari Ara* i *El PuntAvui+*, han tingut una tasca i una posició important pel que fa al procés de legitimació de la independència de Catalunya. Tampoc cal oblidar, doncs, que els mitjans espanyols també han fet el mateix però de l'inrevés. És per això doncs, que els diaris catalans quan parlen de la CUP utilitzen un to més suau i no tan

agressiu com ho fan els espanyols perquè no poden deslegitimar el *procés* i han d'aparentar un bloc consistent i un treball en equip. D'alguna manera, procuren donar més suport als partits com Esquerra Republicana o Convergència Democràtica (Junts per Catalunya en aquell moment) però sense que la independència de Catalunya es vegi malmesa. De fet, ho hem vist en les recents campanyes polítiques dels partits pro independentistes on s'ha mantingut un pacte de no-agressió entre ells i que també han respectat els mitjans de comunicació. El mateix succeeix amb els mitjans de comunicació espanyols contraris a la independència, en aquest cas però, tots ells sí que van en bloc per a la deslegitimació de la independència de Catalunya amb un to més punyent i que només serà quelcom que dividirà la societat catalana i generarà inestabilitat tant econòmica com política.

8.1 *El Mundo*

El Mundo és un diari en llengua castellana editat a Madrid. Té un suplement per a Catalunya i una edició per les Illes Balears, dirigida per Agustín Pery. Va ser publicat per primera vegada el 1989 i va ser fundat per Alfonso de Salas, Pedro J. Ramírez, Balbino Fraga i Juan González. És un diari de dretes molt proper al Partit Popular i crític amb el catalanisme. El diari va recolzar en línies generals al govern d'Aznar. L'actual director del diari és David Jiménez, un periodista espanyol que assegura que "mi única agenda será la búsqueda de la verdad".

El Mundo tracta el procés d'independència de Catalunya en la secció d'Espanya dintre de la qual trobem les diferents comunitats autònomes del país. La subsecció, per dir-ho d'alguna manera, està sota el nom de *Cataluña* i allà és on trobem tota la informació relacionada amb aquesta comunitat autònoma. En aquesta hi podem trobar tot tipus de notícies, però tanmateix els darrers anys més de la meitat de les notícies giren al voltant de la política catalana —i concretament dins el període analitzat— sobre la CUP. La secció d'opinió és la que ve a continuació i no es barregen les unes amb les altres.

Pel que fa al tractament de la política, en el llibre d'estil del diari *El Mundo*, afirmen que "La información política es un área particularmente sensible a la posible manipulación informativa. Esta última expresión se refiere a la filtración interesada de noticias por las fuentes, que pueden acabar dictando la tarea del periodista. Este debe, ante todo, ser consciente de los frecuentes intentos de

manipulación. No se trata, para él, de huir sistemáticamente de fuentes que pretendan manipular los datos, sino de estar alerta ante cualquier intento de distorsión intencionada y aprender a distinguir de todo lo demás los datos veraces y pertinentes para el interés general. La información veraz y pertinente, sea cual sea su procedencia, merece ser publicada." Amb titulars dramàtics com aquests —centrant-nos en el tractament de la CUP— "La decisión de la CUP no sólo fracturó el soberanismo —que se enzarzó en una disputa por las redes sociales—, sino a la propia formación antisistema y anticapitalista" el diari *El Mundo* deixa clara la seva posició envers el sobiranisme. D'alguna manera, diari pretén debilitar i dividir el bloc sobiranista i amb publicacions com aquesta vol acontentar al seu lector fidel mostrant-li que la independència és un vaixell que se'n va a la deriva.

8.2 *El País*

El País també té la seu a Madrid -igual que *El Mundo*- i és una empresa privada encara que el grup estatunidenc Liberty Acquisition Holding disposa d'un 57% de la propietat d'aquest diari. Tot i això, el fundador i primer propietari de *El País* és el fill del filòsof Ortega y Gasset, José Ortega Spottorno, que se l'ha caracteritzat sempre pel seu esperit liberal i laic. Segurament seguint aquests ideals, *El País* es va comprometre a complir amb la següent ideologia: "En su fundación, fue definido como un periódico independiente, de calidad, con vocación europea y defensor de la democracia pluralista. En esta etapa fue tenido por referente del centro-izquierda española o tendencias socialdemócratas". Tot i això han aparegut diverses notícies que titllen el diari de censura, de titulars que no apareixen dins el cos de la notícia, i de sacrificar l'objectivitat de la informació a favor dels seus interessos comercials. Un cas d'aquests el podríem trobar en un titular que va ser modificat en qüestió d'hores per part del diari. Una notícia que informava sobre la mesa de diàleg anunciada per Podemos i que va patir un canvi en el diari. Allò que en un principi era: "Iglesias propone una asamblea de parlamentarios y alcaldes para pedir un referéndum pactado"; posteriorment va canviar a: "Podemos convoca una asamblea para apoyar en toda España el separatismo". En ambdós casos, abans i després, la notícia era firmada per la mateixa periodista. La difusió del diari es fa tant a Catalunya com a la resta d'Espanya.

De la mateixa manera que ho fa el diari *El Mundo*, *El País* també parla del procés sobiranista Català —i evidentment de la CUP— en la secció d'Espanya dins la qual trobem la subsecció de Catalunya.

Aquesta secció es troba en tercera posició després de l'Internacional i l'Opinió, un fet que d'alguna manera representa la importància de la política avui dia. A més a més, cal ressaltar que *El País* té l'edició Catalunya, només disponible en versió digital i en català, on publica informacions de tota mena (polítiques, socials, culturals…) relacionades amb Catalunya.

El tractament de la política per part de *El País* en el seu llibre d'estil en diu que "Nunca deben utilizarse palabras o frases que resulten ofensivas para una comunidad", un fet que observant algunes frases d'un article, que més endavant serà analitzat, podem veure cap a on es dirigeixen: "gentes inestables emocionalmente, radicales anticapitalistas, escasamente pactistas". En aquest cas, doncs, podem veure com sí que són paraules o frase que resulten ofensives per una comunitat, ja que es fa un judici d'unes determinades persones per una manera de pensar concreta.

Seguint una mica més avall, podem observar com s'afirma en el llibre d'estil que "Hay que ofrecer al lector todos los datos necesarios para que comprenda el entorno de los hechos que se narran. *El País* rechazará cualquier presión de personas, partidos políticos, grupos económicos, religiosos o ideológicos que traten de poner la información al servicio de sus intereses. Esta independencia y la no manipulación de las noticias son una garantía para los derechos de los lectores, cuya salvaguardia constituye la razón última del trabajo profesional. La información y la opinión estarán claramente diferenciadas entre sí." una afirmació que avui dia queda una mica tocada, ja que durant més de trenta anys, *El País* es va consolidar com el diari de referència en espanyol, esdevenint un pilar fonamental en el desenvolupament i el manteniment de la democràcia en Espanya i brindant el suport mediàtic al PSOE de Felipe González. Tanmateix, la mort de Jesús de Polanco, que a més va coincidir amb l'esclat de la crisi econòmica i l'augment dels deutes en *El País*, va permetre a Juan Luis Cebrián posicionar-se al capdavant de la creació d'un nou model de negoci pel diari. L'entrada en les accions del Grupo Prisa de bancs, grans empresaris i el fons Liberty, van esdevenir el motor d'una conversió del diari cap a la dreta, un fet que ha fet moderar el seu discurs respecte al PP i s'ha convertit en l'actualitat en l'aliat mediàtic de Ciutadans. Un exemple clar el trobem en la portada de *El País* del 5 d'octubre de 2015 on el diari exposa Ciutadans com la sortida als problemes d'Espanya amb unes declaracions de Rivera: "Rivera: "España necesita un partido nuevo, con las manos limpias""[36].

[36] https://politica.elpais.com/politica/2015/10/02/actualidad/1443800959_707380.html

8.3 *Diari Ara*

El D*iari Ara* és el diari més jove de tots els vigents avui dia. Va néixer l'any 2010 i el seu fundador és Carles Capdevila, llicenciat en Filosofia i periodista. La ideologia del diari defensa la llibertat de Catalunya i, de fet, en el seu manifest fundacional queden ben clars els seus principis, ja que com a periodistes i redactors d'un nou diari: "Catalunya, avui, quan travessa el tràngol de la delicada situació econòmica internacional, viu també la mutació dels paradigmes polítics sorgits de la Transició, tot preguntant-se per l'articulació com a país mentre al carrer la realitat és cada vegada més mestissa. S'obren grans interrogants i alternatives, grans reptes i grans decisions". L'*ARA*, doncs, vol contribuir al debat, parlant de tot sense dogmes i sense límits, perquè "Catalunya aposti pel futur amb tota la seva ambició i energia, i esdevingui aviat una de les societats europees amb més prosperitat i benestar, capaç de generar riquesa immaterial i material per als seus ciutadans, de manera permanent i sostenible." Actualment n'és directora Esther Vera, que va substituir Antoni Bassas el 2015.

El diari obre l'edició amb la secció d'opinió i que tot seguit, en segon lloc, segueix amb la secció de política a on aborda, a grans trets, el procés de la independència de Catalunya sense embuts i afirmant la posició en què està a favor. Una posició que, de fet, ha quedat i va quedar clara des de la seva fundació. En la secció de política, el D*iari Ara* parla, majoritàriament, de Catalunya i també de la resta de l'estat espanyol encara que en un segon terme. El llibre d'estil del D*iari Ara* no es troba *online* i, malauradament, no ha pogut estar objecte d'anàlisi.

Pel que fa a les portades, gairebé diàriament, solen ser relacionades amb la política independentista catalana i el tractament de la CUP s'ha mantingut, a grans trets, en el pacte de no-agressió que es van lliurar els partits independentistes així com van fer els diaris. El to del diari cap a la Candidatura d'Unitat Popular —tal com al llarg de l'anàlisi es veurà reflectiu— s'ha mantingut més apaivagat i no tan agressiu com ho han pogut fer altres diaris analitzats. El fet que es volgués fer un bloc comú de l'independentisme per tal de mostrar unitat va fer que no hi hagués bel·ligerància entre ells. Tanmateix, el D*iari Ara* va contribuir —de manera molt subtil— a través del seu enfocament a reforçar els altres dos partits a favor de la independència de Catalunya (ERC i CDC,

Junts pel Sí en aquell moment) deixant en segon terme la CUP. Un exemple el trobem en el fet que la CUP va tenir més cobertura mediàtica quan va esdevenir clau per la investidura d'Artur Mas. D'alguna manera, si no s'hagués convertit en una formació tan important per l'esmentada investidura, molt probablement el nombre de notícies al voltant de la CUP s'haguera vist reduït. Analitzant la campanya electoral de les eleccions del 27S el nombre de portades que cobreix el partit de Junts pel Sí és molt més superior que no pas el de la CUP.

8.4 *El Punt Avui+*

El 27 de novembre del 2009, el diari *El Punt* (Hermes Comunicacions) va adquirir el diari l'*Avui* amb la compra de la totalitat de les accions. La ideologia del diari és sobiranista a favor de la independència de Catalunya. De fet a la mateixa editorial va publicar l'any 2015 que "La principal mancança d'Espanya, això que fa que no tan sols molts catalans —sinó també molts espanyols— es desentenguin d'ella, és que no tenen cap projecte il·lusionant que vagi més enllà de la propaganda i d'explotar els tòpics més rancis reunits en una marca Espanya morta d'inanició".

La seva cobertura sobre procés s'emmarca en una secció —dins la secció de política— de la seva edició paper i també en la versió digital sota el lema *Catalunya vol viure en llibertat*. Un fet que crida l'atenció, ja que és l'únic diari analitzat que dedica una secció especial —a part de les convencionals com la de Política, Espanya o Catalunya— per parlar del procés d'independència de Catalunya. El seguiment de les declaracions dels principals actors del procés és constant i minuciós i la seva redacció dedica especial atenció a denunciar els atacs dels partits que no estan a favor de la independència (majoritàriament PSC, Ciutadans i PP), convertint els seus articles a Internet en munició per als debats més passionals que tenen lloc a les xarxes socials. El tractament de la CUP —per part de *El PuntAvui+*— sol dependre de la quantitat de notícies que extreu d'agència en espanyol, ja que, en molts casos només, es fa una traducció i no es canvia res o part del contingut. Així, doncs, moltes de les notícies —no totes— que *El Punt Avui+* utilitza per parlar de la CUP són extretes d'agència. Tanmateix —tal com anirem desplegant al llarg de l'anàlisi— les notícies provinents de la pròpia redacció del diari van en la mateixa direcció que el *diari Ara*. El to és, majoritàriament, rebaixat i no hi sol haver agressivitat en el llenguatge. Pel que fa al seu llibre d'estil tampoc ha estat possible trobar-lo públic i no ha pogut ser objecte d'anàlisi.

8.5 *La Vanguardia*

La Vanguardia és un diari editat per El Grup Godó, a on Javier Godó Muntañola n'és el president. Un Godó que va rebre el títol de gran d'Espanya com a recompensa d'haver estat sempre fidel a la corona. Javier Godó, doncs, té amb una ideologia política monàrquica. La seu del Grup Godó, i també la de *La Vanguardia*, està a Barcelona, i l'àmbit de distribució és estatal. És un diari que té molta història, i que ha servit a diverses causes i ideologies. Des de la seva primera edició (l'1 de febrer de 1881) ha estat un diari vinculat a l'alta burgesia de Barcelona i als interessos de la patronal. De fet, des de la Transició, la societat catalana ha identificat el diari amb CiU a causa de la seva línia editorial conservadora i propera als interessos del Govern de la Generalitat. Tanmateix, aquesta línia editorial va anar variant acostant-se a l'independentisme moderat però que va ser erradicada amb la destitució de José Antich.

Per part de *La Vanguardia*, la informació al voltant del procés sobiranista de Catalunya es troba en la secció de política que és posicionada en segon lloc, abans que la d'opinió. A diferència d'altres diaris —concretament *El País* o *El Mundo*— *La Vanguardia* no engloba les notícies per comunitats autònomes sinó que ho fa en la mateixa secció de política sota un títol anomenat: *la qüestió catalana*. *La Vanguardia* és dels pocs diaris, dins l'esfera actual, que no s'ha pronunciat, fins al moment, pel que fa al procés sobiranista de Catalunya, és a dir, d'alguna manera ha mantingut o vol mantenir conformes el seu gran abast de lectors.

En el seu llibre d'estil *La Vanguardia* afirma el següent: "Fiel a sus orígenes y a su propia tradición, "La Vanguardia" es un diario al servicio de los valores, aspiraciones e intereses generales de la sociedad de Cataluña". Tanmateix al llarg dels últims 10 anys *La Vanguardia* ha patit diversos desviaments pel que fa a la seva línia editorial, ja que des de l'inici del sobiranisme —aproximadament l'any 2010— fins a l'any 2013, amb la destitució de José Antich per Màrius Carol, havia estat associada a CDC i al sobiranisme català. Tanmateix, amb l'arribada de Màrius Carol aquesta es va despenjar del sobiranisme per tal de tornar a una política més conservadora.

El tractament de la CUP per part de *La Vanguardia* és bastant dissonant. És a dir, que depenent del redactor de la notícia l'enfocament varia substancialment. En un exemple —que més endavant analitzaré en detall— podem trobar la definició de la CUP amb un to bastant agressiu com el cas de "izquierda independentista radical y alternativa" o en d'altres un de més neutral com el cas de "grupo parlamentario de la CUP". Per tant, podríem afirmar —i que al llarg de l'estudi veurem reflectit— que *La Vanguardia* seria el diari més plural en diversitat d'enfocaments i que, segurament, és per aquest motiu, el primer diari en paper amb més lectors a Catalunya —amb 558.000— segons dades de l'EGM.

9. Anàlisi dels mitjans

Quan llegim un titular o rebem un missatge, segons Stuart Hall, en el seu llibre "Encoding/ decoding"[37] poden passar tres coses:

I. Que hi hagi una **lectura preferent** on el receptor accepta la ideologia continguda en el missatge construït per l'emissor.
II. Que es produeixi una **lectura negociada** on el receptor troba alguns valors o significats del missatge adequats però agrega els propis; l'audiència "filtra" o descodifica el missatge com li convé. Aquest és el tipus de lectura més comú, segons considera Hall
III. I finalment que tingui lloc una **lectura opositora** on el receptor és conscient del significat dominant del missatge i el rebutja; l'audiència està, en altres paraules, en total desacord amb el plantejat per l'emissor.

Hall va afirmar que els missatges es descodifiquen o s'interpreten de diferents maneres segons la formació d'un individu cultural, la situació econòmica, i les experiències personals.

Com bé sabem tots els mitjans de comunicació tenen ideologia concreta i en conseqüència esdevenen subjectius. Tan sols amb el fet de definir l'ésser humà com a subjecte ja estem afirmant

[37] Hall, S. (1980). *Encoding/decoding.*

que de base som persones subjectives. L'objectiu, doncs, és ser el màxim objectiu possible dins de la subjectivitat de cadascú.

D'aquesta manera, el mitjà ha de tenir en compte a quin públic s'està dirigint perquè si no, no aconseguirà arribar a cap públic. Tal com deia Aristòtil, un discurs ha de tenir en compte el que sap la gent a la qual s'adreça perquè tingui èxit. A continuació passarem a analitzar alguns dels diaris que he definit anteriorment per veure què és el què s'hi amaga al darrere i la manera en què ho fan.

9.1 *El Mundo*

- La notícia analitzada a continuació va ser escrita pel diari *El Mundo* un dia després de les eleccions plebiscitàries del Parlament de Catalunya, del 27 de setembre de 2015. Unes eleccions molt transcendents pel futur immediat de Catalunya que venien precedides d'una consulta el 9N que va esdevenir com un fet simbòlic. D'alguna manera, doncs, les eleccions del 27S havien de convertir-se en un plebiscit que hagués de decidir quin era el rumb que havia de seguir Catalunya a partir d'aquell moment. Tanmateix, el que ningú s'esperava és que la CUP tragués 10 diputats al Parlament de Catalunya i que esdevingués una figura clau per decidir quin havia de ser el 130è president de la Generalitat de Catalunya que havia de liderar el procés cap a la independència.

  "La CUP o cómo los **antisistema** marcarán el futuro de Cataluña. El presidente de la Generalitat y número cuatro de Junts pel sí, Artur Mas, necesitará el voto a favor de la CUP para ser investido por tercera vez consecutiva y no le valdrá la abstención de la candidatura de **izquierda radical independentista** liderada por Antonio Baños. A falta de conocer los resultados del voto por correo que pueden afianzar la posición de Junts pel Sí, la CUP se presenta así como **llave de gobernabilidad** para Artur Mas, después de una campaña en que su figura ha sido altamente cuestionada. **El partido de izquierdas** fue uno de los más críticos con el liderazgo del president, tanto desde su labor de oposición en el Parlament en la última legislatura con David Fernàndez, Quim Arrufat e Isabel Vallet en los escaños como durante estos últimos 15 días." [38]

  (*El Mundo*, 28/09/2015)

[38] Redacció. (28 setembre 2015). La CUP o cómo los antisistema marcarán el futuro de Catalunya. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/cataluna/2015/09/28/560911f1ca4741ee6e8b457b.html

La peça escollida de *El Mundo* es tracta d'una notícia escrita per redacció que s'emmarca dins d'un epígraf de secció que s'anomena *Eleccions Catalanes*. Un títol que el diari utilitzarà per emmarcar tot el període que va durar la investidura de Carles Puigdemont i concretament durant el #PressingCUP analitzat en aquest treball i que s'engloba dins la secció anomenada *España* on es tracta tota la informació ocorreguda en les comunitats autònomes, incloses les relacionades en política. La notícia, a grans trets és breu, ja que només inclou dos grans paràgrafs i diferents guions on defineixen què és el que vertaderament vol i demanar la CUP en el seu programa electoral.

El titular de la notícia: "La CUP o cómo los antisistema marcarán el futuro de Catalunya" es tracta d'un titular que enganxa, que crida l'atenció al lector i que genera curiositat per saber el com i de quina manera la CUP marcarà el futur immediat. D'alguna manera, el diari *El Mundo* que està més allunyat ideològicament de la formació política de la CUP no assumeix un punt de vista neutre sinó més aviat el contrari, situant la CUP com un partit perillós. El diari *El Mundo* pel que fa als actors implicats, en aquest cas la CUP, utilitza el concepte *antisistema* i no es tracta d'un fet casual, sinó que pretén reforçar que la CUP rau fora del sistema per defensar unes determinades idees que l'Estat espanyol no concep i que els seus electors, en la majoria dels casos, tampoc.

La recepció dels principals lectors de *El Mundo* en relació a les notícies de la CUP posen en relleu i magnifiquen el concepte antisistema. Aquests mateixos l'agafen per tal de definir els votants, simpatitzants i integrants de la formació política de la CUP, generant, d'aquesta manera, un gran estigma que costarà de fer marxar al llarg dels anys.

La paraula antisistema acompanyada del verb marcar accentua el fet inusual que un partit "antisistema" pugui esdevenir clau en la decisió del futur de Catalunya. Com si fos una barbaritat, generant una sensació dramàtica de perill. Si algú sent o llegeix que un partit antisistema vol guiar un sistema —entenent com a sistema, un nou estat català— genera una sensació estranya i, segurament, contradictòria.

La paraula antisistema és entesa, segons la definició de la RAE —el diccionari pròpiament del

sistema— com el "Contrario al sistema social o político establecidos" [39]. El concepte antisistema no és sinònim d'anticapitalisme i no té res a veure amb l'agressivitat, tot i que alguns mitjans de comunicació l'han fet servir maliciosament, "fent trampa", com a sinònim de violència. Si bé és cert, que la formació política de la CUP segueix altres camins pel que fa als conceptes relacionats amb l'economia com ara: l'ocupació de propietats privades, l'establiment d'una renda universal o posar uns màxims als salaris, quan es tracta d'altres temàtiques com les socials, antropològiques o educatives coincideixen amb la posició "oficial" de les institucions. Un fet que no és suficientment per considerar-los fora del sistema, com s'ha fet per part dels molts diaris i mitjans de comunicació televisius, i considerar-los també com a esquerra radical.

Tanmateix, *El Mundo* no és la primera ni l'única vegada que ha utilitzat el terme antisistema sinó que durant el moviment dels indignats del 15M també se'n va fer un fart. De fet, un dels paràgrafs d'una notícia analitzada en el treball, diu el següent: "Las mismas fuentes han explicado que los antisistema **trafican con drogas en la plaza, las consumen, se emborrachan**, se pelean entre ellos con cuchillos y ponen música a mucho volumen". Tot i ser una notícia extreta d'agència, en aquest cas Europa Press, podem veure cap a on van la direcció de la notícia. [40] A més a més, també podem veure com el diari *El Mundo* utilitza el concepte d'"antisistema" a aquells partits que guanyen les eleccions i que trenquen amb l'establishment polític que hi havia hagut fins llavors. De fet, és el mateix diari el que ho afirma: " Italia, primer país de la UE con más del 50% de votos antisistema. El voto de protesta contra el establishment político se alza con la mayoría absoluta en Italia" [41]. Un fet, doncs, que evidencia que la CUP no és l'únic moviment que és titllat d'antisistema sinó que qualsevol que surti "modestament" d'allò que és considerat "normal", és titllat d'aquest qualificatiu.

En la mateixa notícia, primerament analitzada, podem veure com *El Mundo* parla de la CUP "la llave de gobernabilidad para Artur Mas" deixant clar que, d'alguna manera la CUP té el poder de decidir si vol investir Artur Mas, que aparegui un altre candidat que els convenci més o convocar noves eleccions al Parlament de Catalunya. Sense la necessitat de dir-ho explícitament el lector

---

[39] *Extret de:* http://dle.rae.es/srv/search?m=30&w=antisistema

[40] Europa Press (12 juny 2011). Boicot 'ocupa' a los 'indignados' de Barcelona. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/elmundo/2011/06/12/barcelona/1307880615.html

[41] Hdez, V. (6 març 2018). Italia, primer país de la UE com más del 50% de votos antisistema. *El Mundo*. http://www.elmundo.es/internacional/2018/03/06/5a9dafa0468aeba03f8b4657.html

percep que la batuta en l'actualitat política catalana és en mans de la CUP. Per si no havia quedat clar, a continuació *El Mundo* afirma que la figura d'Artur Mas durant la campanya política de les eleccions del 27S havia quedat molt qüestionada. Un fet, doncs, que reforça, encara més, la gran probabilitat que la CUP es negui rotundament a la investidura d'Artur Mas. Si bé és cert que a l'inici *El Mundo* parlava de "radicals", una mica més avançada la notícia defineix la CUP com "el partido de izquierdas" on veiem un to més rebaixat. A aquest canvi de registre podríem trobar l'origen en el fet que al diari *El Mundo* no els agrada tampoc la figura d'Artur Mas perquè aquest va un gran altaveu i principal impulsor de l'independentisme català. La notícia no vol anar només en contra de la CUP sinó que vol deixar en evidència a l'independentisme en general. És per aquest motiu que el to cap a la CUP es rebaixa, al principi és consistent i dur per tal de després evidenciar la gran ruptura i divisió que pateix l'independentisme. És com si *El Mundo* donés credibilitat al fet que la CUP no investís Artur Mas com si també hi estiguessin d'acord.

A continuació si analitzem la fotografia que acompanya la notícia, podem veure com en primer pla surt Antonio Baños, en aquell moment, número u per la llista de la CUP i que encapçalava en lideratge d'aquesta. En la fotografia podem veure com també surten altres integrants de la CUP, en segon terme, tots ells aixecant el puny davant d'una pantalla que hi posa: "governem-nos", l'eslògan polític de la campanya de la CUP durant les eleccions del 27 de setembre de 2015. La fotografia va ser presa durant la nit electoral de les eleccions plebiscitàries quan la CUP ja era coneixedora del seu gran resultat (10 diputats, un xifra mai assolida fins al moment) i que molt probablement esdevindria una figura clau pel futur de la independència de Catalunya. El fet que *El Mundo* escollís aquesta fotografia, probablement, és per reforçar el concepte antisistema, ja que —majoritàriament— no s'acostuma a veure cap altra formació política que alci el puny —concretament l'esquerra— per cantar l'himne dels segadors o per celebrar alguna victòria. A més a més, aquesta connotació d'alçar el puny porta al seu darrere diverses interpretacions que podríem anar a trobar amb vessants del comunisme o l'anarquisme però que en el context espanyol es relaciona amb la salutació dels republicans durant la Guerra Civil espanyola.

Vivim en una societat on els mitjans de comunicació, cada vegada més i sobretot els digitals, tenen molt de pes dins el nostre dia a dia i en molts casos no en som del tot conscients. D'alguna manera, si a algú que no coneix el partit de la CUP li diuen, des d'un inici, que és antisistema aquest s'ho acabarà creient. I en molts casos no serà per falta d'esperit crític sinó que en sentir-ho per la televisió o llegir-ho cada dia fa accentuar el concepte, allò que Lakoff anomenaria com metàfores conceptuals. Els propis integrants de la CUP no es definirien com a antisistemes, sinó més aviat -tal com veiem en el seu web- com a esquerra independentista.

- La següent notícia analitzada també rau cronològicament en la mateixa data que l'anterior. Va ser escrita pel diari *El Mundo* però tanmateix no tenen res a veure l'una amb l'altre. Aquesta, a diferència de l'anterior —que va ser redactada per part de la redacció— té noms i cognoms, Jordi Ribalaygue en va ser l'autor.

  "La CUP descarta una declaración unilateral de independencia y veta a Mas como presidente. Tras la euforia de anoche, justificada por triplicar de tres a 10 los escaños que ocuparán en el Parlament, la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) ha descartado hoy que en la cámara catalana vaya a aprobarse una declaración unilateral de independencia. "No lo podemos hacer porque el plebiscito no se ha ganado", ha señalado el candidato de la **formación izquierdista**, Antonio Baños. Tras los resultados de anoche, Artur Mas **depende** de que la **izquierda anticapitalista** le respalde en la investidura para continuar al frente del Govern." [42]

  (*El Mundo*, 28/09/2015)

La notícia, doncs, la trobem en la secció *España* a on es parlen de tots els successos que tenen lloc a les comunitats autònomes. Com ho hem vist en l'anterior notícia analitzada, *El Mundo* utilitza l'epígraf de secció *Eleccions Catalanes* per tal de parlar totes les notícies que va relacionades amb aquest succés. Es tracta d'una notícia bastant extensa, d'uns set paràgrafs, tenint en compte altres notícies analitzades. Al llarg d'aquesta hi ha moltes citacions perquè es tracta de les declaracions

[42] Ribalaygue, J. (29 setembre 2015). La CUP descarta una declaración unilateral de independencia y veta a Mas como presidente. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/cataluna/2015/09/28/56092d11ca4741d46e8b457e.html

que va realitzar Antonio Baños després de ser coneixedor dels resultats de les eleccions del 27-S. Unes citacions que ajuden a contextualitzar al lector i a donar més veracitat al global de la notícia, ja que, teòricament, en les citacions no hi pot haver manipulació. A on sí que n'hi pot haver és en la selecció acurada d'aquestes per tal de transmetre al lector una línia o una altra.

Si comencem analitzant el titular: "La CUP descarta una declaración unilateral de independencia y veta a Mas como presidente" podem veure com el diari *El Mundo* fa servir el verb vetar per tal de remarcar que la CUP es negarà a investir Artur Mas com a president de la Generalitat de Catalunya. Si anem més enllà, dins el cos de la notícia, podem observar com *El Mundo* utilitza els conceptes "izquierda" i "anticapitalista" per tal de ressaltar les dues característiques primordials de la candidatura. De fer, posant-los de costat, quan es tracta de dos adjectius qualificatius guanyen força i impacten d'una manera més forta al lector.

A més a més, també podem veure la utilització de verb "dependre". Un fet no casual sinó que agreuja el fet que una persona com Artur Mas —en aquell moment màxim dirigent de CiU— podia estar sotmès a l'"esquerra anticapitalista" —unes característiques molt diferents de la ideologia del partit d'Artur Mas— i que al mateix temps situa a la Candidatura d'Unitat Popular a un nivell inferior, ja que se situa aquest fet com quelcom inversemblant i estrany. Si l'autor de text hagués escrit: "Artur Mas necessita els vots de la CUP per ser investit", podem veure com l'escrit per interès. En canvi, el fet d'utilitzar el verb dependre i a continuació utilitzar els conceptes "izquierda" i anticapitalista" agreuja el succés.

La notícia ve acompanyada d'un vídeo on en primera instància es veuen dos integrants de la CUP: Antonio Baños i David Fernàndez amb el puny alçat, una imatge molt recurrent pel diari *El Mundo* per tal de retratar els integrants de la CUP. De fet, en la notícia anterior analitzada la imatge que acompanyava la notícia, els protagonistes també tenien el puny alçat. Un recurs que utilitza aquest mitjà per retratar el gest de la CUP com quelcom que no se sol

fer i que queda estrany en uns polítics "convencionals". Si observem el vídeo, podem veure a Antonio Baños, acompanyat de la resta d'integrants de la CUP, realitzant unes declaracions en castellà sobre els resultats de les eleccions del 27-S on reivindica el trencament de l'*statu quo* amb l'estat espanyol. El vídeo són, com deia, unes declaracions textuals i gravades d'Antonio Baños però tanmateix a la seva darreria, hi ha un tall de l'audiovisual on s'afegeix unes declaracions, també del mateix dia, on el portaveu diu: "La DUI va ligada a ganar el pebliscito. No hemos ganado el plebiscito, pues no hay DUI. La cosa es asi de senzilla." Unes declaracions afegides, probablement, perquè quedés clar que no hi hauria Declaració Unilateral d'Independència (DUI). A més, unes paraules dites per la formació independentista, segons molts mitjans de comunicació, més "radical". Un fet, doncs, que tenia molta més importància que si les digués CDC.

- La notícia següent analitzada va ser publicada en portada, per part del diari *El Mundo*, el gener de 2016, concretament, 6 dies abans que s'acabés el termini per la investidura d'un president de la Generalitat. Si aquest termini acabava es convocaven, novament, eleccions automàticament.

  "El 'no' de la CUP condena a Artur Mas a irse o convocar nuevas elecciones. Los **antisistema**, **divididos**, rechazan por 6 votos investir a Mas y proponen a JXS que les presenten otro nombre. Los **socios** del 'president' rechazan el **órdago** de la CUP y CDC avisa de que no hay 'candidato alternativo. La decisión de la CUP **no sólo fracturó el soberanismo** —que se enzarzó en una disputa por las redes sociales—, sino a la propia **formación antisistema y anticapitalista**." [43]

  (*El Mundo*, 04/01/2016)

La informació analitzada es tracta d'una notícia realitzada per part de Germán González i que s'emmarca dins de la secció d'Espanya del diari *El Mundo*, on —com he dit altres vegades— es tracten les informacions de les comunitats autònomes, relacionades o no amb política. En aquest cas, però, a diferència de les dues notícies anteriors, podem veure com s'afegeix un epígraf nou que s'anomena *La encruzijada catalana* per tal de ressaltar la situació tan complexa que estava vivint

[43] González, G. (04 gener 2016). El 'no' de la CUP condena a Artur Mas a irse o convocar nuevas elecciones. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/cataluna/2016/01/03/568822fbca4741533e8b45d5.html

Catalunya en aquell moment i que accentua la situació dramàtica. La notícia a diferència de les dues analitzades anteriorment és molt extensa on es fa un recorregut, a partir de les declaracions de Gabriela Serra, de la promesa electoral que va fer la CUP durant la campanya prèvia a les eleccions fins a les declaracions de Neus Munté reafirmant-se en la no contemplació d'un candidat alternatiu.

Si comencem analitzant el titular de la notícia: "El 'no' de la CUP condena a Artur Mas a irse o convocar nuevas elecciones" podem veure com el diari *El Mundo* utilitza el verb "condemnar" per evidenciar que la CUP ha posat a Artur Mas contra les cordes on aquest està forçat a decidir entre dues opcions: proposar un nou candidat i fer un pas al costat o convocar noves eleccions. El fet que s'utilitzi el verb condemnar, un verb molt més emprat a nivell judicial, rau en el fet que es vol evidenciar la gravetat del fet que, una formació política minoritària com la CUP, tingui el poder de fer fora un líder polític com Artur Mas. Com si es tractés d'un fet ridícul per un partit com CDC. A continuació si analitzem els subtítols: "Los antisistema, divididos, rechazan por 6 votos investir a Mas y proponen a JxS que les presenten otro nombre" i "Los socios del 'president' rechazan el órdago de la CUP y CDC avisa de que no hay 'candidato alternativo" podem veure com primerament *El Mundo*, afegeix l'aposició *divididos* per ressaltar la situació de divisió que patia la CUP. Si la frase es digués sense el *divididos* no canviaria el significat però és un concepte que volen introduir per tal remarcar-ho i perquè quedi clar al lector. Des de sempre, la unió és vista com alguna cosa positiva mentre que la divisió és entesa com alguna cosa pejorativa. Per tant, d'alguna manera si s'associa la CUP com quelcom dividit, ràpidament també s'associarà, de manera inconscient per molts lectors, com a quelcom que no és gaire bo. I a més a més, si són "antisistemes" encara més.

En el segon subtítol utilitzat per *El Mundo* podem veure com es dóna implícitament la coneixença de *los socios d'Artur Mas* i també del significat del concepte *órdago*. Pel que fa als socis d'Artur Mas, jo associaria al seu cercle més proper, a les seves persones de confiança. Tanmateix, però, no queda del tot clar de qui es tracta: d'Oriol Junqueras? o es refereix més a la gent interna de CDC? A continuació amb la utilització del mot órdago, el diari *El Mundo* s'arrisca molt perquè no es tracta d'un concepte molt conegut ni utilitzat en política. El diari hauria de procurar proporcional al lector paraules més senzilles i conegudes per tothom per fer arribar més fàcilment i sense traves la

informació al lector. Hagués estat més fàcil i entenedor escriure: “Los socios del president no entran en el juego de la CUP” i així una persona que no ha jugat mai al mus també ho pot entendre.

Si prosseguim i passem a analitzar el cos de la notícia podem veure com *El Mundo* pretén evidenciar al lector que el bloc independentista està fracturat. Amb l’expressió “no sólo” s’accentua el fet que la decisió no només ha trencat el sobiranisme en molts bocins sinó que també s’ha ensorrat la CUP. Les expressions i les paraules utilitzades en el periodisme esdevenen molt importants i transcendents. El fet d’utilitzar “La decisión de la CUP no sólo fracturó el soberanismo -que se enzarzó en una disputa por las redes sociales-, sino a la propia formación antisistema y anticapitalista.“ en comptes de “La decisión de la CUP fracturó el soberanismo —que se enzarzó en una disputa por las redes sociales—, i la propia formación antisistema y anticapitalista“ fa canviar la potència i el to del missatge.

Si ens centrem en la successió dels dos adjectius “antisistema” i “anticapitalista” —fet que ja hem vist en anteriors vegades— podem veure com junts guanyen força i no deixa indiferent al lector. És a dir, tot i que algú no conegués els conceptes “antisistema” o “anticapitalista” posats de costat fan que sonin com quelcom pejoratiu. Només algú sense decència podria anar en contra del sistema i en contra de l’economia capitalista que ens satisfà a “tots”. Cal no oblidar tampoc, que el concepte anticapitalista és concebut, en molts casos, erròniament com una característica d’algú antisistema, ja que no es tracta de conceptes indissolubles sinó que una persona pot ser antisistema i no ser anticapitalista i viceversa.

La notícia ve acompanyada d’una fotografia, a on podem veure en primer terme Gabriela Serra —membre de la CUP— fent unes declaracions als mitjans de comunicació i al seu darrere, dos membres més del Secretariat Nacional, després de la decisió de la CUP de no investir Artur Mas. En la fotografia poder veure com hi apareix una estelada i cares serioses pels tres protagonistes de la fotografia per tal de

remarcar la, suposada, greu situació de fractura que estava vivint la Catalunya guiada pels sobiranistes.

- D'alguna manera, doncs, el diari *El Mundo* utilitza, en molts dels casos, uns conceptes agressius com ara "antisistema" o "radicals" per tal de definir la formació política de la CUP. Uns conceptes que agreugen l'estigma i l'estereotip creat al voltant del votant i militant de la CUP i que fa que se'ls consideri com persones perilloses, poc serioses i poc professionals.

- Les notícies del diari *El Mundo* contenen, majoritàriament, un to que vol contribuir en el desprestigi de la formació, com si aquesta no tingués la legitimitat —per les seves, suposades, característiques i connotacions radicals i antisistemes— per esdevenir una formació important i clau dins l'esfera política catalana.

9.2 *El País*

- La següent informació analitzada es tracta d'una notícia escrita per part de Miquel Noguer el 4 de gener de 2016, sis dies abans que s'acabés el termini per investir un president de la Generalitat de Catalunya.

"El **rechazo** de la CUP a Mas aleja la independencia. **El portazo** a Mas abre la puerta a que los **anticapitalistas** busquen alianzas por la izquierda con la confluencia catalana de Podemos y su apuesta por el referéndum. La **izquierda independentista radical** se convirtió en **indispensable** para el nacionalismo conservador de Convergència Democràtica en el momento en que, con la organización de la consulta en el aire por la decisión del Tribunal Constitucional, Mas decidió mantener la votación. En el partido de Artur Mas, algunos dirigentes admiten en privado que el principal error fue, precisamente, convertir a la CUP en un partido "votable" para independentistas de centro izquierda. "Muchos creyeron que si Mas podía abrazarse con David Fernàndez es que la CUP no era algo tan terrible", explicaba la semana pasada un diputado

convergente. Según estos sectores el error continuó al hacer creer que toda la CUP era equiparable a David Fernàndez, representante del sector pactista." [44]

(*El País*, 04/012016)

La notícia analitzada es tracta d'una notícia extreta de la secció d'Espanya dins on trobem l'apartat de Catalunya. A diferència de *El Mundo*, *El País* utilitza un epígraf titulat I*ndependencia de Cataluña* per tractar totes les informacions que tenen relació amb el procés sobiranista català. Es tracta d'una notícia extensa que repassa, a grans trets, com la CUP es va convertir en una formació política clau per la investidura d'Artur Mas.

Si analitzem primerament el titular: "El rechazo de la CUP a Mas aleja la independencia" podem veure com el diari *El País* extreu les seves pròpies conclusions del que significa el refús de Mas per part de la CUP, com si fossin coneixedors del futur. Si prosseguim i analitzem el subtítol que exposa *El País*: "El portazo a Mas abre la puerta a que los anticapitalistas busquen alianzas por la izquierda con la confluencia catalana de Podemos y su apuesta por el referéndum" podem veure com l'autor fa un joc de paraules amb "portazo" i "abrir la puerta" que crida l'atenció i enganxa. El "portazo", funciona com a metàfora i és associat a la negativa de la CUP a la investidura d'Artur Mas.

A continuació, en el cos de la notícia podem veure com els termes "izquierda", "independentista" i "radical" contrasten amb el de "nacionalisme conservador", un fet que ha estat buscar per l'autor d'aquesta notícia. D'alguna manera, els termes "esquerra" i "conservador" són oposats i el fet que CDC estigués a l'espera del vot favorable de l'"esquerra radical" esdevé un cop molt baix pel partit d'Artur Mas. El que pretén fer veure al lector d'aquest article és que la situació de Catalunya és tan desfavorable que CDC està pendent d'un partit minoritari de l'esquerra "radical" per formar el govern de Catalunya. De fet, *El País* no és la primera vegada que utilitza el terme radicals per tal de definir diversos col·lectius. Per exemple, ho podem observar en diferents notícies, per una banda en "Los choques entre el Ejército de Pakistán y **radicales** islámicos dejan 12 muertos y 140 heridos Los radicales islámicos de la Mezquita Roja de Islamabad han declarado la 'yihad' contra el régimen

[44] Noguer, M. (4 gener 2016). El rechazo de la CUP a Mas aleja la independencia. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2016/01/03/catalunya/1451852399_136185.html

de Pervez Musharraf" [45] i per altra en "Europol teme que sectores **radicales** de ETA vuelvan a la violencia armada. El organismo teme una vuelta a las actividades terroristas si fracasan sus objetivos políticos" [46]. El fet doncs, que s'utilitzi el mateix adjectiu per qualificar les lluites armades amb morts al darrere amb la lluita política i pacífica de la CUP i la l'independentista crida l'atenció. *A priori* no suposa res que succeeixi això però si analitzes i observes els comentaris detingudament es pot comprovar que aquestes paraules afecten en la població. En molts casos, la utilització d'aquests termes fa que es posi a la CUP al mateix nivell del terrorisme, la violència i d'una formació política perillosa.

A més a més, si seguim analitzant la notícia podem trobar afirmacions com: "algunos dirigentes admiten en privado que el principal error fue, precisamente, convertir a la CUP en un partido "votable" para independentistas de centro izquierda" fent al·legoria al fet que la CUP no s'havia guanyat els seus propis votants sinó que va ser gràcies a la inacció de CDC i la bona relació de David Fernàndez i Artur Mas que la CUP aconseguís el que va aconseguir el seu moment. Un element introduït per l'autor del text per tal de generar inestabilitat entre els dos partits per part de debilitar el bloc sobiranista.

La notícia ve acompanyada d'una fotografia a on es pot observar diversos membres de la CUP dinant mentre a la televisió es veu la roda de premsa on s'està anunciant la negativa de la CUP sobre la investidura d'Artur Mas. En la fotografia podem veure com la gran majoria dels presents aparenten certa tranquil·litat, sense mirar la televisió, tot i la situació de gran transcendència que s'està produint. La situació mostra com si als presents no els importés gaire el que estava succeint en aquells moments per la televisió. Com si es trobessin en

[45] EFE. (3 juliol 2007). Los choques entre el Ejército de Pakistán y radicales islámicos dejan 12 muertos y 140 heridos. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/internacional/2007/07/03/actualidad/1183413617_850215.html

[46] Ferrer, I. (26 abril 2013). Europol teme que sectores radicales de ETA vuelvan a la violencia armada. *El País*. Recuperat de https://politica.elpais.com/politica/2013/04/25/actualidad/1366909188_432192.html

el seu món, reunits, només concentrats en les seves coses i d'esquena als grans debats que transmeten les televisions.

- El següent escrit va ser redactat al diari *El País* per part de Francesc Valls el 6 de desembre de 2015, després de 2 mesos i escaig després de la celebració de les eleccions plebiscitàries del 27-S.

  "Infiltrados en la CUP. En camino hacia la República catalana, según CDC, cabe una cosa y su opuesta: se puede desobedecer la legalidad sin crear inseguridad jurídica. Los **simpáticos jóvenes de izquierda independentista** que antes se abrazaban de manera cómplice con el presidente de la Generalitat han pasado a ser **gentes inestables emocionalmente**, **radicales anticapitalistas**, escasamente pactistas… seguramente descendientes de aquellos murcianos de la Torrassa o de las Casas Baratas que dieron tantos días de gloria a la Federación Anarquista Ibérica como quebraderos de cabeza a las gentes de orden. [47]

(*El País*, 06/12/2015)

Es tracta d'un article d'Opinió extens on l'autor carrega d'una manera agressiva cap a la formació política de la CUP. Tan sols el titular: "Infiltrados en la CUP" ja ens deixa entreveure cap a on aniran els trets de l'article. Un titular que crida l'atenció i acompanya a ser llegit, ja que genera curiositat per esbrinar de quins infiltrats està parlant l'autor. El subtítol que acompanya el titular: "En camino hacia la República catalana, según CDC, cabe una cosa y su opuesta: se puede desobedecer la legalidad sin crear inseguridad jurídica" dissona, en certa manera, amb el titular i intenta, al mateix temps, desacreditar CDC amb una incongruència en el seu camí a seguir.

Si ens endinsem en el cos de la notícia, podem veure com la CUP és definida per part de l'autor com "los simpáticos jóvenes de izquierda independentista" amb un to irònic que exemplifica i demostra que de "simpàtics" no en tenen res. D'alguna manera, es tracta d'una metàfora d'ús irònic amb la qual s'evita o es diu d'una altra manera allò que realment es vol dir. A continuació el

[47] Valls, F. (6 desembre 2015). Infiltrados en la CUP: En camino hacia la República catalana, según CDC, cabe una cosa y su opuesta: se puede desobedecer la legalidad sin crear inseguridad jurídica. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2015/12/05/catalunya/1449333813_164824.html

paràgraf també defineix a aquests joves amb paraules com “gentes inestables emocionalmente” — per evidenciar que no tenen una opinió clara i fixa sinó tot el contrari, que són inestables i dubtosos — o “radicales anticapitalistas” un terme ja utilitzat per reforçar que a més de ser radicals, també són anticapitalistes.

D’alguna manera, es pot veure clarament que la utilització com frases “gentes inestables emocionalmente” la imparcialitat queda força llunyament. Segurament perquè tampoc la busca i perquè es tracta d’un article d’opinió on tothom pot dir la seva. El diari coneix el lector a què va destinat un article d’aquest tipus i amb aquest tipus de vocabulari funciona a la perfecció i com bé sabem perquè un missatge funcioni has de saber a qui va destinat. Tanmateix però —i és el que s’està convertint cada vegada més el periodisme— en l’actualitat, molt sovint, s’escriu per agradar posant allò que l’espectador vol llegir deixant enrere els principis amb els quals va aparèixer el periodisme. Allò ideal, però, seria trobar al llarg del diari, diferents opinions tant favorables com desfavorables perquè el lector es pogués crear la seva pròpia opinió al respecte. O que el lector fos l’encarregat d’anar a buscar dos diaris d’ideologies diferents per tal de poder contrastar. Tot i que cal afirmar que només un tant per cent molt baix de la població realitza aquest tipus d’accions, seria quelcom ideal que ens permetria construir una opinió molt més eixamplada de moltes de les qüestions del dia a dia.

- El següent escrit va ser redactat per Alfonso L. Congostrina el 28 de desembre de 2015 en el diari *El País*, dos mesos després de la celebració de les eleccions a Catalunya del 27 de setembre.

  “El **cónclave** de los ‘**cupaires**’. *Cupaires* venidos de lo largo y lo ancho de los territorios de habla catalana llegaron en autobuses y coches particulares a Sabadell dispuestos a **arremangarse la sudadera** y decidir el futuro Gobierno de la Generalitat. Justo al lado de un **tenderete** de *merchandising* propio de la izquierda independentista y anticapitalista, comenzaron las inscripciones y acreditaciones de los elegidos para decidir el futuro del “enemigo” Artur Mas.”[48]

[48] Congostrina, A. (28 desembre 2015). El cónclave de los cupaires: El debate entre los más de 3.000 militantes encerrados en Sabadell se dio en un improvisado encerado donde voceaban intentando convencer al resto. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2015/12/27/catalunya/1451233585_357658.html

(*El País*, 28/12/2015)

L'escrit es tracta d'una notícia inclosa, com en altres ocasions, en la secció d'*España* englobada dins la secció de Catalunya sota l'epígraf de secció: *Independencia de Cataluña.* Es tracta d'una notícia bastant concisa, de només quatre paràgrafs però d'on es poden extreure diferents anàlisis.

Si passem a analitzar el titular: "El cónclave de los 'cupaires'" podem veure com el diari *El País* utilitza una paraula no utilitzada freqüentment en política per tal de descriure l'assemblea nacional, que va tenir lloc el 28 de desembre de 2015, que havia de decidir el futur d'Artur Mas. La paraula "cónclave" -tot i tenir un significat religiós i definida com la reunió per tal d'escollir el papa- segons la RAE també és la "junta o congrés de gent que es reuneix per tractar algun assumpte". Primer de tot, l'autor de l'article dóna per conegut la coneixença del significat de la paraula "cónclave" i amb aquesta, al mateix temps, pressuposa i accentua el fet que aquesta trobada o assemblea és quelcom important i determinant pel futur de Catalunya.

Tanmateix, el terme que sorprèn és que el periodista utilitzi el terme "cupaires" paraula en català que fan servir els mitjans catalans per tal de definir als simpatitzants i votants de la CUP. Segurament una estratègia per aconseguir, aquesta vegada, un lector diferent i més imparcial.

El fet que l'autor del text partir d'"arremangar-se la "sudadera" no és un fet atzarós sinó que està fet expressament per tal de definir i retratar com és el votant i/o simpatitzant de la CUP. Un fet que malauradament genera i conseqüentment agreuja un estigma cap a aquest tipus de persones. Pots dur una dessuadora i no votar a la CUP i viceversa. Aquests estigmes generats pels mitjans de comunicació accentuen el fet a què es puguin jutjar a les persones només pel seu aspecte. De fet, fent una anàlisi ràpida podem veure com no s'utilitza la manera de vestir per presentar la resta de partits polítics de l'esfera política catalana —com ara el PP, PSOE, Ciutadans o fins i tot Catalunya En Comú— sinó que només té lloc amb la CUP. Avui dia els que van amb americana i corbata són aquells que representen "la dreta" o la part més conversadora" -i en conseqüència, molts casos, considerats superiors únicament pel seu aspecte- i els que porten "dessuadora" o samarreta amb lletres reivindicatives titllats d'"esquerres" i "radicals" —i considerats, en molts dels casos,

inferiors—. D'alguna manera, la imatge física no hauria d'anar associada al pensament o la ideologia d'una persona, ja que una persona pot dur arracades i no estricament votar un partit clarament d'esquerres i a la inversa.

La notícia va acompanyada d'una fotografia de l'Assemblea que es va realitzar a Sabadell i que havia de decidir si s'investia a Artur Mas o no. La fotografia mostra un dels moments de les diverses votacions que es van realitzar al llarg de la jornada però que finalment va acabar amb un empat a vots: 1.515 a favor de la investidura d'Artur Mas i 1.515 en contra. Un fotografia que pretén mostrar com és el prototip del votant la CUP. Podia haver estat una fotografia general de la multitud de l'assemblea però en canvi, s'escull una imatge de prop on s'aprecien les vestimentes de la gent que fa cua per la votació. D'alguna manera, la fotografia realça i accentua allò que comença afirmant la notícia "arremangarse la sudadera" i fa agreujar —encara més— l'estigma de la CUP i els estigmes en general.

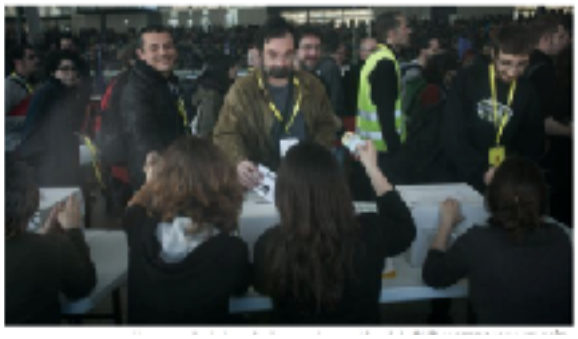

- D'aquesta manera, doncs, podem veure com el diari *El País* utilitza, al llarg de les seves notícies, els conceptes "anticapitalistas" o "radicales" sense utilitzar el concepte "antisistema" tal com ho fa el diari *El Mundo*. Si bé és cert, que pel que fa als articles d'opinió sí que trobem emprat el concepte "antisistema" alguna vegada. Tanmateix, doncs, podem veure com el diari *El País* es manté un xic al marge pel que fa a la categorització de la formació de la CUP com a quelcom fora del sistema.

- Pel que fa al terme "radical", *El País* l'utilitza, en molts dels casos, per tal de referir-se a la CUP en termes de definició però més aviat per descriure que es tracta de l'esquerra independentista més radical dins l'esfera política catalana. Tanmateix, però, no utilitza el terme "radical" per definir al votant i/o membre de la CUP.

- Les notícies del diari *El País* no són tan explícites com les del diari *El Mundo*. És a dir, *El País* no és tan agressiu pel que fa al llenguatge i és més subtil a l'hora de descriure la CUP. En tractar-se d'un mitjà editat a Madrid —però que tanmateix no s'ha expressat mai sobre la independència de Catalunya i que té uns inicis fundacionals associats a l'esquerra— aquest procura i vetlla per la unitat d'Espanya així com ho fan els seus lectors. El seu posicionament, en contra, envers la CUP és demostrat d'una manera més moderada.

9.3 *Diari Ara*

- La informació és datada i extreta del D*iari Ara* l'1 de desembre del 2015 després de més de dos mesos de negociació per part de Junts pel Sí i la CUP sense èxit. L'escrit va ser publicat tres setmanes abans que la CUP realitzés una assemblea nacional a on es preguntava a la militància i simpatitzants si es volia investir Artur Mas o no; un moment de molta tensió envers la formació política de la CUP.

  "La CUP critica que Junts pel Sí no es compromet a complir propostes del seu propi programa. La **candidatura** decidirà el seu vot a la investidura en una assemblea el 27 de desembre i Junqueras nega que no hi hagi acords tancats es compromet a facilitar una entesa abans d'aquest **conclave**. Els **cupaires** han **exigit** a Junts pel Sí que "es posin les piles perquè el temps s'esgota" i els han emplaçat a comprometre's amb les promeses electorals que van fer davant l'electorat per poder tancar un acord de mínims de cara a l'assemblea que la formació celebrarà el 27 de desembre." [49]

(*Diari Ara*, 01/12/2015)

La informació analitzada es tracta d'una notícia escrita per part de Sara González i Roger Tugas dins el D*iari Ara*. Aquesta s'emmarca dins la secció de política del mateix diari. La notícia és bastant extensa en comparació a altres informacions analitzades, és dividida per un titular, un subtítol i un titolet a la meitat d'aquesta.

---

[49] González, S., Tugas, R. (1 desembre 2015). La CUP critica que Junts pel Sí no es compromet a complir propostes del seu propi programa. *Ara*. Recuperat de *https://www.ara.cat/politica/CUP-critica-Junts_pel_Si-compromet-complir-propostes-programa_0_1477652409.html*

Si comencem amb l'anàlisi del titular: "La CUP critica que Junts pel Sí no es compromet a complir propostes del seu propi programa" podem veure un tractament més aviat neutre per part del D*iari Ara*. El titular parteix d'unes declaracions que la CUP va realitzar a la sala de premsa del Parlament on Sergi Saladié, diputat en aquell moment de la CUP al Parlament, va afirmar que Junt pel Sí estava "fent un frau als seus propis votants". Si el titular hagués estat la mateixa cita de Saladié: " Estan fent un frau als seus votants" segurament el titular haguera tingut molta més força i agressivitat. Tanmateix, però, com hem dit en anteriors vegades, els diaris pro sobiranistes s'han mantingut bastant al marge buscant una imparcialitat pel que fa als partits independentistes i en aquest cas la cita s'introdueix al mig del cos de la notícia, on molts, és probable que no la vegin.

Si prosseguim amb el subtítol de la notícia: "La candidatura decidirà el seu vot a la investidura en una assemblea el 27 de desembre i Junqueras nega que no hi hagi acords tancats es compromet a facilitar una entesa abans d'aquest conclave" podem veure com el D*iari Ara* utilitza el terme "candidatura" per referir-se a la CUP evidenciant, d'alguna manera, que no es tracta d'un partit convencional sinó d'una entitat configurada com a organització política, tal com les seves pròpies sigles exposen. Tan sols el fet que s'utilitzi "candidatura" en comptes de partit polític ja denota una diferència circumstancial que el lector percep, ja que molts no coneixen les sigles de la CUP i l'engloben dins un partit polític convencional quan no és del tot així.

En el mateix subtítol, podem veure com el D*iari Ara* utilitza el terme: "conclave" per definir l'assemblea nacional que havia de decidir el futur d'Artur Mas. Un terme que el diari *El País* tornarà a utilitzar tres setmanes més tard per definir la mateixa assemblea de la CUP. Resulta estrany que coincidissin —si és que va ser així— dos partits ideològicament diferents en aquesta mateixa paraula quan, normalment, no s'utilitza en política per descriure esdeveniments d'aquest calibre. Lakoff afirma que quan un "adversari" utilitza els mateixos marcs conceptuals —en aquest cas, conclave per descriure l'assemblea nacional de la CUP— per definir un succés, el seu discurs queda debilitat. D'alguna manera, els marcs conceptuals, les paraules que s'utilitzen en política, haurien de ser diferents per marcar la diferència, ja que quan totes són les mateixes, el discurs es fragmenta i perd importància.

Si prosseguim amb l'anàlisi del cos de la notícia: "Els cupaires han exigit a Junts pel Sí que "es posin les piles perquè el temps s'esgota" i els han emplaçat a comprometre's amb les promeses electorals que van fer davant l'electorat per poder tancar un acord de mínims de cara a l'assemblea que la formació celebrarà el 27 de desembre" podem veure com el *Diari Ara* utilitza el terme "cupaires" per tal de descriure els integrants de la CUP. Un terme que s'utilitza més en l'àmbit informal entre propis integrants de la CUP i que és més simpàtic i amistós que no pas "radical" o "antisistema".

També podem observar com el D*iari Ara* utilitza el verb "exigir", un verb que té una connotació més forta que no pas si haguessin utilitzar el verb "demanar". Podem veure, doncs, que amb el verb "demanar" l'escrit perd explosivitat. Segons el DIEC, el verb "exigir significa demanar però "imperativament" és a dir, "en virtut del propi dret, de la pròpia autoritat, de la pròpia força". D'alguna manera, doncs, l'afirmació: "Els cupaires han exigit a Junts pel Sí" denota que la CUP es troba en virtut del propi dret —després d'haver aconseguit 10 diputats a les eleccions del 27S— de demanar a Junts pel Sí que s'afanyi a trobar un nou candidat que no sigui Artur Mas.

La notícia ve acompanyada d'una fotografia on podem observar tres membres de la CUP. Al centre trobem Sergi Saladié realitzant unes declaracions a la sala de premsa del Parlament de Catalunya i als laterals hi trobem Josep Manel Busqueta i Gabriela Serra. La imatge escollida pel Diari Ara ajuda al lector a contextualitzar-se i conèixer que la notícia parteix d'aquesta roda de premsa que va realitzar al Parlament de Catalunya.

- La següent informació és extreta del D*iari Ara* el 4 de desembre de 2015, dos mesos després de la celebració de les eleccions el 27 de setembre de 2015, després del document presentat per Junts pel Sí a la CUP que incloïa un pla de xoc social.

"Junts pel Sí proposa a la CUP un pla de xoc social amb 20 mesures. El document inclou mesures sobre pobresa infantil, pobresa energètica, renda mínima d'inserció, salut, dependència, habitatge, cooperativisme, fiscalitat o salari mínim, entre d'altres. La jornada de dijous va suposar **un punt d'inflexió** en les negociacions entre Junts pel Sí i la CUP".

"Després d**e dies de tensions** i d'una **escalada creixent de retrets** entre la jornada nacional de debat de la CUP de diumenge i l'escenificació de dimarts pel que fa als **zero acords** als quals lamentaven haver arribat els anticapitalistes amb JxSí, dimecres va arribar certa calma i, al final, l'article a l'ARA de l'exdiputat David Fernàndez apostant per cedir dos vots per a la investidura d'Artur Mas si hi ha un pla de xoc "real i concret" **sacsejava els ànims sobiranistes**. I dijous, per fi, els equips negociadors es van tornar a trobar i van posar fil a l'agulla cap a un acord que desitgen les dues parts. Van acordar fusionar les quatre taules de negociació en una de sola i van fixar un calendari de treball amb l'objectiu de tancar un acord que l'assemblea de la CUP del dia 27 pugui debatre. **Els anticapitalistes reclamen** que vingui acompanyada de recursos econòmics, terminis, garanties i mecanismes de control que garanteixin que es complirà." [50]

(*Diari Ara,* 04/12/ 2015)

La informació es tracta d'una notícia escrita per part de Roger Tugas que s'emmarca dins la secció de política del D*iari Ara*. La notícia és bastant extensa, tenint en compte que conté una informació detallada del pla de xoc que exposa Junts pel Sí amb totes les seves mesures.

Si analitzem el titular de la notícia: "Junts pel Sí proposa a la CUP un pla de xoc social amb 20 mesures" podem veure com el D*iari Ara* escriu un titular bastant neutre i poc cridaner. Tanmateix, però, el fet que digui que són vint mesures les que proposen fa que generi curiositat per saber quines

[50] Tugas, R. (4 desembre 2015). Junts pel Sí proposa a la CUP un pla de xoc social amb 20 mesures. *Ara*. Recuperat de https://www.ara.cat/politica/Junts_pel_Si-pla_de_xoc-CUP-negociacio-dependencia-salut-renda_minima-investidura-proposta_0_1479452123.html

són. I és que, de fet, a la notícia t'expliquen quines són aquestes. Podem veure com si el titular digués: "Junts pel Sí proposa a la CUP un pla de xoc social diverses mesures" perdia l'atenció que guanya dient que en són vint. Acotar i donar més informació afavoreix al fet que la notícia capti més la tensió i que, en conseqüència aquesta sigui llegida. El subtítol de la notícia encara acota i detalla més el què inclou aquest nou pla de xoc presentat per Junts pel Sí a la CUP: "El document inclou mesures sobre pobresa infantil, pobresa energètica, renda mínima d'inserció, salut, dependència, habitatge, cooperativisme, fiscalitat o salari mínim, entre d'altres".

En el cos de la notícia podem veure com l'autor utilitza diverses construccions que donen ritme a la lectura com és el cas de "punt d'inflexió". A més a més, també podem veure com s'afirma "després de dies de tensions" sense concretar de quants dies estem parlant, si dos dies? Una setmana? Queda a l'aire. A continuació també es parla d'una "escalada creixent de retrets" sense matisar exactament de quins retrets estem parlant. D'aquesta manera, doncs, aquestes dues afirmacions donen per implícit que el lector les coneix a la perfecció. També podem veure com l'autor de la notícia utilitza l'expressió "zero acords" en comptes d'utilitzar "cap acord", un fet que ajuda a accentuar el fet inversemblant que aquestes alçades cap de les dues formacions polítiques hagin arribat a cap acord. L'autor prossegueix afirmant que la carta de David Fernàndez va "sacsejar els ànims sobiranistes" però tanmateix no especifica el com, si a nivell positiu i negatiu. Algú que fos coneixedor dels fets i els hagués anat seguit interpretaria que a nivell positiu però no acaba de quedar del tot clar perquè l'autor ho dóna per suposat, implícitament.

Més endavant, podem veure com el D*iari Ara* utilitza el terme "anticapitalistes" per definir la CUP d'una manera normalitzada, ja que darrerament i amb el pas del temps és un concepte que s'ha convertit en un element clau per a la descripció de la CUP. Si bé és cert que la CUP és una formació que està en contra del capitalisme ells no acostumen a definir-se com a tal.

Si seguim analitzant podem veure com l'article utilitza el verb "reclamar" que segons el DIEC es tradueix en exigir, evidenciant, d'aquesta manera, el fet inusual que una formació política amb una representació de tan sols 10 diputats al Parlament de Catalunya tingui la potestat de veure's amb el poder necessari per reclamar tots aquests moviments. Si s'hagués utilitzat el verb "demanar" o

“suggerir” l’afirmació perd molta força. En periodisme escollir una paraula o una altra et pot condicionar en si un lector es llegirà la notícia o no.

La fotografia que acompanya la notícia és bastant suggerent, ja que podem veure Artur Mas —fent una cara semblant a la resignació— i Oriol Junqueres xerrant abans de començar la segona sessió d’investidura al Parlament. En primera instància també podem veure Antonio Baños conversant amb un Boi Ruiz. El fet que la notícia parli de la proposta de Junts pel Sí cap a la CUP i que surti aquesta fotografia no és un fet casual. El D*iari Ara* ha buscat una fotografia on sortissin els dos protagonistes o caps de llista de les dues formacions que estan en constant debat per tal d’arribar a un acord. A més a més, les dues cares dels personatges també estan buscades, ja que expressen i representen d’una manera brillant la situació que s’estava produint en aquell moment entre les dues formacions: Artur Mas -entre l’espasa i la paret- amb una cara de resignació i per altra banda, Antonio Baños amb cara seriosa reivindicant la posició de la seva formació.

- La següent informació és extreta del D*iari Ara* el dia 10 de gener de 2016, el mateix dia que es va desencallar la situació i es va investir Carles Puigdemont en el lloc que havia d’ocupar Artur Mas després de més de 3 mesos i mig de negociació i de l’estira-i-arronsa entre Junts pel Sí i la CUP.

  “La CUP admet “errors” i **garanteix** l’estabilitat parlamentària a JxSí. PSC, PP i C’s critiquen el pacte sobiranista i acusen Mas de no enfrontar-se a les urnes. Després de tres mesos de negociacions i dos vetos a Artur Mas, la CUP va avalar ahir una entesa amb Junts pel Sí que implica donar suport a Carles Puigdemont (CDC) com a president de la Generalitat i assumir un compromís per garantir l’estabilitat parlamentària del Govern. Un cop finalitzada la compareixença de Mas al Palau de la Generalitat, l’**esquerra independentista** va emetre un comunicat per exposar els detalls de l’entesa. A més

d'explicitar els compromisos que els lliguen a assegurar l'estabilitat de l'executiu, la CUP va reconèixer **"errors"** en la **"bel·ligerància"** envers Junts pel Sí durant les negociacions que haurien pogut posar **"en risc"** l'embranzida del procés sobiranista. Per visualitzar aquests "errors", l'**esquerra anticapitalista** "renovarà" el seu grup parlamentari de manera que es faci evident la "nova etapa" de la CUP al Parlament." [51]

(*Diari Ara*, 10/01/2016)

L'escrit analitzat es tracta d'una notícia del D*iari Ara* redactada per Núria Orriols. Aquesta s'engloba dins la secció de política del diari i la seva cobertura és extensa, ja que no només es parla de la investidura ni de la roda de premsa que va fer *a posteriori* la CUP, sinó que també de les reaccions al respecte als partits polítics no sobiranistes.

En aquesta notícia podem veure com l'autor del text utilitza entre cometes algunes de les afirmacions que va fer la CUP en roda de premsa per deixar clar que aquestes paraules no són creades per l'autor de l'article sinó extretes literalment d'algú altre, com succeeix en el cas del titular: "La CUP admet "errors" i garanteix l'estabilitat parlamentària a JxSí", en aquest cas ho podem veure amb la paraula "errors" que guanya potència en el fet que siguin declaracions textuals i que ho hagi dit la mateixa CUP. És a dir, si la mateixa frase hagués dit "errors" sense cometes no haguera implicat cap plagi per part del periodista en tractar-se d'una paraula solta però fent-ho, de la manera que ho fa el diari, fa que el lector li doni una especial atenció. El fet d'haver escollit la paraula "errors" —al titular— i "bel·ligerància" o "en risc" —al cos de la notícia— no són fets casuals sinó que es pretenia remarcar aquelles que generen impacte al lector. Tanmateix, però, el fet d'utilitzar citacions literals és quelcom positiu per no distorsionar la realitat. Si bé és cert que depenent del que tinguin a davant o a darrere i el significat pot variar. Tot i així, sempre s'acostarà més a la veracitat real d'allò que va succeir que no pas utilitzant la recreació amb altres paraules.

Pel que fa al subtítol de la notícia: "PSC, PP i C's critiquen el pacte sobiranista i acusen Mas de no enfrontar-se a les urnes" podem veure com l'autor del text ens adverteix i ens afirma que la

[51] Orriols, N. (10 gener 2016). La CUP admet "errors" i garanteix l'estabilitat parlamentària a JxSí. *Ara.* Recuperat de https://www.ara.cat/politica/CUP-garanteix-lestabilitat-parlamentaria-JxSi_0_1501649931.html

informació no només se centrarà en la CUP sinó que també ens parlarà dels partits que estan a l'oposició. Podem veure la utilització de paraules més agressives per part del D*iari Ara* quan es parla dels parits no independentistes, com és el cas d'"acusar", una paraula associada als processos judicials.

En el cos de la notícia podem veure com el D*iari Ara* utilitza el terme "esquerra independentista" per tal de descriure la CUP, una manera que en el cas del D*iari Ara* no utilitza per descriure ERC quan, teòricament, la formació d'ERC -dins de Junts pel Sí en aquell moment- també forma part d'aquesta esquerra independentista. D'alguna manera, el terme "esquerra independentista" és associat a la CUP i a cap altra partit de l'esfera política catalana. Un fet que ressalta però que succeeix d'aquesta manera. Tan sols cal fer l'exercici de dir-li algú qui creu que és l'esquerra independentista en l'actualitat. Pocs o quasi ningú inclouran ERC en el sac. Si passés, com més endavant ens afirma el text, amb el terme "esquerra anticapitalista" seria quelcom normal, ja que dins l'esfera política actual la CUP és l'única que es distingeixen com a tal, però amb esquerra independentista és un fet que sorprèn. Un fet, doncs, que agreuja a la idea de considerar la CUP com una formació política que surt dels estàndards i al mateix temps" antisistema" o "radical".

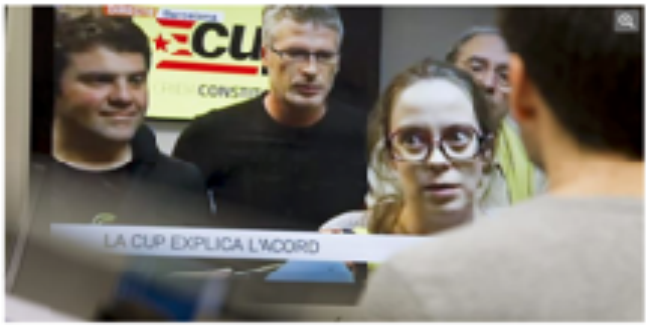

Si analitzem la fotografia que acompanya la notícia podem veure com crida l'atenció. La imatge utilitzada per part del D*iari Ara* es tracta d'una fotografia d'una televisió en el moment que la CUP estava anunciant l'acord amb Junts pel Sí. Podem veure diversos membres de la CUP anunciant aquest acord, entre ells Eulàlia Reguant, Josep Manel Busqueta i Sergi Saladié, després de la compareixença d'Artur Mas. La imatge crida l'atenció perquè podem veure també, en primer pla però desenfocat, una persona que està mirant expectant aquesta televisió, exemplificant el gran moment que estava vivint Catalunya després de tres mesos de negociacions. Vol demostrar el moment excepcional del que es tractava on totes les televisions van cobrir el moment. A més a més, per si hi havia algun dubte del que estava succeint, i de la gran importància dels fets, a la part inferior de la pantalla podem veure el titular que afegeix la televisió on es llegeix "la CUP explica l'acord".

- El D*iari Ara*, majoritàriament, utilitza els termes “cupaires”, “candidatura”, “anticapitalistes” o “esquerra independentista” per tal de definir la formació política de la CUP. Com podem observar a primera vista són uns conceptes molt més suaus pel que fa a la càrrega que hi ha al seu darrere. Uns conceptes, que com hem dit al llarg de l’anàlisi, són emprats per tal d’evidenciar el bloc d’unió dels partits independentistes i que venien precedits del pacte de no-agressió que s’havien concedit els partits sobiranistes per tal de guanyar força.

- Si analitzem, breument, com parlen els mitjans de comunicació —i concretament amb el D*iari Ara*— sobre ERC podem veure com parlen, majoritàriament, dels “republicans” com per exemple en aquest cas: “Tanmateix, la divisió interna a la secció local dels republicans de la segona ciutat de Catalunya fa temps que s’arrossega” [52] perquè d’alguna manera forma part de les seves sigles però no s’utilitza el terme “socialdemòcrates” per descriure’ls i també forma part de la seva ideologia.

- Tanmateix, cal remarcar que el fet que la CUP es tractés d’una formació política minoritària i amb poca trajectòria política, els mitjans de comunicació —i en aquest cas el D*iari Ara*— donaven un to de superioritat i legitimitat als altres dos partits sobiranistes (ERC i CDC, Junts pel Sí en aquell moment), no tan sols per la quantitat d’escons obtinguts a les eleccions sinó per la retòrica o els gestos.

9.4 *El Punt Avui+*

- La següent informació és extreta del diari *El Punt Avui+* dos dies després de l’Assemblea Nacional on la CUP havia de decidir el futur d’Artur Mas. D’alguna manera, la notícia pretén informar el lector què és la CUP i qui ens són els seus membres i funcionament. **“**L'**entramat** de la CUP. El protagonisme de l'**esquerra independentista deixa al descobert** una xarxa de grups de treball des de la qual la formació debat i pren les decisions

[52] https://www.ara.cat/politica/Junts_pel_Si-pla_de_xoc-CUP-negociacio-dependencia-salut-renda_minima-investidura-proposta_0_1479452123.html

de **baix a dalt**. El secretariat nacional és l'encarregat d'executar les ordres del consell polític, que es reuneix un cop al mes.

L'**assemblearisme** és una de les característiques més valorades per la formació i a la qual no renunciaran de cap manera, malgrat els maldecaps que això els pugui ocasionar. Aquesta manera de treballar, en què les decisions es prenen de **baix a dalt** –de militants a diputats o regidors– els ha obligat a crear una **organització complexa**, part de la qual es va poder visualitzar diumenge passat a l'assemblea de Sabadell, on poc més de 3.000 militants i simpatitzants, arribats de totes les demarcacions de Catalunya, van poder dir la seva en un tema central com és la investidura d'Artur Mas." [53]

(*El Punt Avui+*, 29/12/2015)

La informació analitzada es tracta d'una notícia del diari *El Punt Avui+* redactada, en aquest cas, per part d'Emma Ansola. Una notícia que s'engloba dins la secció de política del diari però que comparteix un epígraf de secció comú, *Catalunya vol viure en llibertat*, quan es tracta de parlar del procés sobiranista. La cobertura de la notícia és bastant escueta —amb tan sols un titular, dos subtítols i dos paràgrafs— tenint en compte altres notícies analitzades.

Es tracta d'una notícia que no se centra en cap notícia ni fet concret sinó que pretén fer una anàlisi ràpida sobre el funcionament de la formació política de la CUP. D'aquesta manera, doncs, si analitzem el titular de la notícia: "L'entramat de la CUP" podem veure que l'autora utilitza el terme "entramat" per descriure l'estructura i el funcionament de la CUP. Una paraula que per ella sola ja denota que el sistema no és senzill, sinó tot el contrari, evoca a quelcom complex i diferent del funcionament d'altres formacions polítiques de l'esfera catalana. D'alguna manera adverteix al lector que el funcionament no és en convencional sinó que es tracta de quelcom que a priori pot ser difícil d'entendre. Si en comptes d'"entramat" s'hagués utilitzat el "funcionament de la CUP", sembla que tingui un mode funcionar similar al d'altres. Si prosseguim amb l'anàlisi dels subtítols de la notícia: "El protagonisme de l'esquerra independentista deixa al descobert una xarxa de grups

[53] Ansola, E. (29 desembre 2015). L'entremat de la CUP. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/928704-lentramat-de-la-cup.html

de treball des de la qual la formació debat i pren les decisions de baix a dalt" i "El secretariat nacional és l'encarregat d'executar les ordres del consell polític, que es reuneix un cop al mes" podem veure com en el primer d'ell s'utilitza, tal com també fa el D*iari Ara*, el terme "esquerra independentista" per tal de descriure la CUP sense incloure en cap dels casos a ERC en l'esmentada definició —almenys en el període d'anàlisi que comprèn el meu estudi—. Si prosseguim podem veure com en el mateix titular parla de "deixar al descobert" com si fos un acte arriscat, "una xarxa de grups de treball des de la qual la formació debat i pren les decisions de baix a dalt". Aquest titular denota i expressa com si el *modus operandi* de la CUP es tracta de quelcom dolent i sorprenent per la població catalana; quelcom inusual, carregós i difícil de portar.

Si continuem amb el segon subtítol, podem observar com l'autora de la notícia utilitza un escrit bàsicament informatiu on sí que ressalta que el Secretariat Nacional es reuneix "un cop al mes". Un fet que denota, expressa, i al mateix temps accentua la lentitud en la presa de decisions de la formació política de la CUP.

Pel que fa al cos de la notícia podem veure com la seva autora, primer de tot, vol deixar clar quin és en funcionament de la CUP: l'assemblearisme, un mètode de funcionament que denota l'essència de la CUP i del qual, tot i els "maldecaps" que els pugui comportar no renunciaran "de cap manera". Aquí podem veure que l'autora dóna implícitament de què es tracten aquests "maldecaps", que segurament es refereixen a la lentitud en la presa de decisions, divisió d'opinions, etc. També podem observar que tant al cos de la notícia com en el subtítol s'utilitza el terme "de baix a dalt", un fet que l'autora vol deixar clar perquè es tracta d'un fet estrany en la política. El fet que els militants de la formació siguin els encarregats de decidir, per exemple en aquest cas el futur d'Artur Mas, és un fet que ressalta a molts.

En tan sols set línies s'explica què és la CUP, com funciona i a què s'afronta en l'actualitat. Explicar-ho i fer-ho d'aquesta manera, sintètica però clarivident, no s'acostuma a fer però que pel lector és necessari per a evitar informacions com a vertaderes sense que aquestes ho siguin. La clau, com dèiem anteriorment, és donar tots els ingredients, o en aquest cas tota la informació, per tal que el propi lector pugui elaborar la seva pròpia recepta o pensament.

La imatge que acompanya la notícia podem veure com ressalta el color groc —el color polític que defineix la CUP— on podem veure els noms dels deu diputats de la CUP que aniran al Parlament de Catalunya i una breu descripció de cada un d'ells per tal que el lector els posi cara i els coneguin mínimament. Vivim al segle de les imatges i la gent necessita "posar cara" als personatges que directament o indirectament els representen. A la part superior de la imatge podem veure una frase on es llegeix: "Qui és qui al grup parlamentari de la CUP" i la part superior dreta podem veure una petita llegenda de color vermell que ens mostra quins han estat els diputats que havien format part de la comissió negociadora amb Junts pel Sí. Un fet que teòricament seria irrellevant i que si no es digués, no succeiria res però que s'introdueix per tal de mostrar quins són els "responsables" que l'investidura d'Artur Mas s'estigués duent al límit.

- La següent informació és extreta del diari *El Punt Avui+* el dia 3 de gener després de conèixer la decisió del Consell Polític de la CUP on es va decidir no investir Artur Mas com a president de la Generalitat i evocava a noves eleccions.

  "La CUP diu **no** a Mas. La decisió aboca Catalunya a unes noves eleccions al març. Els deu diputats de la formació s'abstindran si se celebra el ple d'investidura al Parlament. Consideren que és JxSí qui ha de "moure peça" per aconseguir el consens sobre el candidat i avisen que "encara queden dies". A aquesta reunió del Consell Polític de la CUP hi han assistit, també, amb veu però sense vot, els 10 diputats al Parlament i els 15 membres del secretariat nacional, pel que, en total, són 93 persones les que finalment han debatut sobre si

aquesta **formació independentista de l'esquerra antisistema** acceptava l'acord negociat amb Junts pel Sí (JxSí) en els tres últims mesos" [54]

(*El Punt Avui+,* 03/01/2016)

La següent informació és extreta del diari *El Punt Avui+* però no forma part de la redacció del diari sinó que prové d'una agència, concretament l'Agència EFE, i que s'engloba dins la secció de política del diari sota el lema *Catalunya vol viure en llibertat*. La notícia és extensa, dividida entre titolets que funcionen com a titular del paràgraf que es llegirà a continuació.

Si en centrem en el títol de la notícia: "La CUP diu no a Mas" podem veure com *El Punt Avui+* utilitza una informació contundent per definir la decisió de la CUP. Si s'hagués posat: "La CUP decideix no investir Mas" perd força i no és tan xocant. El mateix titular el podem trobar en el *Diari de Girona* [55] amb la diferència que aquest posa en cometes el "no", com si es tractés d'una citació literal de la CUP. Un fet, que com hem dit al llarg de l'estudi, accentua el titular perquè el lector hi dóna una atenció especial. En tractar-se d'una notícia extreta d'agència tant *El Punt Avui+* com el *Diari de Girona* van decidir mantenir el mateix titular. Pel que fa a l'anàlisi dels subtítols podem veure com *El Punt Avui+* n'utilitza tres: "La decisió aboca Catalunya a unes noves eleccions al març", "Els deu diputats de la formació s'abstindran si se celebra el ple d'investidura al Parlament", "Consideren que és JxSí qui ha de "moure peça" per aconseguir el consens sobre el candidat i avisen que "encara queden dies"" mentre que el *Diari de Girona* els ajunta i n'utilitza un de llarg: "La formació independentista veta Mas i opta per abstenir-se en el debat d'investidura, abocant el procés a unes noves eleccions. Els anticapitalistes demanen a Junts pel Sí que surtin de l'"immobilisme" i "moguin peça" amb un nou candidat alternatiu" però que si el llegim, el significat no canvia en cap dels dos casos.

Si ens centrem en el cos de la notícia, podem veure com és interessant des del punt de vista de

---

[54] EFE. (3 gener 2016). "La CUP diu no a Mas". *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/-/929715-la-cup-vota-entre-dues-opcions-finals-despres-de-descartar-ne-quatre.html?utm_source=botons&utm_medium=com_epanoticies&utm_campaign=wha&vermobil=0

[55] EFE. (3 de gener 2016). "La CUP diu "no" a Mas". *Diari de Girona*. Recuperat de http://www.diaridegirona.cat/catalunya/2016/01/04/cup-diu-no-mas/760847.html

l'anàlisi, ja que podem observar com el diari *El Punt Avui+* utilitza els conceptes "formació independentista de l'esquerra antisistema" per tal de definir la CUP. Uns conceptes que ressalten, ja que no havien estat utilitzats pel diari en anteriors vegades. Tanmateix, cal entendre que es tracta d'una notícia d'agència que el diari ha comprat per poder publicar-la. Unes notícies que en molts casos no es revisen en la seva totalitat, en aquest cas es tradueix i es publica ràpidament. Cal ressaltar que pel que fa a les notícies on la CUP és protagonista el diari *El Punt Avui+* no és la primera vegada —sinó més aviat el contrari— que utilitza l'agència per parlar-ne.

Si analitzem la fotografia, podem veure com també es tracta d'una fotografia extreta d'agència, en aquest cas també d'EFE. *El Punt Avui+* decideix mantenir la mateixa fotografia de la roda de premsa quan es comunicava per part de Gabriela Serra la negativa a la investidura d'Artur Mas. Per contra *El Diari de Girona* decideix canviar-la i utilitzar el diputat Benet Salellas, que és gironí, com completar la notícia.

- La següent informació és extreta del diari *El Punt Avui+* el dia 10 d'octubre de 2015, tretze dies després de la celebració de les eleccions plebiscitàries, en un moment on la tensió entre la CUP i Junts pel Sí anava en augment per la falta d'acord entre les dues formacions.

  "JxSí veu **sintonia** amb la CUP. Romeva sosté que la llista comparteix bona part dels postulats de l'**esquerra independentista**, però avisa que cal temps i paciència per arribar a l'acord. Afirma que la investidura "és un tema secundari". Mentre la majoria de partits posaven ahir el crit al cel pel contingut de la conferència de premsa de la CUP, Junts pel Sí va voler exhibir sintonia amb els postulats ***cupaires***. Fins i tot deixava la investidura d'Artur Mas en un segon pla per posar el focus en el què, el com i el quan que havia reclamat el dia abans la CUP i es mostrava convençuda que es trobarà "una fórmula" que permetrà seguir el

camí traçat pels resultats del 27S. No va llançar **ni un sol retret ni tampoc cap crítica** a la resta dels discursos que van pronunciar els càrrecs electes de la CUP." [56]

(*El Punt Avui+*, 10/10/2015)

La següent informació es tracta d'una notícia de *El Punt Avui+* redactada per Emma Ansola i que s'inclou en la secció de política dins el lema *Catalunya vol viure el llibertat.* La notícia és molt completa i extensa, ja que a part de la cobertura de la compareixença de Romeva afirmant la "sintonia" també situa a la CUP en el context.

Si passem a analitzar el titular: "JxSí veu sintonia amb la CUP" de la notícia podem veure com l'autora utilitza la paraula "sintonia" per tal de descriure el bon camí que estaven seguint les dues formacions per poder arribar a un acord. De fet, segons el DIEC la paraula "sintonia" es tradueix també com a "bon acord", un fet doncs que encara evidencia més cap a la direcció que l'autora ens vol conduir. Una direcció que vol aconseguir rebaixar i tranquil·litzar els sentiments de la població en aquell moment molts susceptibles a queixes, renecs i frustracions; com si es tractés d'un missatge esperançador.

Si analitzem el subtítol: "Romeva sosté que la llista comparteix bona part dels postulats de l'esquerra independentista però avisa que cal temps i paciència per arribar a l'acord" podem veure com *El Punt Avui+* dóna per coneixement compartit que tots els lectors que llegeixen la notícia coneixen quins són els "postulats de l'esquerra independentista" —en aquest cas la CUP—. Un fet que pot generar confusió —tot i que més endavant s'aclareix amb l'expressió "postulats *cupaires*"— a una persona que no és consumidora habitual del diari o del moment polític que travessa Catalunya i que no sàpiga de quin partit està parlant, o si també s'hauria d'incloure Junts pel Sí en aquesta "esquerra independentista". És doncs, Junts pel Sí un partit de dretes independentista?

---

[56] Ansola, E. (10 gener 2016). JxSí veu sintonia amb la CUP. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/904166-jxsi-veu-sintonia-amb-la-cup.html

Si seguim analitzant el cos de la notícia, podem veure com l'autor del text utilitza l'expressió "ni un sol retret ni tampoc cap crítica" per afirmar que, en aquest cas Romeva, mantenia ferma la no-bel·ligerància entre partits independentistes per formar un bloc comú. Si en comptes d'haver utilitzat "ni un sol retret", hagués utilitzat "cap retret", observem com la frase canvia, té més força de l'altra manera. També cal destacar que el fet que l'autor del text afirmi una cosa que no ha tingut lloc, denota que es vol remarcar que podria haver succeït, com si Romeva tingués la legitimitat de fer-ho i s'hagués contingut i/o reprimit en les seves paraules. El to general de la notícia és de la legitimació i veneració del partit de Junts pel Sí: "Mentre la majoria de partits posaven ahir el crit al cel pel contingut de la conferència de premsa de la CUP, Junts pel Sí va voler exhibir sintonia amb els postulats *cupaires"* a on es deixa a Junts pel Sí pels núvols.

En la imatge que acompanya la notícia podem veure en primer pla dos membres de la formació política de la CUP, Quim Arrufat i Isabel Vallet, i dos de Junts pel Sí, Raül Romeva i Jordi Turull. La imatge el que vol aconseguir és mostrar la imatge dels dos partits a partir, en aquest cas, quatre dels seus integrants. Ressalta el fet que s'hagi escollit una fotografia on els membres de Junts pel Sí estan darrere dels de la CUP. Molt probablement per tal de mostrar al lector aquesta bona sintonia que hi ha entre les dues formacions que "els deixen seure a davant tot i tenir 52 diputats menys".

- *El Punt Avui+*, al llarg de les seves notícies, podem veure com utilitza, majoritàriament, el terme "esquerra independentista" per tal de definir la formació política de la CUP. Si bé és cert, però, que en altres notícies utilitza el terme "antisistema" podem comprovar que es tracta de notícies extretes d'agència.

- *El Punt Avui+*, quan es tracta de parlar de la CUP, molt sovint, utilitza l'agència per extreure la informació. Una informació extreta en castellà que, a vegades, només es tradueix sense canviar el cos principal de la notícia.

- A més a més, també cal destacar que *El Punt Avui+* utilitza el terme "esquerra abertzale" per tal de definir un partit basc -concretament el partit il·legalitzat anomenat Batasuna- i que s'associa a la figura d'Arnaldo Otegi: "ERC enviarà demà els seus senadors, encapçalats pel portaveu a la cambra alta, el jutge Santi Vidal, als actes d'homenatge al líder de l'**esquerra abertzale** Arnaldo Otegi" [57], de la mateixa que ho fa amb la CUP amb el terme "esquerra independentista".

9.5 *La Vanguardia*

- La següent notícia és extreta de diari *La Vanguardia*, una setmana després de la celebració de les eleccions del 27S, en un moment on les notícies en relació a la CUP anaven *in crescendo* perquè es postulava com l'encarregada de desencallar la investidura d'Artur Mas amb els seus 10 diputats al Parlament de Catalunya.

"CUP, la escoba contra el sistema. La **izquierda independentista radical** tiene en sus manos la llave de la presidencia de la Generalitat. La evidencia de esta lucha fue la primera intervención en la Cámara catalana de la CUP por boca del ya exdiputado David Fernàndez, a finales del 2012: "Mano tendida a la autodeterminación, puño bien cerrado contra los recortes y privatizaciones de los servicios públicos". Pero **puño cerrado** también a formar parte de la Unión Europea, a mantener el euro como moneda y al capitalismo. Insumisos respecto al Estado español, antiestatutarios, defensores de nacionalizar servicios públicos y lucha contra aquellas grandes empresas que a su parecer "vienen para arrasarlo todo a pesar de después irse". **Antisistema en el sentido total de la palabra**. Su liga internacional es la de los kurdos, los palestinos, los saharauis y el chavismo. **¿Queda algo? Sí, antes y después del 27-S se declararon anti-Artur Mas y anti-Convergència**"

---

[57] Agències. (29 febrer 2016). ERC manté el seu no a la investidura de Sánchez. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/945782-senadors-d-erc-en-l-homenatge-a-otegi.html

"Quien tiene en sus manos **la llave de la presidencia** de la Generalitat, se autodefine como una organización política asamblearia nacional que trabaja por "unos Països Catalans independientes, socialistas, ecológicamente sostenibles, territorialmente equilibrados y desatados de las formas de dominación patriarcales".

"**Ruptura social y ruptura con el Estado español**. Y para hacerlo, desobediencia y **menosprecio** de las leyes. La CUP como la entendemos hoy es un espacio donde se aglutinan varias candidaturas de la **izquierda independentista radical y alternativa** bajo un programa marco que hace su eclosión en las municipales del 2003, a pesar de ser fundada en 1986. El municipalismo es su "medio natural" de acción, pero en el 2004 se aventuraron a presentarse a las europeas. Aquí, un contrasentido: en la lista constaba, entre otros, la actual número dos, Anna Gabriel, partidaria hasta el 2012 de no moverse del ámbito local. También estaban el músico Francesc Ribera Titot y el escritor y ahora número siete por Barcelona, Julià de Jòdar. **El resultado fue un fracaso estrepitoso**." [58]

(*La Vanguardia*, 04/10/2015)

La informació analitzada es tracta d'una notícia extreta del diari *La Vanguardia* i redactada per Àlex Tort. Aquesta forma part de la secció de política del diari i la seva extensió és molt generosa, de les més llargues que es poden trobar a un diari amb més de dotze paràgrafs d'informació.

Si analitzem el titular de la notícia: "CUP escoba contra el sistema" podem veure com l'autor utilitza una metàfora per tal d'expressar que la CUP està en contra del sistema i que la formació té l'objectiu d'acabar amb el sistema i escombrar-lo. Es tracta d'un eufemisme per evitar utilitzar la paraula antisistema i al mateix temps utilitzar un titular atractiu i diferents dels vistos diàriament. Si prosseguim al subtítol: "La izquierda independentista radical tiene en sus manos la llave de la presidencia de la Generalitat" podem veure com s'utilitza el terme "izquierda independentista radical" per tal de definir la CUP. Un terme que només fa que accentuar la CUP

[58] Tort, À. (4 octubre 2015). CUP, escoba contra el sistema. *La Vanguardia*. Recuperat de *http://www.lavanguardia.com/politica/20151004/54437012619/cup-escoba-contra-sistema.html*

com una formació política perillosa i violenta, ja que al llarg d'altres notícies analitzades s'utilitza molt sovint el terme radical en termes de jihadisme, el moviment del 15M o Estat Islàmic [59]. Un fet, doncs, que inconscientment fa que associem aquest concepte (radical) com a quelcom perillós.

Si continuem l'anàlisi del cos de la notícia, podem veure com *La Vanguardia* utilitza, per a introduir la formació de la política de la CUP, una frase d'arxiu que David Fernàndez (polític de la CUP) va realitzar tres anys enrere per poder englobar i començar la notícia amb un joc de paraules. Amb el joc de paraules del "puño cerrado" ens vol evidenciar que la CUP està en contra de formar part de la Unió Europea, de mantenir l'Euro i del capitalisme amb les mateixes paraules que va fer servir David Fernàndez en el seu moment. El fet que s'escollís una frase extreta d'un integrant de la CUP no és un fet casual sinó que fa que l'inici del text guanyi força i que després serveixi per fer un joc de paraules que ajuda a guanyar ritme i dinamisme a lectura.

L'autor de l'article de *La Vanguardia* considera que totes aquestes accions, on la CUP es mostra en contra, són la definició plena de la paraula antisistema. I a continuació prossegueix, amb un to irònic, dient que la CUP a més a més, també era anti-Artur Mas i anti-Convergència. Amb l'expressió "¿Queda algo?", l'autor vol mostrar que per si no tenien suficient de ser com són, els de la CUP —antisistemes i radicals—, a sobre ara també es declaraven en contra d'Artur Mas i de CDC.

En la segona part de l'article l'autor segueix amb les metàfores com és el cas de "la llave de la presidència" que ens ve a dir que és la CUP la que té la solució a l'atzucac. El fet que l'autor segueixi dient que aquesta organització, que s'autodefineix d'aquesta manera: "unos Países Catalans independientes, socialistas, ecológicamente sostenibles, territorialmente equilibrados y desatados de las formas de dominación patriarcales" sigui la que hagi de solucionar la situació com si es tractés d'un fet desgavellat, d'un partit perillós i violent. De fet, a continuació afirma que el que tracta de cercar la CUP és una ruptura social i amb l'Estat espanyol i de desobediència i menyspreus de les lleis.

---

[59] Pardo, I. (28 novembre 2015). Martín de Pozuelo: "Ya no sabemos si El Asad es el bueno, el malo, o el regular". *La Vanguardia*. Recuperat de http://www.lavanguardia.com/internacional/20151127/30434219179/entrevist-martin-pozuelo-objetivo-califato-universal-estado-islamico.html

En l'article veiem com es defineix a la CUP com "izquierda independentista radical y alternativa". *A priori*, no hi ha quelcom que ressalti —ja que són uns termes "freqüents"— però el fet que utilitzi alternativa és un fet a recalcar, ja que no es sol utilitzar gaire. El terme "alternatiu" en política se sol utilitzar quan sorgeix un partit i aquest esdevé una alternativa a tots els que hi havia en el moment i que, de fet, així és. Malgrat això, no es tracta d'un fet atzarós sinó que l'autor parla de l'inici de la formació política a on afirma que el municipalisme es tractava del seu "medio natural". Tanmateix la CUP va fer un pas endavant i va presentar-se a les europees —després de ser partidària, des del seu començament, de no moure's de l'àmbit municipal— on va patir un "fracaso estrepitoso". L'autor introdueix aquest fet històric i recalca que partidaris de la CUP afirmessin que no anirien mai més enllà de la política municipal, per tal de visibilitzar les febleses i les incongruències de la CUP al llarg de la seva trajectòria. El resultat de les europees era un fet sense gaire importància però que tanmateix va ser introduït per accentuar encara més l'impacte.

Si analitzem la fotografia que acompanya la notícia podem veure com surten dues dones —probablement militants de la candidatura— penjant cartells de cara a la campanya de la CUP durant les eleccions del 27S. Una imatge que serveix per retratar com és el militant i el votant de la CUP i com fan les coses. Una manera diferent de les que estem acostumats de veure a la resta de partits, que solen anar amb americana i ben arreglats. Una manera que, en molts casos, fa que se'ls titlli d'antisistema simplement per fer les coses de la manera que no ho fa tothom.

- La següent informació és extreta del diari *La Vanguardia* el dia 1 de desembre de 2015 després de 2 mesos de negociació sobre la investidura d'Artur Mas i en un moment on la CUP era l'epicentre i el focus informatius de moltes les notícies tant als diaris convencionals com a les xarxes socials.

> "El mundo de las apariencias de la CUP. Críticas entre las bases de la formación, que ven riesgo de fractura y lucha por las siglas, tanto si se inviste a Mas como si no. Lógicamente, los disconformes eran los dispuestos a pasar por el **aprieto** de investir a Mas, decepcionados sobre todo porque de las cuatro opciones que se pusieron sobre la mesa para ser refrendadas por la **militancia de la izquierda alternativa independentista**, la suya fue la tercera en número de votos, detrás incluso de los partidarios de contribuir a nuevas elecciones." [60]
>
> (*La Vanguardia*, 01/12/2015)

La informació analitzada es tracta d'una notícia del diari *La Vanguardia* escrita per part d'Àlex Tort englobada dins la secció de política sota un epígraf de secció anomenat "la cuestión catalana". L'extensió de la notícia és bastant generosa, seguint en la línia i l'estructura de *El País* pel que fa a aspectes de política, sobretot la catalana.

Si ens centrem en el titular de la notícia: "El mundo de las apariencias de la CUP" podem observar com aquest augura a dir-lo que tal com diu el refrany "les aparences enganyen" i que el que aparenta la CUP no és el que vertaderament és. D'alguna manera, doncs, esdevé un titular cridaner i que desperta curiositat al lector per conèixer com és la CUP realment. Si analitzem a continuació el subtítol: "Críticas entre las bases de la formación, que ven riesgo de fractura y lucha por las siglas, tanto si se inviste a Mas como si no" podem veure com se'ns afirma de la crisi interna que pateix la CUP a causa de la investidura d'Artur Mas.

Si prosseguim al cos de la notícia, podem veure com *La Vanguardia* dóna implícitament, és a dir, per descomptat el fet que es tracti d'un "aprieto" investir a Mas pels votants de la CUP. Si algun lector no hagués llegit el programa electoral de la CUP per les eleccions del 27-S desconeixeria que en el seu programa posava explícitament que no investirien a Artur Mas com a president de la Generalitat de Catalunya. En aquest, però, l'autor de la notícia de *La Vanguardia* dóna per suposat

---

[60] Tort, À. (1 desembre 2015). El mundo de las apariencias de la CUP. *La Vanguardia*. Recuperat de http://www.lavanguardia.com/politica/20151201/30503986266/mundo-apariencias-cup.html

que tot lector coneix molt bé la situació política actual de Catalunya i que no calia expressar-ho. Es tracta, doncs, d'un "aprieto" perquè seria trair allò que van prometre i al qual van donar tota la confiança en els seus inicis. A continuació tornem a veure com *La Vanguardia* utilitza el terme "alternativa" per tal de definir la CUP; l'alternativa a algú o quelcom, en aquest cas als partits independentistes ERC i CDC durant aquell període unificats sota les sigles de Junts pel Sí.

Si analitzem la fotografia, podem observar com es tracta d'una fotografia extreta d'agència, concretament l'agència EFE. A la fotografia veiem com surt Benet Salellas realitzant unes declaracions davant els mitjans de comunicació amb la resta d'integrants i membres de la CUP durant el parlament després de la jornada de debat del dia abans. Podem veure com la majoria de rostres són feliços i destensats. Una fotografia, doncs, que fa referència al titular: "El mundo de las apariencias de la CUP", on tot semblen ser flors i violes però on no és del tot així.

- Aquesta informació és extreta del diari *La Vanguardia* el dia que Junts pel Sí i la CUP van arribar a un acord, concretament el 9 de gener de 2016, després de més de tres mesos de negociacions. La CUP va ser protagonista durant el període, ja que aquesta es va negar, tal com anunciava en el seu programa electoral, la investidura d'Artur Mas com a president de la Generalitat. Els mitjans de comunicació, així com les xarxes socials, van ser objectes de tot tipus de qualificacions per tal de definir la candidatura popular de la CUP.

  ”La CUP 'cede' dos diputados a Junts pel Sí para el "acuerdo de la ruptura”. El partido garantiza la estabilidad del Govern al asegurarle 64 diputados frente a 63 del resto de la oposición. “Debemos reconocer los errores en la beligerancia expresada hacia Junts pel Sí", reza uno de los puntos, para después confirmar que el **grupo parlamentario de la CUP** en el Parlament tendrá varios cambios "después del pleno de investidura", entre ellos dos diputados que "se incorporarán a la dinámica del grupo parlamentario de Junts pel Sí de

manera estable". Además, el **grupo parlamentario cupero** se reafirma en investir "en primera votación" la persona propuesta por Mas." [61]

(*La Vanguardia*, 09/01/2016).

La informació analitzada, doncs, es tracta d'una notícia del diari *La Vanguardia* redactada per Alexis Rodríguez-Rata. Aquesta es troba, tal com hem afirmat en altres ocasions, dins la secció de política sota un epígraf de secció que s'anomena "cuestión catalana". I quan es diu "cuestión catalana" es refereixen a tota la informació sobre el procés sobiranista que pretén independitzar-se d'Espanya però també de totes les reaccions que comporten dels partits o sectors que no són partidaris. La notícia és extensa i es tracta la roda de premsa d'Artur Mas anunciant el seu pas al costat però també la de la CUP matisant aquest acord amb Junts pel Sí.

Si prosseguim amb l'anàlisi del titular: "La CUP 'cede' dos diputados a Junts pel Sí para el "acuerdo de la ruptura" podem veure com l'autor de la notícia utilitzar el verb "ceder" i el posa entre cometes com si es tractés d'una citació textual o per remarcar que quelcom no és així. D'aquesta manera, doncs, hi poden haver dues interpretacions: per una banda que s'utilitzi la mateixa expressió que va utilitzar David Fernàndez a una carta al *diari Ara* on exactament deia i explicava això o per altra banda, que no es tracta literalment de cedir, ja que seguiran essent diputats de la CUP sinó que dos dels diputats de la CUP durant la sessió d'investidura votaran 'sí' a la investidura de Carles Puigdemont. En el mateix titular també podem veure com l'autor posa entre cometes l'expressió "acuerdo de ruptura" a on es dóna per coneixement compartit, és a dir, implícitament que tothom sap a què ens estem referint. Molt probablement per "acord de ruptura", l'autor s'està referent a l'independència que s'havia d'aconseguir en un pla de 18 mesos tal com havien arribat a l'acord Junts pel Sí i la CUP, després de tants mesos de negociació.

Si analitzem el subtítol: "El partido garantiza la estabilidad del Govern al asegurarle 64 diputados frente a 63 del resto de la oposición" podem veure com *La Vanguardia* utilitza el terme "partit" per tal de definir la formació política de la CUP. Un fet, doncs, que sorprèn tenint en compte —i tal

[61] Rodríguez, A. (9 gener 2016). La CUP 'cede' dos diputades a Junts pel Sí para el "acuerdo de ruptura". *La Vanguardia*. Recuperat de *http://www.lavanguardia.com/politica/20160109/301292011392/cup-acuerdo-investidura.html*

com he expressat al llarg de l'estudi— no es tracta d'un partit polític en essència sinó de diverses candidatures esteses al llarg del territori. Un fet, que pot generar confusió pel lector en considerar-lo un partit més dins l'esfera política catalana.

Pel que fa al cos de la notícia, podem veure com *La Vanguardia* utilitza "grupo parlamentario de la CUP", de la manera més neutral possible, per tal de definir la CUP. I a continuació, *La Vanguardia* parla de "grupo parlamentario cupero" que exemplifica una manera més informal de definició, en català la traducció seria per "cupaire", un terme emprat pels mitjans catalans. El terme "cupero" és emprat, molt probablement, per tal de no repetir la paraula CUP dues vegades en un espai molt reduït.

D'alguna manera, l'opció escollida per *La Vanguardia* per parlar de la CUP és de les més imparcials vistes al llarg de l'anàlisi i que no comporta, en essència, cap mena d'estigma ni interpretació del lector, ja que inevitablement es tracta d'un "grupo parlamentario" ho vulgui o no. En cap moment s'utilitza un adjectiu com "radical", "antisistema" o "anticapitalista" per qualificar a la CUP dins un mateix cap, sinó que simplement és definida tal com és i no per allò que aparentin o la major part la població digui.

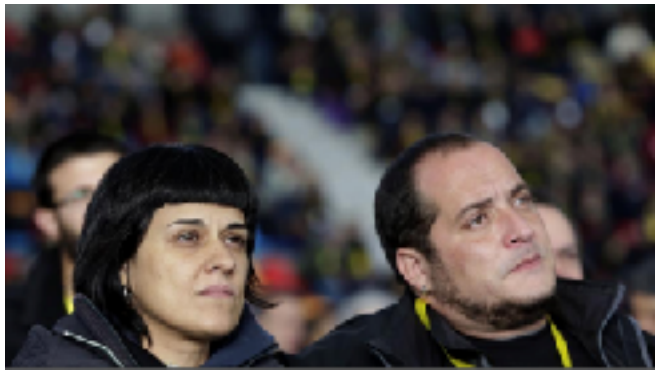

La fotografia escollida és escollida de l'Agència EFE i en aquesta podem veure d'esquerra a dreta, la diputada de la CUP, Anna Gabriel, i l'ex diputat, David Fernàndez. La fotografia va ser realitzada a Sabadell durant l'Assemblea Nacional de la CUP on s'havia de decidir el futur d'Artur Mas. En la fotografia podem veure que els dos rostres mantenen una posició seriosa, fent referència a la situació de gran importància que s'estava vivint. El fet que s'escollissin aquests dos personatges no és un fet casual sinó que ho van fer per evidenciar i mostrar quines eren les dues persones, en aquell moment, més "poderoses" o amb més influència dins la CUP, en un moment on Antonio Baños havia dimitit. D'alguna manera aquesta

fotografia evoca al relleu generacional, com si David Fernàndez esdevingués el mentor i Anna Gabriel l'aprenent.

- D'alguna manera, el diari *La Vanguardia* es tracta d'un diari molt canviant. És a dir, depenent de qui escrigui la notícia, aquesta anirà en una línia més imparcial o depenent de qui aquesta esdevindrà més parcial. Per tal de definir la CUP podem trobar des de "grupo parlamentario cupero" fins a "izquierda independentista alternativa i radical". Un ventall que esdevé ampli i que pot arribar a agradar a diferents lectors.

10. Fenomen Twitter #PressingCUP

Durant el transcurs en què la CUP va denegar la investidura d'Artur Mas i fins a últim moment no es va proposar *in extremis* el candidat Carles Puigdemont, va aparèixer un fenomen a gran escala anomenat #PressingCUP. Aquest fenònem pretenia pressionar la CUP perquè investís Artur Mas i d'aquesta manera desencallés l'atzucac.

#PressingCUP va néixer com a etiqueta de Twitter poc després de les eleccions del 27S per definir una suposada campanya de pressió des dels mitjans de comunicació i des de les xarxes socials contra la CUP perquè es desdiguessin del seu compromís electoral de no investir president Artur Mas. Tot i que la CUP va manifestar per activa i per passiva, durant la campanya del 27S, que mai investirien l'expresident de Catalunya —Artur Mas— per ser el màxim responsable de les retallades i líder d'un partit esquitxat per la corrupció, durant el període que va durar el #pressing, la CUP es va convertir en l'epicentre de totes les mirades per si finalment acabaven incomplint la seva promesa.

Junts pel Sí no va arribar a la majoria absoluta i necessitaven el suport de la CUP però la campanya de #pressing no va fer efecte. "Qualsevol que conegui la CUP sabrà que precisament el #PressingCUP malauradament té l'efecte absolutament contrari d'aquells que l'exerceixen. El que provoca el #PressingCUP és un enrocament, una hostilitat i una tensió que per res afavoreixen el moviment de posicions, l'avançament o la construcció".

Per què la paraula #pressing? Potser el tuitaire que la va utilitzar va agafar l'anglicisme curt i de fàcil traducció com una adaptació d'un programa de Telecinco que va ser molt popular als anys 90, l'anomenat Pressing Catch, de lluita lliure professional, una disciplina de combat i arts escèniques. El cert és que a la CUP ho han viscut com un intent de Junts pel Sí de destruir-los: "Nos han llevado a un terreno para destrozarnos, nos han querido eliminar y todavia hay gente que trabaja para destrozarnos". Que l'expressió quallés ho demostra el fet que s'hagués versionat altres vegades per Catalunya en Comú amb el #PressingComuns, perquè se sumin a la defensa d'un referèndum encara que no sigui pactat amb l'estat. Durant el període que va durar des del 30 de setembre fins al 10 de gener, la CUP va monopolitzar els mitjans de comunicació no només catalans sinó que també de tot l'Estat español. Antonio Baños es va convertir en el gran baluard de la política espanyola, assistint a pràcticament totes les ràdios i televisions, esdevenint objecte de titulars en tots els diaris del país.

En el mateix context, el 30 de setembre de 2015, Quim Arrufat, ex diputat de la CUP, va haver de sortir al pas en unes declaracions que va efectuar a Catalunya Ràdio quan li van plantejar el supòsit d'una possible investidura a Mas, en cas que el procés pogués descarrilar por culpa de les constants pressiones rebudes. L'endemà, *La Vanguardia* publicava que Arrufat havia admès que "la CUP investiria a Mas perquè el procés no descarrilés".

Al viure en l'era de les xarxes socials, he trobat necessari fer una petita anàlisi d'aquest fenomen per veure com va reaccionar els mitjans de comunicació i la població durant el període esmentat.

Exemple d'alguns d'algunes caricatures durant el fenòmen

Així és com alguns tuitaires defineixen l'actitud d'aquells creadors d'opinió, articulistes i ideòlegs sobiranistes crítics amb la CUP.

Agustí Colomines, exdirector de la Fundació CatDem, prolífic tuitaire i articulista habitual en mitjans com *El Punt Avui*, *El Món* o *Economia Digital*, va ser, probablement, una de les veus més crítiques envers la CUP durant aquell període. Colomines va realitzar articles com *Esto es todo, amigos* o *Una legislatura fallida* on es va mostrar partidari de la repetició de les eleccions per tal evitar la dependència de la CUP: "Divuit mesos fins a la desconnexió total no poden dependre d'aquests 10 diputats i del seu entorn, que és més dogmàtic que ells". A més a més, Agustí Colomines també va popularitzar el concepte de *Cicuta Party* amb un altre article contundent: "Cada dia que passa és més clar que l'entorn de la CUP està dominat per un altre partit, el "Cicuta Party", la toxicitat del qual està matant el procés per primera vegada en cinc anys".

Pilar Rahola, opinadora i tertuliana habitual de referència en l'entorn del sobiranisme i més afina al president Mas —de qui, a més a més, va escriure la biografia anomenada *La màscara del Rei Artur*— també es va mostrar molt crítica amb el posicionament de la CUP. Ho va fer en diversos articles —com *La llavor* a *La Vanguardia* — on feia visible el que estava succeint en aquell moment amb les "batalles internes d'ERC amb la FAI" dels anys trenta o en diverses entrevistes publicades en diversos mitjans.

Més enllà d'articulistes i comunicadors amb tribunes d'opinió als mitjans, el #PressingCUP també es nodreix de centenars de piulades i comentaris de persones amb gran activitat a les xarxes socials, que busquen "convèncer" la CUP de la necessitat d'investir Mas. En alguns casos es tracta de perfils anònims amb poca o cap difusió. Hi ha casos, però, d'activistes a les xarxes que assoleixen un gran ressò. Un dels exemples més paradigmàtics és el de Mark Serra. Aquest antic militant de Solidaritat Catalana per la Independència té més de 17.100 seguidors a Twitter i prop de 179.000 a la seva pàgina de Facebook.

Serra qualifica la CUP d'"**enterradors**" del procés, de "**chiripitifláuticos**" o de "**partit tronat**". Són algunes de les perles que es troben al seu perfil, ple també d'imatges i de muntatges visuals que vinculen la formació de l'esquerra independentista amb el PP.

D'alguna manera, doncs, podem afirmar que el fenomen Twitter —on tothom pot dir la seva— però també els mitjans de comunicació han agreujat l'estigma de la CUP amb diverses definicions trobades al llarg de l'anàlisi com ara antisistema, radicals o "chiripitifláuticos". Aquestes definicions fan que alguna persona que no conegués la formació política es tiri enrere, ja que per la, malaurada però, majoria de la societat un radical o un antisistema és algú perillós a qui no se li ha de donar confiança. És una persona radical o antisistema per intentar modificar diversos aspectes del sistema establert perquè el troba injust? Que cadascú respongui com vulgui però jo ho tinc clar.

11. Conclusions

Arribades les conclusions, i després de diversos mesos d'estudi i treball, puc concloure que he respost gran part de les preguntes que em vaig plantejar a l'inici. L'estudi realitzat m'ha permès conèixer amb exactitud els inicis de la comunicació i com aquesta ha anat evolucionant fins avui dia; conèixer, a grans trets, què és la comunicació política, perquè serveix i com aquesta és cada vegada més present en el nostre dia a dia i a més a més, també he pogut posar en pràctica tot allò que vaig aprendre a l'assignatura de Teoria de la Comunicació on l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD) era una part clau. D'alguna manera, gràcies a les classes presenciades, els apunts presos i els autors proporcionats pel professor —a part de la resta d'informació cercada pròpiament— han permès la realització d'aquest treball.

L'anàlisi del discurs és una pràctica importantíssima avui dia, ja que aquesta permet la revisió de les paraules i tot allò que es diu constantment. Una revisió que ajuda a veure exhaustivament perquè es diu una cosa i no una altra, quina influència té i en conseqüència com afecta les persones diàriament. Cal estar en constant revisió per millorar i evolucionar. D'alguna manera, aquests tipus d'anàlisi proporcionen unes dades rellevants per a la població que ajuden a comprendre el discurs i el comportament de determinades persones. A vegades, llegim anàlisis sense disposar d'un context previ per a la seva comprensió. És doncs, per aquest motiu que vaig trobar necessari proporcionar al lector un context —en aquest cas del *procés* independentista de Catalunya— perquè no tingués cap dubte en conèixer d'on veníem i què ens havia portat fins avui. Un context que a mi, personalment, també m'ha ajudat a l'hora d'analitzar determinades peces informatives.

Cal afirmar, doncs, que l'anàlisi no va ser gens senzill i va requerir la meva millor versió per poder dur-lo a terme. Si bé és cert que a l'assignatura realitzada, a la Universitat —Teoria de la Comunicació— havíem treballat l'anàlisi d'algunes peces informatives, la pràctica del treball realitzat no ha tingut res a veure. És necessari afirmar que m'hagués agradat que el treball fos més ampli i que englobés tots els mitjans de comunicació, escrits, digitals i també el fenomen Twitter d'una manera més exhaustiva. Tanmateix per realitzar quelcom d'aquesta magnitud haguera necessitat un període de temps molts més ampli i una infraestructura de la qual no disposava.

Pel que fa a la meva hipòtesi "Els diaris constitucionalistes tenen una opinió negativa envers la CUP i tots els partits independentistes, mentre que els diaris independentistes miren amb simpatia totes les formacions polítiques a favor de la independència" puc afirmar que és certa. De fet, també cal afirmar que els mitjans catalans descriuen i parlen amb millors ulls a CDC i ERC (en aquell moment Junts pel Sí) que no pas la CUP, com si es deixés aquesta en un segon terme. La imparcialitat informativa en els diaris —i en gran part dels mitjans de comunicació— és quelcom que avui dia no és present en la nostra dieta mediàtica. Al llarg del treball he pogut veure exemples d'aquesta imparcialitat i de com els diaris —tant els espanyols com els catalans— utilitzen determinats conceptes per referir-se a una formació política, en aquest cas la CUP. De fet, un d'aquests exemples el trobem amb el terme "esquerra independentista" que és associat només a la CUP i cap altre partit més (CDC i ERC, en aquell moment Junts pel Sí). Quan en premsa —en aquest cas en els diaris analitzats en aquest estudi— es parla d'"esquerra independentista" en la majoria dels casos es refereix a la formació política de la CUP.

Els mitjans de comunicació estatals o espanyols utilitzen un vocabulari més agressiu quan es tracta de parlar dels partits independentistes però amb especial efusió a la CUP. En els diaris *El Mundo* i *El País* s'utilitza el terme "radical" per definir a la CUP infinites vegades, no només en les peces informatives, pròpiament analitzades a fons, sinó en moltes altres. El terme "antisistema" també és un altre concepte utilitzat -en aquest cas pel diari *El Mundo* però també per altres mitjans de comunicació espanyols- per tal de definir la CUP. En canvi, pel que fa als mitjans catalans -com és el cas del *diari Ara* i *El Punt Avui+* utilitzen, majoritàriament, un to molt més suau per parlar de la formació política de la CUP. Empren el concepte "anticapitalistes", "cupaires" o "candidatura". Un fet que, fent una anàlisis ràpida, també és extrapolable a les televisions on a les de parla catalana (majoritàriament Tv3) el to envers la CUP és més suau mentre que a les televisions de parla castellana (Telecinco, La Sexta, Atresmedia, etc.) —inclosa TVE— utilitzen un to més punyent i dur -amb certs matisos depenent de quins- per referir-se a la CUP.

El diari *La Vanguardia* va ser escollit com a diari "neutral" a l'hora de definir la formació política de la CUP, ja que aquest no s'havia pronunciat de manera clara i evident a favor o en contra del procés d'independència de Catalunya. I de fet, és interessant remarcar que *media.cat* va realitzar un

estudi l'any 2015 sobre el tractament del *procés* de català en els mitjans de comunicació i el grup Godó va obtenir els resultats més neutrals. D'aquesta manera, i després d'haver analitzat diverses notícies a *La Vanguardia*, podem concloure que es tracta del diari més imparcial perquè aporta a lector diferents opinions de cada tema, és a dir, depenent que qui escriu l'article anirà més cap a una ideologia o una altra. El mateix passa, doncs, amb el tractament de la CUP, a vegades més contundent o a vegades més suau.

La CUP és la formació política amb més paraules o adjectius per ser definida de tota l'esfera política. De fet, hi ha hagut diaris com *El Mundo* o *El País* que s'han centrat en la manera de vestir i actuar dels militants de la CUP ("arremangarse la sudadera" o "cómo los antisistema marcaran el futuro de Cataluña") per tal de definir-los. Un fet que agreuja l'estigma cap a aquesta formació, ja que si simplement es parlés de la "CUP", els "cupaires" o la "candidatura" no s'augmentaria l'estigma que s'ha creat els darrers anys cap a la formació de la CUP. Esquerra Republicana (ERC) no tenen gaires maneres de ser definida sinó que, majoritàriament, és tractada amb el terme "republicans" però no "socialdemòcrates" i també forma part de la seva ideologia política. La CUP, al llarg de l'anàlisi hem pogut comprovar com ha estat anomenada com a "radicals", "antisistema", "esquerra independentista", "cupaires", "anticapitalistes", "candidatura", "alternatius", "formación izquierdista", etc. Un fet que no succeeix amb la resta de partits. D'alguna manera, al tractar-se d'un partit minoritari és com si els mitjans de comunicació es veiessin amb la potestat i legitimitat de fer-ho. El fet de tractar-se d'un partit amb una ideologia diferent de la resta fa que la majoria de diaris volen remarcar el fet que són d'"esquerres", "anticapitalistes" i/o "radicals" de cara al lector.

El fenomen Twitter amb l'etiqueta #PressingCUP que es va crear durant el període també ha estat i és un agreujador de l'estigma de la CUP. La xarxa social Twitter és un espai de 280 caràcters on tothom pot dir la seva i aprofitant que els mitjans tenien la legitimitat per definir la CUP de moltes maneres, els tuitaires van anar fent el mateix. Cal afirmar, doncs, que la CUP va cobrir gran part dels mitjans de comunicació, i portades de molts diaris d'aquell moment, perquè va esdevenir clau en disposar del "poder" per decidir si s'investia Artur Mar o no. Tanmateix, els mitjans de comunicació no solen cobrir les notícies al voltant d'aquesta formació política si no esdevé clau.

L'estudi dut a terme permet oferir al lector un ampli context perquè aquest, al mateix temps, pugui interpretar segons els seus interessos polítics. Vivim en un món estigmatitzat i els mitjans de comunicació —o en aquest cas els diaris analitzats— no han ajudat ni ajuden en la disminució d'aquests estigmes. Malauradament, la manera de vestir, l'aspecte físic o els gestos que utilitza un col·lectiu poden ser i, de fet són, objectes d'estereotips i d'encasellaments. D'alguna manera això és el que li ha passat a la CUP que ha estat titllada i definida de moltes maneres diferents per part dels diferents diaris analitzats, sobretot els constitucionalistes amb un vocabulari més agressiu, i que probablement passarà amb altres.

12. Bibliografia

- Artistótil. (2004). *Retórica.* Madrid: Alianza editorial.
- Bassets, L. (2017). *Lecciones Españolas*. Barcelona: Autor-editor.
- Berlanga, I., Alberich, J. (2012). "Retórica y comunicación en red: convergencias y analogías. Nuevas propuestas docentes", *Estudios sobre el Mensaje Periodístico,* vol. 18, p. 141-150.
- Crameri, K, (2016). "Do Catalans have 'the right to decide'?": *Global Discourse: An Interdisciplinary Journal of Current Affairs and Applied Contemporary Thought*, 6 (3), 423-439.
- Culla, J. (2017). *El tsunami.* Barcelona: Portic
- Donsbach, W. (1991). *Exposure to political content in newspapers: the impact of cognitive dissonance on readers' selectivity.* European Journal of Communication, 6, p. 155-186.
- Fairlough, N., Wodak, R. (1997) . *Critical discourse analysis.* Nova York: Routledge.
- Gill, Ann M., Whedbee, K. (2003). Retórica*: El discurso como estructura y proceso: Universidad de la Rioja,* 8, 233-270.
- Stuart Hall, "Encoding/decoding." In Stuart Hall, Dorothy Hobson, Andrew Love, and Paul Willis (eds.), *Culture, Media, Language*, pp. 128–38. London: Hutchinson, 1980 [1a versió: « Encoding and Decoding in the Television Discourse », SCCC stencilled, n. 7, 1974]
- Lakoff, G. (2008). *No pensis en un elefant: Llenguatge i debat polític.* Barcelona: Viena.
- Lippmann, W. (2003). *La opinion pública*. Madrid: Cuadernos de langre.
- López, A., Guervós, J. (2000). *Retórica y comunicación política.* Madrid: Catedra.
- Martínez, G. (2016). *La gran ilusión. Mito y realidad del proceso indepe.* Barcelona: Debate.
- Morales, E. (2015). *Frame construction in post 15-M discourses*. University of A Coruña.
- Pardo, N. (2012). Análisis crítico del discurso: Conceptualización y desarrollo: *Cuadernos de Lingüística Hispánica*, 19, 41-62.
- Pinto, D. (2015). *La contrucción discursiva de Podemos en la premsa digital española.* (TFM). Universidad de Vigo.
- Reyes, Mª., O'Quínn, J., Morales, J., Rodríguez, E. (2011). Reflexiones sobre la comunicación política*: Espacios Públicos*, 30, 85-101.
- Rodríguez, M. (2016). *L'èxit de Podemos: Comunicació política i discurs polític.* (TFG). Universitat de Girona.
- Teun A, V D. (2003). *Ideología y discurso.* Barcelona: Ariel.
- Vicent, S. (2012). "Metáfora y fraseologia en el discurso periodístico de tema político". In: *Retórica y política. Los discursos de la construcción de la Sociedad*, en: Emilio del Río et al. eds., Logroño: Instituto de estudios Riojanos, 671-682.
- Yanes, R. (2009). *Comunicación política y periodismo.* Madrid: Fragua.

Articles diari electrònic

- Redacció. (28 setembre 2015). La CUP o cómo los antisistema marcarán el futuro de Catalunya. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/cataluna/2015/09/28/560911f1ca4741ee6e8b457b.html
- Europa Press (12 juny 2011). Boicot 'ocupa' a los 'indignados' de Barcelona. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/elmundo/2011/06/12/barcelona/1307880615.html
- Hdez, V. (6 març 2018). Italia, primer país de la UE com más del 50% de votos antisistema. *El Mundo*. http://www.elmundo.es/internacional/2018/03/06/5a9dafa0468aeba03f8b4657.html
- Ribalaygue, J. (29 setembre 2015). La CUP descarta una declaración unilateral de independencia y veta a Mas como presidente. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/cataluna/2015/09/28/56092d11ca4741d46e8b457e.html
- González, G. (04 gener 2016). El 'no' de la CUP condena a Artur Mas a irse o convocar nuevas elecciones. *El Mundo*. Recuperat de http://www.elmundo.es/cataluna/2016/01/03/568822fbca4741533e8b45d5.html
- Noguer, M. (4 gener 2016). El rechazo de la CUP a Mas aleja la independencia. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2016/01/03/catalunya/1451852399_136185.html
- EFE. (3 juliol 2007). Los choques entre el Ejército de Pakistán y radicales islámicos dejan 12 muertos y 140 heridos. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/internacional/2007/07/03/actualidad/1183413617_850215.html
- Ferrer, I. (26 abril 2013). Europol teme que sectores radicales de ETA vuelvan a la violencia armada. *El País*. Recuperat de https://politica.elpais.com/politica/2013/04/25/actualidad/1366909188_432192.html
- Valls, F. (6 desembre 2015). Infiltrados en la CUP: En camino hacia la República catalana, según CDC, cabe una cosa y su opuesta: se puede desobedecer la legalidad sin crear inseguridad jurídica. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2015/12/05/catalunya/1449333813_164824.html
- Congostrina, A. (28 desembre 2015). El cónclave de los cupaires: El debate entre los más de 3.000 militantes encerrados en Sabadell se dio en un improvisado encerado donde voceaban intentando convencer al resto. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2015/12/27/catalunya/1451233585_357658.html
- González, S., Tugas, R. (1 desembre 2015). La CUP critica que Junts pel Sí no es compromet a complir propostes del seu propi programa. *Ara*. Recuperat de *https://www.ara.cat/politica/CUP-critica-Junts_pel_Si-compromet-complir-propostes-programa_0_1477652409.html*
- Tugas, R. (4 desembre 2015). Junts pel Sí proposa a la CUP un pla de xoc social amb 20 mesures. *Ara*. Recuperat de https://www.ara.cat/politica/Junts_pel_Si-pla_de_xoc-CUP-negociacio-dependencia-salut-renda_minima-investidura-proposta_0_1479452123.html

- Orriols, N. (10 gener 2016). La CUP admet “errors” i garanteix l’estabilitat parlamentària a JxSí. *Ara*. Recuperat de https://www.ara.cat/politica/CUP-garanteix-lestabilitat-parlamentaria-JxSi_0_1501649931.html
- Ansola, E. (29 desembre 2015). L’entremat de la CUP. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/928704-lentramat-de-la-cup.html
- EFE. (3 gener 2016). “La CUP diu no a Mas”. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/-/929715-la-cup-vota-entre-dues-opcions-finals-despres-de-descartar-ne-quatre.html?utm_source=botons&utm_medium=com_epanoticies&utm_campaign=wha&vermobil=0
- Ansola, E. (10 gener 2016). JxSí veu sintonia amb la CUP. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/904166-jxsi-veu-sintonia-amb-la-cup.html
- Agències. (29 febrer 2016). ERC manté el seu no a la investidura de Sánchez. *El Punt Avui+*. Recuperat de http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/945782-senadors-d-erc-en-l-homenatge-a-otegi.html
- Tort, À. (4 octubre 2015). CUP, escoba contra el sistema. *La Vanguardia*. Recuperat de http://www.lavanguardia.com/politica/20151004/54437012619/cup-escoba-contra-sistema.html
- Pardo, I. (28 novembre 2015). Martín de Pozuelo: “Ya no sabemos si El Asad es el bueno, el malo, o el regular”. *La Vanguardia*. Recuperat de http://www.lavanguardia.com/internacional/20151127/30434219179/entrevist-martin-pozuelo-objetivo-califato-universal-estado-islamico.html
- Rodríguez, A. (9 gener 2016). La CUP ‘cede’ dos diputades a Junts pel Sí para el “acuerdo de ruptura”. *La Vanguardia*. Recuperat de http://www.lavanguardia.com/politica/20160109/301292011392/cup-acuerdo-investidura.html